

Міністерство освіти та науки України
Національний університет «Острозька академія»
Економічний факультет
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня магістра
на тему: **«ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО
ОПОДАТКУВАННЯ»**

Виконала: студентка 2 курсу, групи МОА-21
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми
«Облік і оподаткування»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Корінець Іванна Василівна

Керівник – доктор економічних наук, професор
Мамонтова Наталія Анатоліївна
Рецензент – доктор економічних наук, професор
Антонюк Олена Ростиславівна

«РОБОТА ДОПУЩЕНА ДО ЗАХИСТУ»

Завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту
_____ (проф., д.е.н. Мамонтова Н. А.)
(підпис)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2022 р.

Острог – 2022

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра

Тема: **«Облік, аналіз та аудит формування прибутку та його оподаткування»**

Автор: Корінець Іванна Василівна

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор Мамонтова Наталія Анатоліївна

Захищена «.....» ..... 2022 року.

Короткий зміст праці: кваліфікаційна робота присвячена дослідженню обліку, аналізу та аудиту формування прибутку та його оподаткування. Спочатку було розглянуто та проведено економічну характеристику категорії «прибуток», а також розглянуто види формування прибутку, його оподаткування. Пізніше вивчено нормативно-правову базу, яка регламентує методичку обліку та аудиту формування прибутку та його оподаткування. Визначено та охарактеризовано показники та коефіцієнти, які було пораховано при здійсненні аналізу формування прибутку. Також досліджено порядок здійснення обліку і аудиту формування прибутку на підприємстві. За результатами написання кваліфікаційної роботи для досліджуваної юридичної особи було розроблено рекомендації щодо вдосконалення обліку формування прибутку та його оподаткування на основі закордонного досвіду. Підприємству запропоновано здійснити перехід на міжнародні стандарти для можливості виходу на міжнародний ринок та для заохочення закордонних інвесторів з метою вкладу у нього інвестицій. Для вдосконалення контролю та аудиту формування прибутку ТОВ «Склоресурс» можна запровадити внутрішній аудит, що відповідає за моніторинг ефективності процесів внутрішнього контролю, які були встановлені керівництвом. Було також проведено факторний аналіз формування прибутку суб'єкта господарювання та запропоновано наступні методи щодо збільшення його прибутку: збільшити дохід шляхом підняття цін на супутні товари та збільшити кількість реалізованої продукції шляхом залучення нових потенційних

клієнтів. Також рекомендовано наростити прибуток методом проведення аналізу з подальшим скороченням можливих витрат, видаленням нерентабельної продукції та зменшенням наявних запасів на складах.

Ключові слова: прибуток, доходи, витрати, фінансові результати, облік, аналіз прибутку, аудит, внутрішній аудит, внутрішній контроль.

_____ *Іванна КОРИНЕЦЬ*

ANNOTATION
qualification work
to obtain a master's degree

Topic: «**Accounting, analysis and audit of profit formation and its taxation**»

Author: Korinets Ivanna Vasylivna

Academic supervisor: Doctor of Economic Sciences, Professor Mamontova Nataliya Anatoliyivna

Protected by ".....".....2022.

Summary of the work: qualification work is devoted to the study of accounting, analysis and audit of profit formation and its taxation. First, the economic characteristics of the "profit" category were considered and carried out, as well as the types of profit formation and its taxation. Later, the legal framework, which regulates the method of accounting and auditing of profit formation and its taxation, was studied. The indicators and coefficients that were calculated during the analysis of profit formation were defined and characterized. The procedure for accounting and auditing of profit formation at the enterprise was also investigated. Based on the results of writing the qualification work for the researched enterprise, recommendations on improving the accounting of profit formation and its taxation based on foreign experience have been developed. The company was offered to switch to international standards for the opportunity to enter the international market and to encourage foreign investors to invest in it. To improve the control and audit of the profit formation of LLC «Skloresurs», it is possible to introduce an internal audit that is responsible for monitoring the effectiveness of the internal control processes that were established by the management. A factor analysis of profit formation at the enterprise was also carried out and the following methods for increasing its profit were proposed: increase income by raising the prices of related products and increase the number of products sold by attracting new potential customers. It is also recommended to increase profit by the method of analysis with further reduction of possible costs, removal of unprofitable products and reduction of available stocks in warehouses.

Keywords: profit, income, expenses, financial results, accounting, profit analysis, audit, internal audit, internal control.

_____ *Ivanna KORINETS*

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО ОПОДАТКУВАННЯ	6
1.1. Сутність, види та порядок формування прибутку, його оподаткування.....	6
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку та аудиту формування прибутку та його оподаткування.....	15
1.3. Методика аналізу показників оцінки ефективності формування прибутку	23
РОЗДІЛ 2	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО ОПОДАТКУВАННЯ ТОВ «СКЛОРЕСУРС» ЗА 2019-2021 РОКИ ...	33
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Склоресурс», оцінка його фінансового стану	33
2.2. Організація первинного, синтетичного обліку фінансових результатів ТОВ «Склоресурс» та їх його оподаткування.....	45
2.3. Аналіз формування прибутку ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки	58
2.4. Аудит формування прибутку ТОВ «Склоресурс».....	70
РОЗДІЛ 3	
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО ОПОДАТКУВАННЯ ТОВ «СКЛОРЕСУРС»	80
3.1. Напрями удосконалення обліку формування прибутку та його оподаткування на основі зарубіжного досвіду	80
3.2. Вдосконалення контролю та аудиту формування прибутку ТОВ «Склоресурс», його оподаткування.....	90
3.3. Застосування факторного аналізу прибутку ТОВ «Склоресурс» та запровадження методів збільшення прибутку	98
ВИСНОВКИ	107
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	111
ДОДАТКИ	117

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку найважливішим показником ефективності діяльності будь-якого підприємства є його результативність, яка складається з кількох складових фінансово-господарської діяльності. Найбільш важливими складовими є доходи, витрати, оборотність, рентабельність і прибутковість. Підсумковим показником, що відображає загальну прибутковість і результативність діяльності підприємства є прибуток.

Дослідження прибутку як на теоретичному рівні, так і на рівні конкретного підприємства є основою для прийняття рішень на всіх рівнях управління – національному, регіональному та на рівні окремого підприємства. Дослідження сутності прибутку, особливостей управління ним та його обліку спрямоване не лише на розкриття фундаментальних аспектів формування прибутку та його максимізації, а й на розкриття можливостей подальшого зростання економіки в цілому. У цих умовах зростає значення сучасного теоретичного аналізу, що розкриває все різноманіття поняття «прибуток» як однієї з найважливіших економічних категорій.

Загалом, фінансові результати діяльності будь-якого підприємства залежать від методології їх формування й обліку. Тому ця тема завжди була і залишиться об'єктом актуальних досліджень.

При написанні кваліфікаційної роботи було ознайомлено із працями вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, законодавчими та нормативними документами, що регулюють порядок проведення обліку та аудиту формування прибутку і його оподаткування, у тому числі і з документами, що регулюють порядок обліку доходів та витрат, як із вітчизняними, так і міжнародними. Також до уваги було взято наукові статті та тези, що було опубліковано в періодичних виданнях з питань економіки, фінансів, бухгалтерського обліку й аудиту. При ознайомленні із порядком обліку фінансових результатів було розглянуто такі основні внутрішні документи: наказ про облікову політику, статут підприємства, посадова інструкція бухгалтера, штатний розпис та фінансова звітність. Фінансова звітність також слугувала за основу при проведенні оцінки фінансового стану ТОВ «Склоресурс», а

також при здійсненні аналізу формування прибутку.

При цьому, дослідженням та оцінкою ведення обліку та аудиту формування займалися багато науковців. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних питань обліку, аналізу та аудиту фінансових результатів діяльності внесли вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти та науковці: Г. М. Азаренкова, О. Г. Біла, М. Д. Білик, А. Б. Борисов, Л. Д. Буряк, В. В. Буряковський, Ф. Ф. Бутинець, Г. Л. Вознюк, В. Л. Вороніна, О. В. Гаращенко, С. Ф. Голов, В. В. Джеджула, І. Ю. Єпіфанова, Т. М. Журавель, А. Г. Загородній, В. І. Іващенко, С. В. Каламбет, В. Я. Кармазин, Я. Д. Крупка, П. А. Костюк, В. Ф. Максимова, Р. М. Михайленко, С. В. Мочерний, В. М. Опарін, М. С. Орлів, В. К. Орлова, Г. О. Партин, А. М. Поддєрьогін, М. С. Пушкар, І. Б. Садовська, Р. В. Скасюк, В. В. Сопко, Н. М. Ткаченко, Н. В. Чабанова, Л. М. Янчева, та ін. Проте залишається певні невирішені питання, які потребують детального дослідження і розробки пропозицій для практичної діяльності на прикладі конкретного підприємства. Саме тому результати досліджень обліку фінансових результатів потребують уточнення та удосконалення.

Мета дослідження полягає у визначенні шляхів вдосконалення обліку, аналізу і аудиту формування прибутку та його оподаткування на основі оцінки обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємства та вивченні теоретичних аспектів обраної проблематики.

Для досягнення поставленої мети потрібно виконати ряд завдань:

- здійснити економічну характеристику категорії «прибуток», а також розглянути види формування прибутку, його оподаткування;
- вивчити нормативно-правову базу, яка регламентує методикау обліку та аудиту формування прибутку та його оподаткування;
- здійснити організаційно-економічну характеристика ТОВ «Склоресурс», провести оцінку фінансового стану;
- розкрити особливості документального оформлення обліку фінансових результатів та синтетичного обліку;
- здійснити аналіз формування прибутку ТОВ «Склоресурс» протягом 2019-2021 років;

- дослідити порядок здійснення аудиту на досліджуваному підприємстві;
- розробити рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення обліку формування прибутку та його оподаткування на підприємстві на основі закордонного досвіду;
- запропонувати шляхи поліпшення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту на ТОВ «Склоресурс»;
- провести факторний аналіз формування прибутку на підприємстві та запропонувати методи щодо збільшення прибутку підприємства.

Об'єктом дослідження є ТОВ «Склоресурс», а предметом – облік, аналіз і аудит формування прибутку та його оподаткування.

У ході написання кваліфікаційної роботи було використано такі наукові методи: діалектичний метод пізнання та аналізу матеріалів (для розгляду теоретичних основ обліку на підприємстві), зведення й групування (для зведення впливу дій різних факторів на облік формування прибутку підприємства, його оподаткування), метод аналізу (при проведенні оцінки фінансового стану підприємства та проведенні аналізу формування прибутку, було проаналізовано фінансову звітність підприємства), порівняльний аналіз (для порівняння ключових показників, що впливають на формування прибутку), факторний аналіз (для вивчення та аналізу впливу факторів на формування прибутку), економіко-статистичний метод (для виявлення тенденцій та закономірностей розвитку обліку формування прибутку), спостереження та узагальнення.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО ОПОДАТКУВАННЯ

1.1. Сутність, види та порядок формування прибутку, його оподаткування

Одним із головних результатів діяльності підприємства є прибуток, який є абсолютним показником його ефективності. Проте, прибуток є однією з найбільш заплутаних і складних економічних категорій, тому наведемо різні її визначення, трактування, уявлення. У загальному розумінні прибуток – це сума, у якій дохід перевищує витрати. Дуже часто прибуток визначається як різниця між загальним доходом і загальними витратами або як чистий дохід.

Сьогодні існує багато визначень прибутку, його видів і функцій. Основоположниками серед дослідників сутності прибутку є економісти класичної економічної школи та їх послідовники: Адам Сміт, Жан-Батист Сей, Йоганн Генріх фон Тунен, Карл Маркс, Френк Найт, Джон М. Кейнс, Джон К. Гелбрейт та інші. Розглядаючи їх концепції підприємництва, можна відзначити такі основні напрямки теорії прибутку підприємців: джерелом прибутку є робоча сила, тобто праця робітників (К. Маркс); тимчасовий дохід від інновацій (Я. А. Шумпетер); результат невизначеності майбутніх подій (Ф. Найт, Дж. М. Кейнс); прибуток як дохід, створений існуванням монополій, які визначають різницю між ціною товарів і витратами на їх виробництво [1]. Дослідження сучасних вчених також містять різні підходи до вивчення сутності прибутку, у тому числі розглянемо трактування сутності поняття відповідно до нормативно-правових документів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Різні підходи до трактування сутності економічної категорії «прибуток»

№	Автор	Сутність поняття «прибуток»
1.	Господарський кодекс України [2]	Прибуток (дохід) суб'єкта господарювання є показником фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань.

Продовження табл. 1.1

2.	Податковий кодекс України [3]	Прибуток із джерелом походження з України та за її межами – визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду (визначених згідно зі статтями 135 – 137 ПК), на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду (визначених згідно зі статтями 138 – 143 ПК), з урахуванням правил, встановлених статтею 152 ПК.
3.	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [4]	Прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати.
4.	Опарін В. М. [5]	Прибуток є формою фінансових ресурсів, прирощених (зароблених) підприємством у результаті його господарської діяльності. Він спрямовується, насамперед, на розвиток виробництва.
5.	Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. [6]	Сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати або ж перевищення сукупних доходів над сукупними витратами.
6.	Мочерний С. В. [7]	Прибуток – це перетворена, похідна форма додаткової вартості, яка з кількісного аспекту є різницею між ціною продажу і витратами капіталу на її виробництво.
7.	Азаренкова Г. М., Журавель Т. М., Михайленко Р. М. [8]	Прибуток становить собою різницю між загальною сумою доходів і витратами на виробництво та реалізацію продукції.
8.	Буряковський В. В. [9]	Прибуток – це грошовий вираз основної частини грошових збережень, створених підприємством будь-якої форми власності.
9.	Поддєрьогін А. М. [10]	Прибуток – це частина заново створеної вартості, виробленої і реалізованої, готової до розподілу.
10.	Біла О. Г. [11]	Прибуток – позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва і зрештою свідчить про рівень і якість виробленої продукції, рівень собівартості.

*Джерело: розроблено автором на основі [2-11]

Проаналізувавши визначення прибутку, можна зробити висновок, що прибутком є будь-яка вигода. Проте, важливо, що деякі західні економісти визначають прибуток як категорію добробуту. Так, Дж. Хікс стверджував, що метою визначення прибутку на практиці є дати людям уявлення про суму, яку вони можуть витратити на споживання, не бідніючи. Суть цього положення полягає в тому, що прибуток слід розглядати як максимальну суму, яку людина може витратити за умови, що її добробут не зменшиться до кінця певного періоду.

На сучасному етапі економічного розвитку більшість економістів трактують прибуток від господарської діяльності підприємства як перевищення доходів над витратами. Зокрема, С. Ф. Покропивний та Н. М. Бондар розглядають прибуток як частину виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничо-

комерційну діяльність підприємства. О. О. Гетьман та В. М. Шаповал доводять, що прибуток – це різниця між ціною реалізації та собівартістю продукції (товарів, робіт, послуг), між сумою отриманої виручки та сумою витрат на виробництво та реалізацію.

Дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених свідчать, що абсолютний розмір прибутку не дозволяє отримати чітке уявлення про рівень або зміну ефективності виробництва. Таким чином, загальна сума прибутку може збільшитися, коли ефективність виробництва залишиться незмінною або навіть знизиться. Така ситуація може мати місце при зростанні прибутку за рахунок кількісних факторів виробництва. Наприклад, з розширенням обладнання та персоналу.

Прибуток, як джерело виробничого і соціального розвитку, є одним із основних факторів самофінансування підприємства. Крім того, можливості підприємства в основному визначаються тим, наскільки його доходи перевищують витрати. Тому важливу роль у діяльності підприємства відіграє не лише прибуток, а й збитки. Зазвичай вони можуть свідчити про прорахунки і навіть помилки в організації виробництва, а також у збуті. Зазначене дозволяє стверджувати, що високий рівень прибутку та значна віддача підприємства безпосередньо залежать від ефективності управлінських рішень. З цих позицій рентабельність виробництва можна трактувати як один із найважливіших факторів якості управління підприємством. Підприємство має постійно знаходити шляхи підвищення прибутковості для забезпечення найвищих показників своєї діяльності. Основними чинниками підвищення рентабельності виробництва можна визначити такі: чим вищий дохід і менша вартість основних фондів і оборотних коштів для його досягнення, тим вища рентабельність виробництва. При цьому, значно підвищується економічна ефективність роботи підприємства.

Формування прибутку залежить від багатьох факторів. Ці фактори можуть бути внутрішніми та зовнішніми, можуть залежати від власної діяльності підприємства чи ні. Чинники, що впливають на прибуток і рентабельність виробництва, численні та різноманітні. Одні з них залежать від діяльності конкретних колективів, інші пов'язані з технологією та організацією виробництва, ефективністю

використання виробничих ресурсів. Основними факторами, що впливають на прибуток і рентабельність підприємств, є такі [12]:

Рис. 1.1. Фактори впливу на прибуток

*Джерело: розроблено автором на основі [12]

Як правило, при проведенні аналізу шляхів підвищення рентабельності виробництва виділяють вплив зовнішніх і внутрішніх факторів. До зовнішніх факторів підвищення рентабельності виробництва можна віднести розширення ринку збуту продукції за рахунок зниження цін на вироблену продукцію. Внутрішні фактори вважаються важливішими за зовнішні. До них відносяться: зниження собівартості продукції, збільшення обсягів виробництва, підвищення фондівіддачі тощо.

Щодо формування фінансових результатів, то головними складовими є доходи

та витрати. Інформація про доходи, витрати, фінансові результати діяльності підприємства, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період розкривається у Балансі та у Звіті про фінансові результати. У Балансі відображається фінансовий результат у рядку 1420 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)». Якщо дані наведені у дужках або із мінусом, то підприємство за аналізований період отримало збиток, а у іншому випадку – прибуток. Структурно-логічну схему формування чистого прибутку (збитку) підприємства відповідно до Звіту про фінансові результати представлено на рис. 1.2.

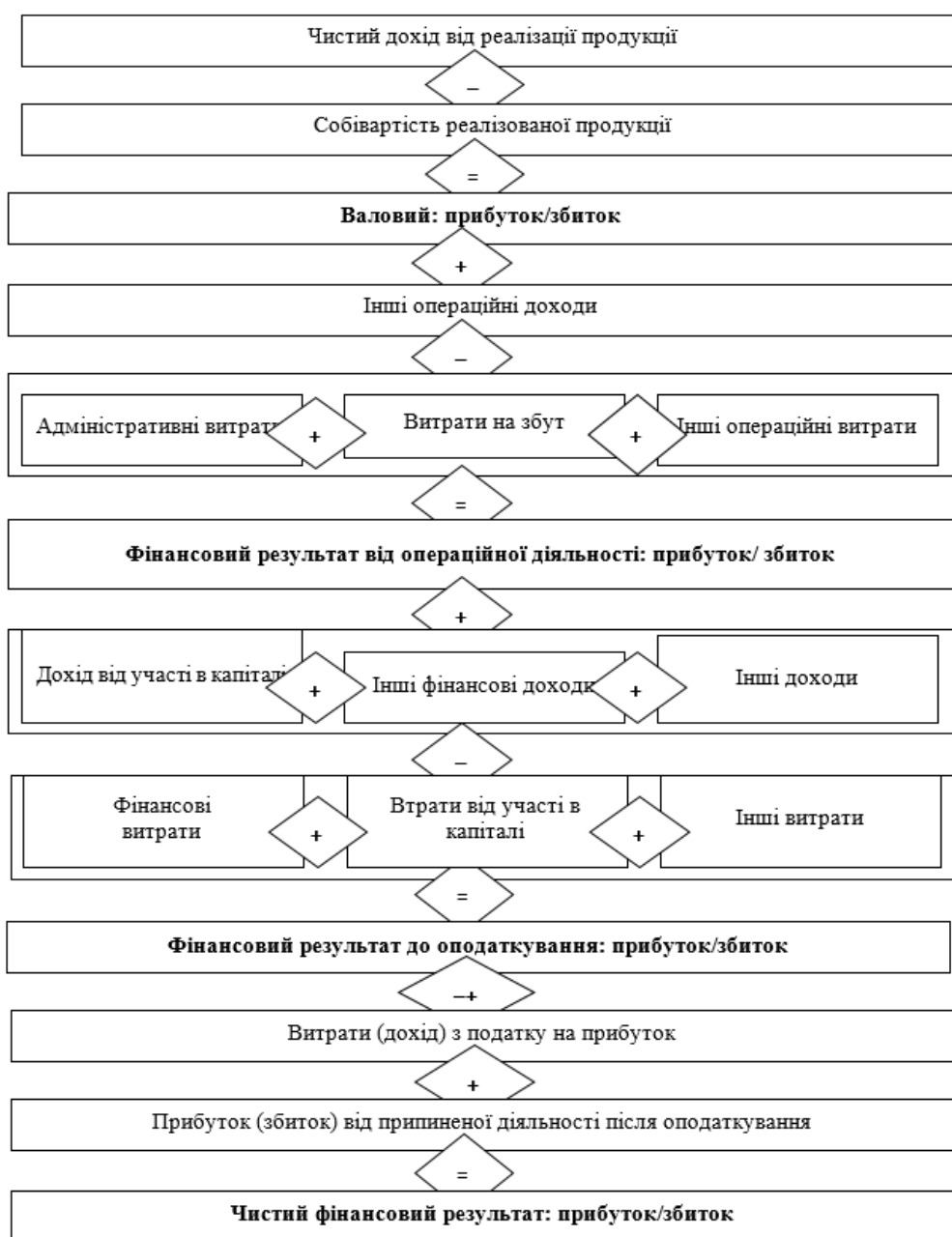

Рис. 1.2. Структурно-логічна схема формування чистого прибутку/збитку

*Джерело: розроблено автором на основі Звіту про фінансові результати

Різноманітність видів прибутку розширює можливості аналізу діяльності суб'єктів господарювання, які можуть класифікувати, деталізувати та використовувати показник прибутку в різних ситуаціях. Безумовно, правильність розрахунку оподаткованого прибутку буде важливою для податкових органів, а для власників підприємства найважливішим є чистий прибуток як джерело нарахування та виплати дивідендів.

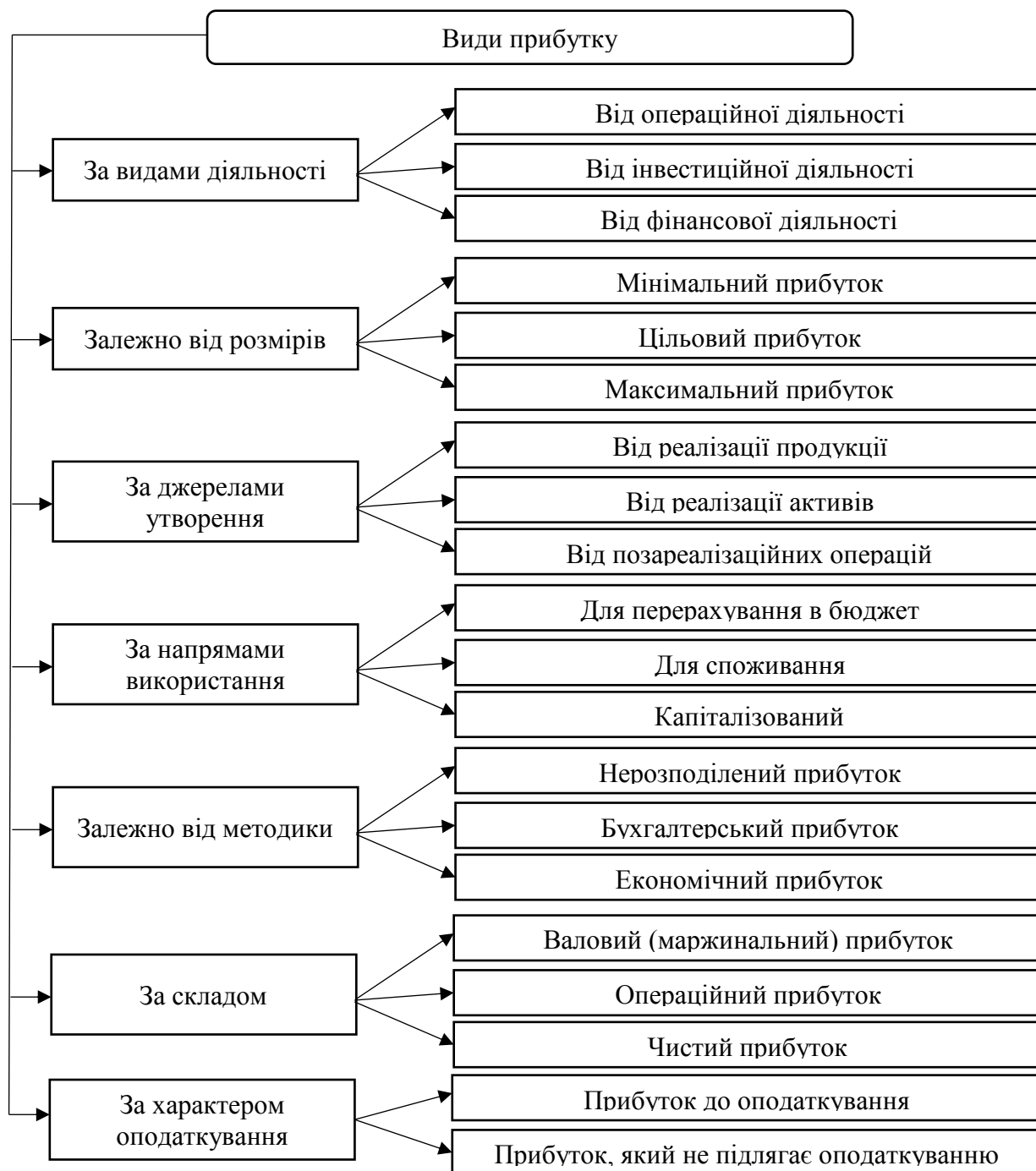

Рис. 1.3. Види прибутку підприємства

*Джерело: розроблено автором на основі [13]

Види прибутку відображаються, як правило, у звіті про фінансові результати підприємства. Однак різноманіття видів прибутку набагато ширше і залежить від виду галузі, типу та масштабу підприємства. Систематизація видів прибутку представлена на рис. 1.3.

Класифікація прибутку є доволі широкою. Найбільш поширеною є класифікація за видами діяльності, а саме прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також за складом: валовий, операційний та чистий прибуток. При цьому, важливо розглянути класифікацію видів прибутку відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

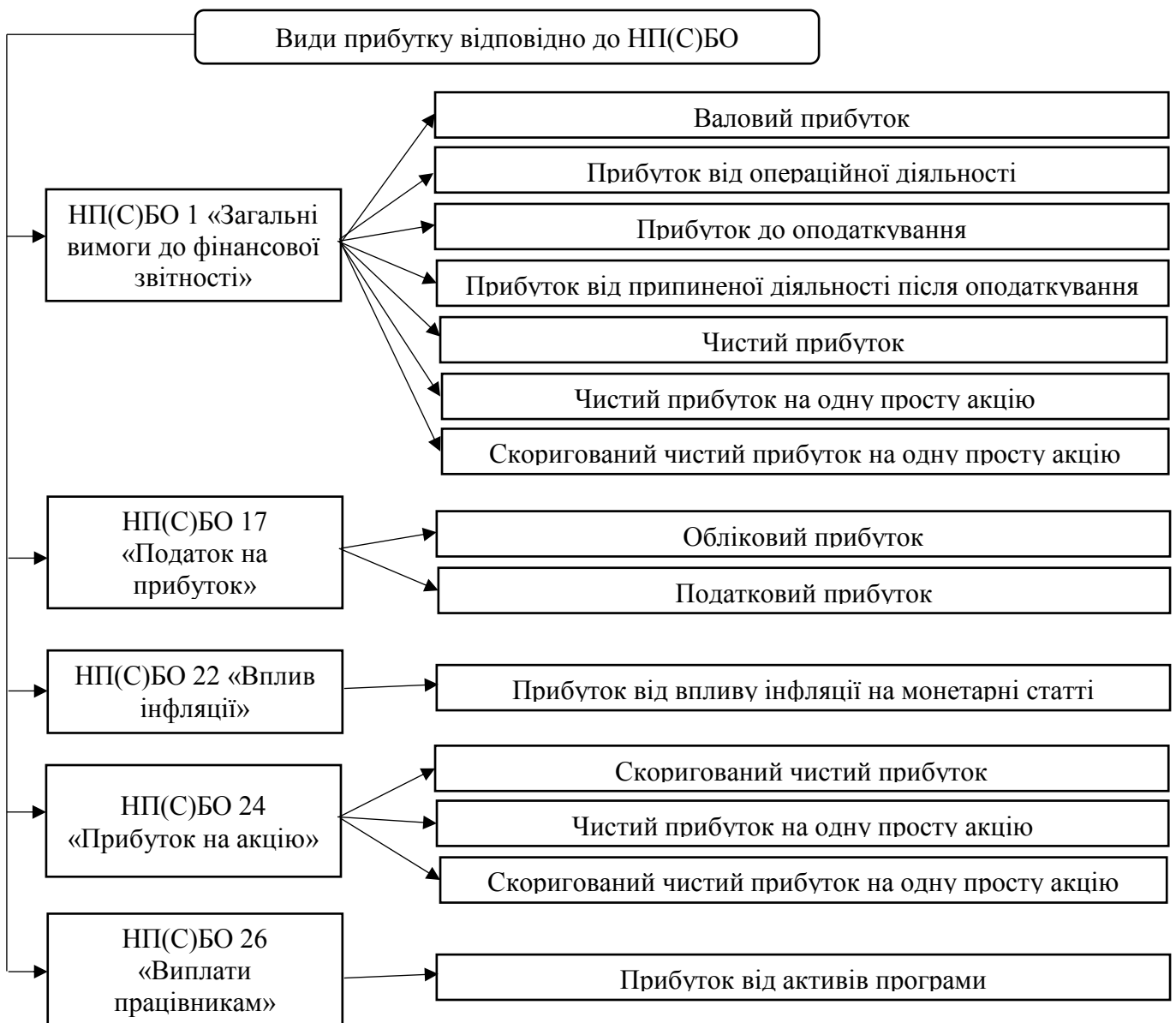

Рис. 1.4. Види прибутку відповідно до НП(С)БО

*Джерело: розроблено автором на основі [14]

Перш за все, інформація про порядок формування і види прибутків відображено у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Інформація про валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності, прибуток до оподаткування, прибуток від припиненої діяльності після оподаткування, чистий прибуток, чистий прибуток на одну просту акцію та скоригований чистий прибуток на одну просту акцію відображається у 2 формі фінансової звітності підприємства «Звіт про фінансові результати». Ще одним нюансом є те, що сума чистого прибутку (збитку) відображається у статті Балансу «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)», хоч дана інформація у НП(С)БО не визначена.

Важливо розглянути також функції прибутку. У функціях прибутку проявляється природа прибутку як економічної категорії, специфічний спосіб вираження його властивостей. Розглянемо такі функції прибутку [15]:

- оціночна функція. Прибуток розглядається як показник, який найбільш повно характеризує ефективність виробництва та оцінює господарську діяльність підприємства;
- стимулююча функція. Прибуток сприяє розширенню виробництва, соціальному розвитку, матеріальному заохоченню товаровиробників та їх працівників, а також стимулююче впливає на функціонування підприємств. Зазвичай прибуток розподіляється переважно на користь розвитку виробництва, або на потреби накопичення капіталу, а не споживання;
- фіскальна функція. Прибуток розглядається як джерело формування бюджетних ресурсів і позабюджетних фондів. Власне прибуток підприємств є базою економічного розвитку держави, адже через систему оподаткування мобілізуються необхідні грошові ресурси до державного бюджету;
- контрольна функція. Прибуток є основним показником, який показує кінцевий результат діяльності підприємства;
- функція розподілу. Прибуток розподіляється між виробничою і невиробничою сферами, між підприємствами і суспільством, власниками і найманими працівниками. Розподільча функція є джерелом накопичення і розвитку виробництва, споживання, матеріального стимулювання працівників;

– соціальна функція. Прибуток є джерелом фінансування соціальних потреб, соціальних програм, благодійної діяльності, за допомогою розподілу і перерозподілу прибутку задовольняються потреби працівників підприємства, держави та суспільства загалом;

– захисна функція. Прибуток схожий на щит підприємства, що захищає від небезпеки банкрутства. У реальному житті ймовірність банкрутства підприємства може проявлятися навіть за умов позитивного прибутку. При грамотному управлінні фінансами підприємства з накопиченими резервами, прибутками можна швидше і успішніше вийти з кризи. За рахунок накопичення прибутку підприємство може швидко нарощувати високоліквідні активи, розмір власних коштів, формувати резервні та страхові фонди тощо [15].

Розглянемо також порядок становлення податку на прибуток підприємств в Україні, який можна умовно поділити на 4 етапи (Додаток А). I Етап 1992-1996 рр., де основними документами були Закон України «Про оподаткування доходів підприємств і організацій» і Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» 1993р. II Етап 1997-2010 рр. – основний документ Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» (редакція 1997 р.). III Етап 2010-2015 рр. – основний документ Ухвалення Податкового кодексу України (ПКУ). IV Етап з 2015 рр. по сьогодні – Запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності та гармонізація з ними вітчизняних регуляторних актів.

Таблиця 1.2

Ставки податку на прибуток підприємств в Україні

Податок на прибуток	Ставка
Основна ставка	18%
Малі підприємства	0%
Страхові компанії	0%,3%
Доходи нерезидентів: Страхові платежі	0%,4%,12%
Вантажні перевезення	6%
Відсотки, дивіденти, роялті, оренда	15%
Виробництво та розповсюдження реклами	20%
Книговидання	10%, 18%
Лотереї	30%

*Джерело: розроблено автором на основі [2]

Основним законодавчим документом, який регулює порядок справляння податку на прибуток є Податковий кодекс. Проте, прибуток можна розрізнити в залежності від отриманого прибутку та від виду прибутку. Ставки податку на прибуток підприємств в Україні згідно Податкового кодексу подано у таблиці 1.2.

Отже, прибуток – складна, заплутана і до кінця не вивчена економічна категорія, що характеризується великою кількістю класифікаційних ознак. Дослідники минулого і сучасні вчені по-різному трактують сутність прибутку, але все зводиться до одного: прибуток характеризує фінансовий результат діяльності підприємства. Також прибуток є основою економічного розвитку підприємства та основним джерелом розширеного відтворення. При цьому, прибуток підприємств оподатковується податком на прибутком за основною ставкою 18%.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку та аудиту формування прибутку та його оподаткування

Ведення бухгалтерського обліку на підприємствах здійснюється з урахування нормативно-правових документів. Загалом, нормативно-правова база обліку складається із макрорівня і мікрорівня (рис. 1.5). До мікрорівня належать суто внутрішні документи, які було розроблено підприємством для здійснення обліку. Це Наказ про облікову політику підприємства, робочий план рахунків, графік документообігу та інші внутрішні робочі документи. А макрорівень – це документи, які було розроблено і затверджено державними органами влади. Перш за все, це Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», План рахунків бухгалтерського обліку, Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку та інші нормативні документи.

Нормативні документи з регулювання бухгалтерського обліку можна умовно поділити на 5 рівнів. До першого рівня належать Закони України, до другого рівня – Укази Президента та постанови КМУ в сфері бухгалтерського обліку, до третього рівня – Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти, що є прерогативою Міністерства фінансів, до четвертого

рівня – Інструкції, положення, вказівки та методичні рекомендації, що ґрунтуються на НП(С)БО і до п'ятого рівня – Накази, розпорядження суб'єктів господарювання щодо форм організації бухгалтерського обліку і облікової політики (рис. 1.6).

Рис. 1.5. Нормативна база правового регулювання обліку

*Джерело: розроблено автором на основі [17]

Рис. 1.6. Рівні нормативно-правового забезпечення обліку в Україні

*Джерело: розроблено автором на основі [17]

Хоч і нормативні документи з регулювання бухгалтерського обліку можна поділити за рівнями, проте основним нормативним документом, що регулює бухгалтерський облік є все ж таки Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Цей закон поширюється на всі юридичні особи і визначає основні правові принципи організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Види організаційного регулювання відносин в сфері ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності подано на рис. 1.7.

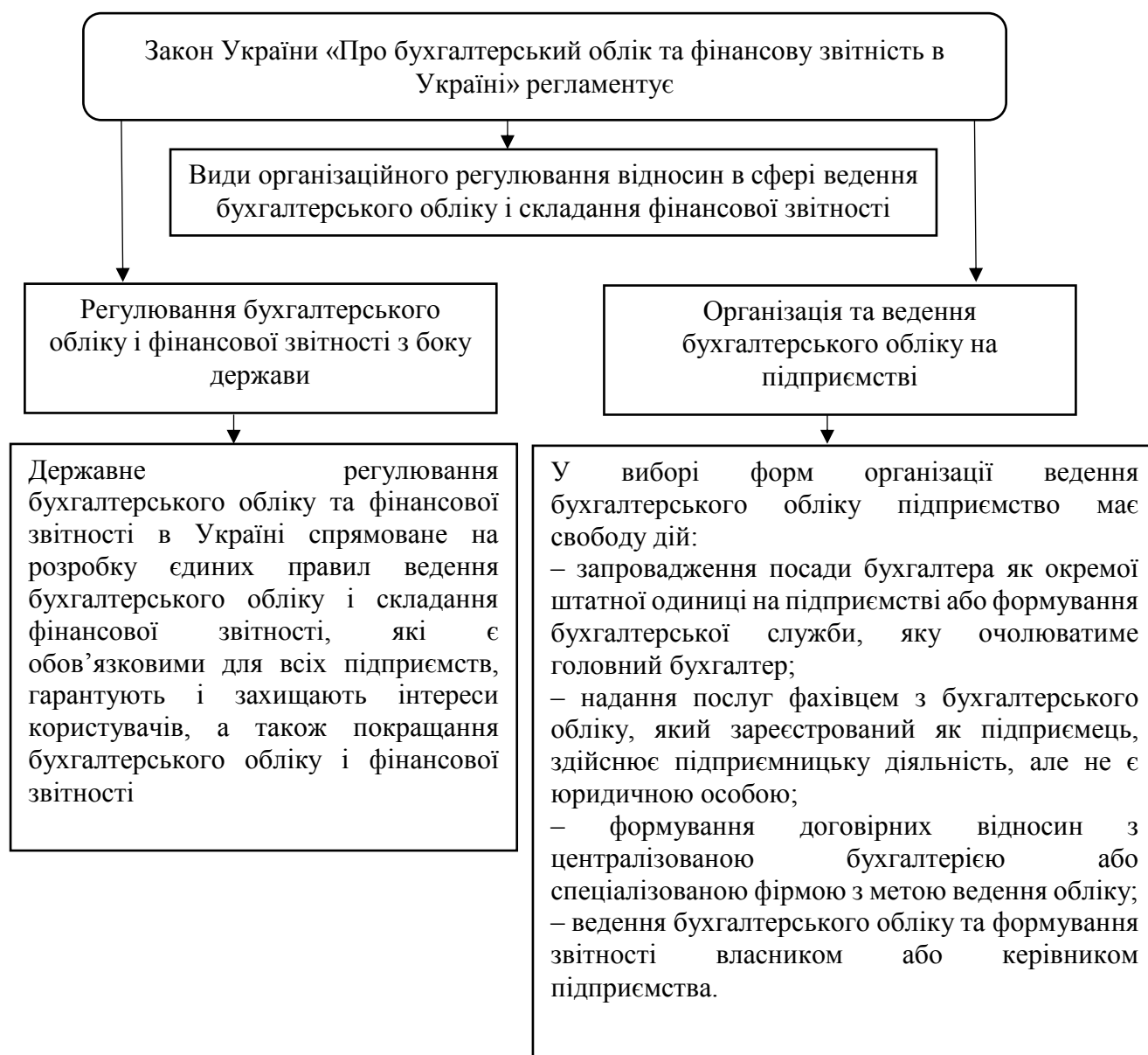

Рис. 1.7. Види організаційного регулювання відносин в сфері ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності

*Джерело: розроблено автором на основі [17]

Як було зазначено вище регулювання обліку здійснюється також на мікрорівні, тобто на рівні підприємства. До основних внутрішніх документів, що організовують обліковий процес належать Наказ про облікову політику, що регламентує порядок ведення бухгалтерського обліку на даному підприємстві, при цьому у додатках потрібно також подати Робочий план рахунків, яким користується підприємство і другим основним внутрішнім документом є Положення про документування та документообіг, де в додатках має бути розміщено Графік документообороту. А до основних внутрішніх документів організації праці облікового апарату належать Положення про підрозділ (у додатках – Посадові інструкції) та Положення про інвентаризацію (у додатках – Графік проведення інвентаризації) (рис. 1.8).

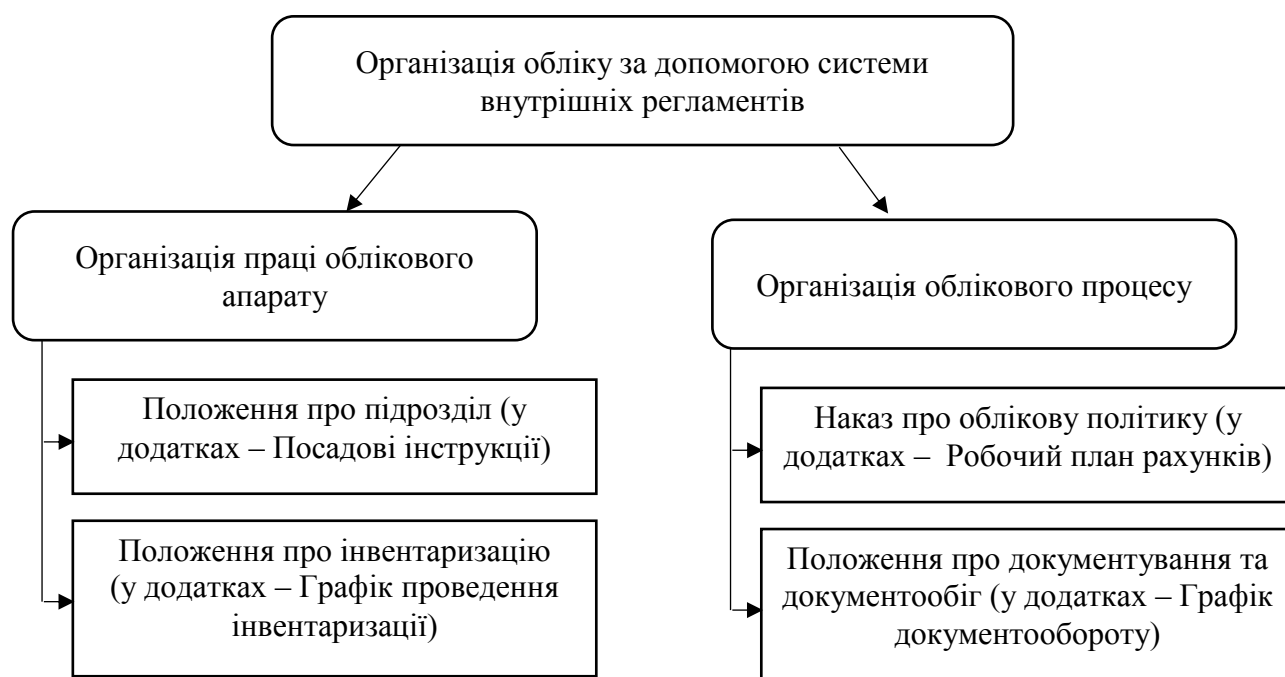

Рис. 1.8. Організація обліку за допомогою системи внутрішніх регламентів

*Джерело: розроблено автором на основі [17]

Нормативно-правових документів, що регулюють облік формування прибутку та його оподаткування є багато. Розглянемо деякі з них. Перша класифікація це кодекси. Здійснення бухгалтерського обліку, в тому числі обліку формування прибутку, його оподаткування здійснюється з дотриманням норм Господарського, Податкового та Цивільного кодексів. Детальніше подано на рис. 1.9.

Рис. 1.9. Нормативно-правові документи з регулювання бухгалтерського обліку (кодекси)

*Джерело: розроблено автором на основі [18]

Щодо міжнародного регулювання бухгалтерського обліку, то облік формування прибутку, його оподаткування здійснюється з дотриманням таких нормативних документів, як Міжнародні стандарти аудиту Міністерство фінансів України, Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) «Подання фінансової звітності», Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 (МСБО 12) «Податки на прибуток» і Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) «Дохід» (рис. 1.10).

Підприємства, які подають фінансову звітність за національними стандартами керуються перш за все Національним положенням (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Для обліку зобов'язань, що виникають під час звітного періоду варто керуватися Наказом Про затвердження Національного

положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». Для обліку доходів і витрат основною базою для здійснення обліку є Наказ Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» і Наказ Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». І для обліку податку на прибуток використовують Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» (рис. 1.11).

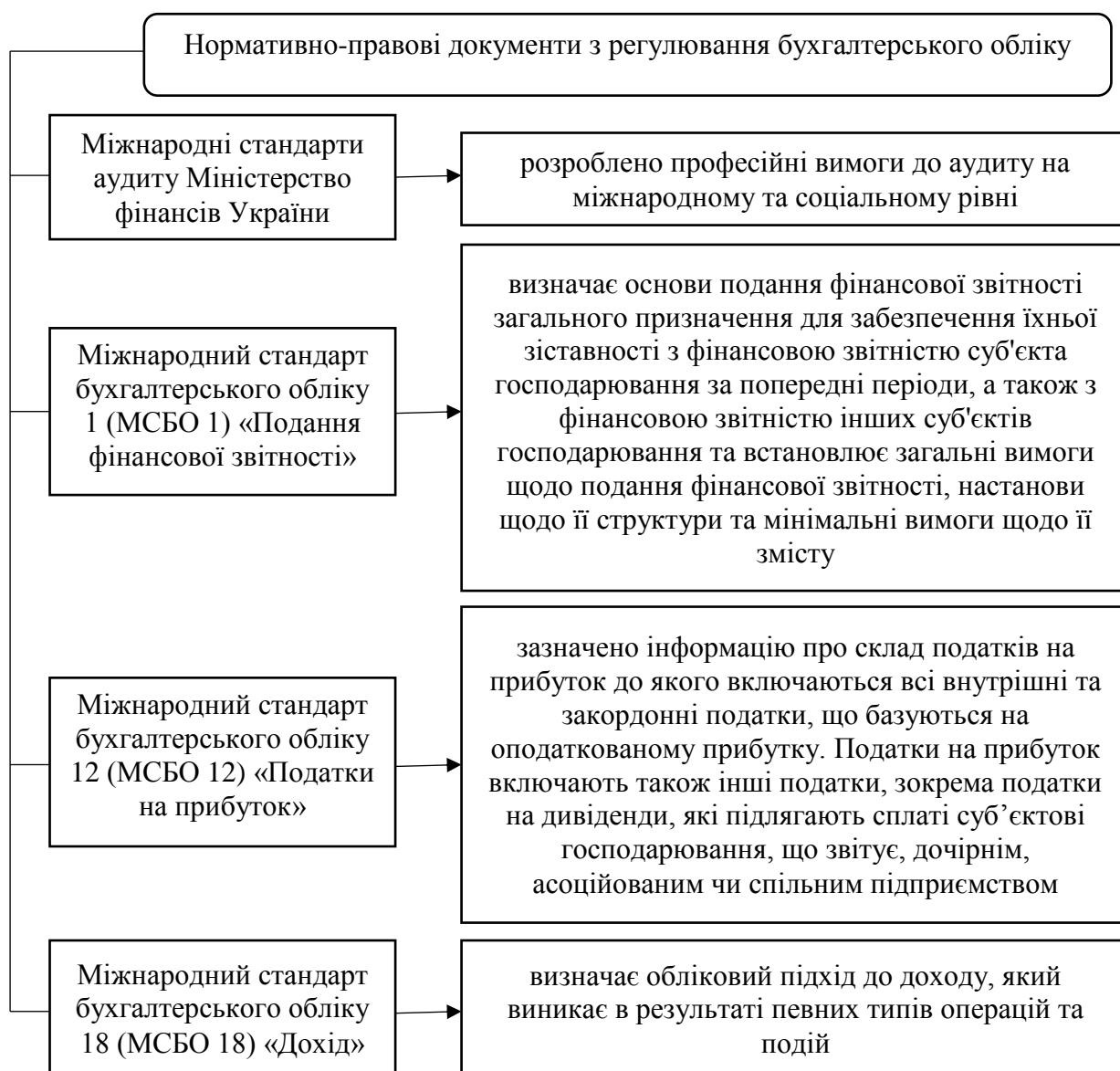

Рис. 1.10. Нормативно-правові документи з регулювання бухгалтерського обліку (міжнародна база)

*Джерело: розроблено автором на основі [18, 19]

Іншими нормативно-правовими документами, що регулюють бухгалтерський облік на підприємстві, у тому числі облік формування прибутку, його оподаткування

є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, Порядок представлення фінансової звітності та Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності (рис. 1.12).

Рис. 1.11. Нормативно-правові документи з регулювання бухгалтерського обліку (НП(С)БО)

*Джерело: розроблено автором на основі [18]

Рис. 1.12. Нормативно-правові документи з регулювання бухгалтерського обліку (Закони України, Положення, Інструкції, Порядки, Методичні рекомендації)

*Джерело: розроблено автором на основі [18, 20]

Отже, здійснення бухгалтерського обліку регулюється на макрорівні, тобто державному та мікрорівні, тобто на внутрішньому рівні на підприємстві. На державному рівні виділяють Закони України, Укази Президента та постанови КМУ в сфері бухгалтерського обліку, Національні положення (стандарти) бухгалтерського

обліку, інші нормативно-правові акти, що є прерогативою Міністерства фінансів, Інструкції, положення, вказівки та методичні рекомендації, що ґрунтуються на НП(С)БО, Накази, розпорядження суб'єктів господарювання щодо форм організації бухгалтерського обліку і облікової політики. А основними внутрішніми документами є Наказ про облікову політику, при цьому у додатках потрібно також подати Робочий план рахунків, яким користується, Положення про документування та документообіг, де в додатках розміщено Графік документообороту, Положення про підрозділ (у додатках – Посадові інструкції) та Положення про інвентаризацію (у додатках – Графік проведення інвентаризації).

1.3. Методика аналізу показників оцінки ефективності формування прибутку

Перш ніж дослідити показники оцінки ефективності формування прибутку потрібно здійснити аналіз активу та пасиву балансу, а також провести аналіз майнового стану. Далі варто вже здійснювати аналіз ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та аналіз рентабельності.

Проведення комплексного аналізу активів і пасивів балансу можливе як горизонтальним методом, так і вертикальним. Завдяки таким розрахункам можна дослідити фінансовий стан суб'єкта господарювання у розрізі активів, власного капіталу та зобов'язань.

Здійснюючи аналіз майнового стану варто проаналізувати статті як активу, так і пасиву, при цьому основним джерелом інформації є баланс. Також важливо дослідити показники використання основних засобів. Оцінювання показників ефективності використання основних засобів подано у таблиці 1.3.

Основними показниками, що характеризують ефективність використання основних засобів є фондвіддача та фондомісткість. Фондовіддача показує наскільки ефективно використовуються засоби праці, тобто показує обсяг чистого доходу, який припадає на одиницю вартості основних засобів. А фондомісткість є протилежним показником, що показує вартість основних засобів, які припадають на одиницю

чистого доходу. Також необхідно розрахувати рентабельність основних засобів за валовим, операційним, чистим прибутками, що характеризує суму валового, операційного, чистого прибутків, яка припадає на одну гривню вартості основних засобів.

Таблиця 1.3

Оцінювання показників ефективності використання основних засобів

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
Фондовіддача	Чистий дохід / Середньорічна вартість основних засобів	Збільшення
Фондомісткість	Середньорічна вартість основних засобів / Чистий дохід	Зменшення
Рентабельність ОЗ за валовим прибутком	(Валовий прибуток / Середньорічна вартість основних засобів) * 100%	Збільшення
Рентабельність ОЗ за операційним прибутком	(Операційний прибуток / Середньорічна вартість основних засобів) * 100%	Збільшення
Рентабельність ОЗ за чистим прибутком	(Чистий прибуток / Середньорічна вартість основних засобів) * 100%	Збільшення

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Для визначення рівня мобільності запасів використовують коефіцієнт накопичення запасів (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Оцінка коефіцієнту накопичення запасів

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
Коефіцієнт накопичення запасів	(Виробничі запаси + МШП + Незавершене виробництво) / (Готова продукція + Товари)	< 1

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Перевищення нормативного значення коефіцієнта накопичення запасів може свідчити про незадовільну структуру запасів підприємства або ж про наявність надлишкової кількості виробничих запасів, що в подальшому призводить до збільшення залишків незавершеного виробництва.

Далі варто провести оцінку показників дебіторської заборгованості (табл. 1.5).

Стан дебіторської заборгованості та власне частку дебіторської заборгованості в оборотних активах показує коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість. Середню кількість розрахунків дебіторів з підприємством, в основному за рік, показує коефіцієнт оборотності дебіторської

заборгованості. А середній період інкасації дебіторської заборгованості показує через скільки днів у середньому дебітори розраховувалися з підприємством.

Таблиця 1.5

Оцінка показників дебіторської заборгованості

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
Коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість	Середньорічна величина дебіторської заборгованості / Середньорічна величина оборотних активів	Зменшення
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Чистий дохід / Середньорічна величина дебіторської заборгованості	Збільшення
Середній період інкасації дебіторської заборгованості	(Середньорічна величина дебіторської заборгованості * 360) / Чистий дохід	Зменшення

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Оцінка показників ефективності використання оборотних активів відображена у таблиці 1.6.

Таблиця 1.6

Оцінка показників ефективності використання оборотних активів

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чистий дохід / Середньорічна величина оборотних активів	Збільшення
Тривалість обороту оборотних активів, днів	(Середньорічна величина оборотних активів * 360) / Чистий дохід	Зменшення
Коефіцієнт закріплення оборотних активів	Середньорічна величина оборотних активів / Чистий дохід	Зменшення
Рентабельність ОА за валовим прибутком	(Валовий прибуток / Середньорічна величина оборотних активів) * 100%	Збільшення
Рентабельність ОА за операційним прибутком	(Операційний прибуток / Середньорічна величина оборотних активів) * 100%	Збільшення
Рентабельність ОА за чистим прибутком	(Чистий прибуток / Середньорічна величина оборотних активів) * 100%	Збільшення

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Коефіцієнт оборотності оборотних активів показує наскільки ефективно підприємство використовує оборотні активи, а тривалість обороту таких активів характеризує ефективність управління оборотними активами і показує скільки днів тривав один оборот оборотних активів. Коефіцієнт закріплення оборотних активів характеризує кількість оборотних активів, що припадають на одну гривню чистого доходу і відображає частку оборотних активів у виручці. А рентабельність оборотних активів за валовим, операційним, чистим прибутками характеризує кількість

валового, операційного, чистого прибутків, що припадає на одну гривню оборотних активів.

Далі необхідно дослідити ліквідність підприємства, що являє собою спроможність окремих видів майнових цінностей впродовж короткого періоду часу перетворюватися у грошові ресурси, без істотної втрати власної поточної вартості. При цьому, ступені ліквідності поділяють у залежності від проміжку часу, який необхідний для перетворення таких цінностей.

Перша група активів складається із грошей та їх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій. Друга група – це дебіторська заборгованість із терміном погашення до 12 місяців. Третя група включає оборотні активи, такі як запаси, витрати майбутніх періодів та ін. Четверта група – необоротні активи [21].

У залежності від рівня строковості погашення зобов'язань пасиви також поділяють на 4 групи. Перша група – кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, а також поточні зобов'язання за розрахунками. Друга група – короткострокові кредити банків та зобов'язання із терміном погашення до 12 місяців. Третя група – це всі довгострокові зобов'язання. А четверта група – власний капітал підприємства [21] (таблиця 1.7).

Таблиця 1.7

Групування активів та пасивів балансу для проведення аналізу його ліквідності

Позначка	Ранжування активів балансу	Рядки балансу	Позначка	Ранжування пасивів балансу	Рядки балансу
A1	Високоліквідні активи	1160, 1165	П1	Термінові пасиви	1615–1690, 1700
A2	Швидколіквідні активи	1120–1155	П2	Короткострокові пасиви	1600–1610
A3	Повільноліквідні активи	1100, 1170, 1190, 1200	П3	Довгострокові пасиви	1595
A4	Важколіквідні активи	1095	П4	Постійні пасиви	1495

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Для проведення аналізу ліквідності підприємства доцільно спочатку дослідити ліквідність балансу такого підприємства, що відображає ступінь покриття зобов'язань

підприємства його активами, термін перетворення яких у грошові ресурси відповідає терміну погашення зобов'язань.

Порівнюються перша група активів із першою групою пасивів і т. д. При цьому, баланс вважається абсолютно ліквідним у разі виконання наступних умов:

$$A_1 \geq P_1; A_2 \geq P_2; A_3 \geq P_3; A_4 \leq P_4 [21].$$

Після дослідження ліквідності балансу необхідно розрахувати відносні показники ліквідності та платоспроможності (табл. 1.8).

Таблиця 1.8

Оцінювання відносних показників ліквідності та платоспроможності

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання	0,2 - 0,35
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Сума оборотних активів - Сума запасів) / Поточні зобов'язання	0,7 - 0,8
Коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	1 - 2
Коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	Запаси / Поточні зобов'язання	0,5 - 0,7

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Коефіцієнт абсолютної ліквідності розраховується для визначення частки поточних зобов'язань, яку підприємство у разі необхідності може негайно погасити найбільш ліквідними активами. Коефіцієнт швидкої ліквідності визначає, яку частку короткострокових зобов'язань підприємство здатне погасити за допомогою швидколіквідних активів. Коефіцієнт загальної ліквідності відображає, яку частку поточних зобов'язань підприємство здатне погасити за рахунок повільноліквідних активів. А коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів чи достатньо запасів підприємства для вчасного погашення короткострокових боргів у разі необхідності здійснення їх розпродажу.

Далі проводимо аналіз фінансової стійкості підприємства. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М. та Невмержицька Н. Ю. стверджують, що фінансова стійкість – «...це такий стан фінансових ресурсів підприємства, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення. Фінансова

стійкість – один із головних чинників, що впливає на досягнення підприємством фінансової рівноваги та фінансової стабільності...» [22].

Аналіз фінансової стійкості підприємства здійснюється на основі абсолютних та відносних показників. Виділяють 2 групи абсолютних показників: ті, що відображають наявність джерел формування запасів, а також ті, що відображають рівень забезпеченості запасів джерелами їх формування (Додаток Б).

Залежно від ступеня забезпеченості запасів джерелами їх формування виділяють чотири типи фінансової стійкості підприємств [21]:

1. абсолютна фінансова стійкість (умови: $E_1 \geq 0$, $E_2 \geq 0$, $E_3 \geq 0$) – коли запаси повністю сформовані за рахунок власного капіталу;

2. нормальна фінансова стійкість (умови: $E_1 \leq 0$, $E_2 \geq 0$, $E_3 \geq 0$) – запаси формуються за рахунок не лише власні джерела, а й довгострокових позикових;

3. нестійкий фінансовий стан (умови: $E_1 \leq 0$, $E_2 \leq 0$, $E_3 \geq 0$) – коли для формування запасів не вистачає власного капіталу та довгострокових позикових джерел, тому приходится залучати короткострокові кредити банків;

4. кризовий фінансовий стан (умови: $E_1 \leq 0$, $E_2 \leq 0$, $E_3 \leq 0$) – коли для формування запасів наявна нестача загальної величини основних фінансових джерел.

Коефіцієнт автономії, тобто фінансової незалежності показує наскільки підприємство є залежним від зовнішніх джерел фінансування і яку частку власний капітал становить у загальній структурі його джерел фінансування. Якщо даний показник буде низьким, то це свідчить про низьку фінансову стійкість підприємства і високий рівень ризику. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу показує, яка частка активів фінансується за рахунок зобов'язань. Протилежним до коефіцієнту автономії є коефіцієнт фінансової залежності, що показує, яка сума фінансових ресурсів витрачається на гривню власного капіталу [21].

Розрахувавши коефіцієнт фінансової стійкості можна побачити, яку частку активів підприємство може фінансувати за рахунок власного та залученого капіталу, тобто даний показник характеризує здатність підприємства залишатися платоспроможним у довгостроковій перспективі. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел показує, який відсоток довгострокових

зобов'язань становить у загальній сукупності капіталізованих джерел. Коефіцієнт фінансового ризику показує суму позикових коштів, які припадають на одну гривню вкладених у активи власних коштів [21].

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яку частку власного капіталу можна використати для фінансування оборотних активів. Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами показує, яка частка запасів фінансується за рахунок залучених коштів на постійній основі ресурсів. А коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами показує, яка частка власних оборотних коштів у загальній сукупності оборотних активів підприємства. Індекс постійного активу показує, яка частка власного капіталу спрямована на фінансування необоротних активів [21].

Далі доцільно оцінити ділову активність підприємства, що відображає інформацію про ефективність управлінських рішень підприємства щодо забезпечення його сталого розвитку та зростання конкурентоспроможності. Для оцінки ділової активності підприємства необхідно оцінити динаміку загальних показників його господарської діяльності та проаналізувати ефективність використання ресурсів.

Аналізуючи динаміку загальних показників потрібно порівняти темпи їх зміни. Оптимальним для підприємства є виконання «золотого правила економіки», яке являє собою співвідношення $Tr^{Чп} > Tr^П > Tr^A > 100\%$. Відповідно до даного правила, темп зростання прибутку підприємства повинен бути вищим за темпи зростання обсягів реалізації продукції, а обсяги продажу мають перевищувати темп зростання активів [21].

Оцінка ефективності використання ресурсів здійснюється за допомогою розрахунку відповідних показників оборотності матеріальних та фінансових ресурсів суб'єкта господарювання. У Додатку В подано перелік даних показників та методика їх розрахунку.

Коефіцієнт оборотності капіталу показує, яку кількість оборотів здійснює капітал, що авансований у активи підприємства і характеризує ступінь ефективності використання підприємством усіх наявних ресурсів та швидкість обороту капіталу. А

тривалість обороту капіталу відображає ступінь ефективності використання підприємством наявних активів [21].

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги показує скільки разів протягом року дебітори розраховувалися із підприємством. А тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги показує протягом якого терміну дебітори погашали свою заборгованість.

Коефіцієнт оборотності запасів показує скільки оборотів було здійснено запасами на підприємстві протягом року і характеризує ступінь ефективності управління запасами. А тривалість обороту запасів показує скільки часу запаси знаходилися на складі підприємства [21].

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги показує скільки разів протягом року підприємство розраховувалося із кредиторами. А тривалість обороту кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги показує протягом якого терміну підприємство погашало свою заборгованість перед кредиторами.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги відображає кількість оборотів, здійснених кредиторською заборгованістю протягом року. Відповідно, значення показника характеризує кількість разів погашення компанією своїх зобов'язань перед кредиторами. Тривалість обороту кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги відображає термін, протягом якого підприємство погашало зобов'язання перед постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами протягом періоду [21].

Операційний цикл характеризує термін, протягом якого запаси підприємства перетворюються у грошові кошти, а фінансовий цикл відображає термін, протягом якого власні оборотні кошти підприємства роблять один повний оборот.

І коефіцієнт стійкості економічного зростання відображає роль чистого прибутку в процесі забезпечення стабільного зростання власного капіталу.

Далі доцільно розрахувати показники рентабельності. Рентабельність у широкому розумінні слова означає ефективність і віддачу. Рентабельність дозволяє

порівняти величину прибутку з вартістю засобів, за допомогою яких він був отриманий. Вимірюють рентабельність відносні показники, які дозволяють оцінити ефективність підприємства в цілому, а також напрямів його діяльності, рентабельність виробництва окремих видів продукції та надання окремих послуг (табл. 1.9).

Таблиця 1.9

Оцінювання показників рентабельності

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
<i>Показники рентабельності:</i>		
Валова рентабельність продукції	$(\text{Валовий прибуток} / \text{Чистий дохід}) * 100\%$	Збільшення
Операційна рентабельність продукції	$(\text{Прибуток від операційної діяльності} / \text{Чистий дохід}) * 100\%$	Збільшення
Чиста рентабельність продажів	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Чистий дохід}) * 100\%$	Збільшення
Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації	$(\text{Валовий прибуток} / \text{Собівартість}) * 100\%$	Збільшення
Операційна рентабельність активів	$(\text{Прибуток від операційної діяльності} / \text{Середньорічна вартість активів}) * 100\%$	Збільшення
Чиста рентабельність активів	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Середньорічна вартість активів}) * 100\%$	Збільшення
Рентабельність основних засобів	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Середньорічна вартість основних засобів}) * 100\%$	Збільшення
Рентабельність оборотних активів	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Середньорічна вартість оборотних активів}) * 100\%$	Збільшення
Чиста рентабельність власного капіталу	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Середньорічна вартість власного капіталу}) * 100\%$	Збільшення
Чиста рентабельність довгострокових інвестицій	$(\text{Чистий прибуток} / \text{Середньорічна вартість довгострокових інвестицій}) * 100\%$	Збільшення

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Валова, операційна та чиста рентабельність продукції відображає частку валового, операційного та чистого прибутку в загальному обсязі продаж підприємства, тобто кількість прибутку на одну гривню чистого доходу.

Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації показує, яка сума валового прибутку припадає на одну гривню собівартості реалізованої продукції.

Операційна рентабельність активів показує, яку суму операційного прибутку приносить одна гривня активів, а чиста рентабельність активів показує, яку суму чистого прибутку приносить одна гривня активів.

Рентабельність основних засобів відображає суму чистого прибутку, що принесла одна гривня основних засобів. Рентабельність оборотних активів відображає суму чистого прибутку, що принесла одна гривня оборотних активів.

Чиста рентабельність власного капіталу показує суму чистого прибутку, що принесла одна гривня власного капіталу. Чиста рентабельність довгострокових інвестицій відображає суму чистого прибутку, що принесла одна гривня довгострокових інвестицій.

Отже, в економічному аналізі результати діяльності підприємства можна оцінити за такими показниками, як випуск продукції, продажі, прибуток тощо. Однак, якщо говорити про оцінку ефективності підприємства, то стає очевидним, що перелічених характеристик недостатньо, оскільки є абсолютними показниками. У зв'язку з цим для характеристики ефективності діяльності підприємства в цілому, рентабельності різних сфер виробництва в економічному аналізі використовуються, зокрема, показники рентабельності. Важливо також здійснити аналіз динаміки та структури активу та пасиву балансу, провести оцінку майнового стану підприємства, розрахувати абсолютні та відносні показники ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості підприємства і здійснити оцінку ділової активності підприємства.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО ОПОДАТКУВАННЯ ТОВ «СКЛОРЕСУРС» ЗА 2019-2021 РОКИ

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Склоресурс», оцінка його фінансового стану

Компанія «Склоресурс» заснована у 2006 році. Основним напрямком діяльності є переробка скла для фасадів та інтер'єрів.

Сучасне виробництво побудовано з використанням технологічних ліній світових лідерів в галузі обробки скла, таких, як Lisee, Bystronic, Forel, Baveloni, NorthGlass, Mistrello, INO, SkillGlass, Pujol, GFP, Bovone та інші. За допомогою європейських спеціалістів була освоєна технологія самих сучасних систем скління. Продукція відповідає світовим стандартам по енергозбереженню, сонцезахисту та безпеки. Опановані технології виготовлення структурного та спайдерного скління. Також підприємство має сертифікацію таких міжнародних компаній, як: Guardian, AGC, SaintGobain, Sika, DowCorning, Tremko та інших [23].

Компанія «Склоресурс» впровадила систему контролю якості ISO 9001 та створила сертифіковану лабораторію для забезпечення якості продукції та сервісу. Підприємство працює з клієнтами в Україні, Молдові, Білорусії, Казахстані та Узбекистані. Для підвищення якості обслуговування, було створено власний автопарк для транспортування продукції до об'єкта замовника [23].

ТОВ «Склоресурс» має 2 виробничі площадки: м. Дубно Рівненської обл., м. Тлумач Івано-Франківської обл., де загальна площа 12000 м², при цьому обробляється 40000 м² продукції в місяць для фасадного та інтер'єрного скління і це 200 проектів кожного року по всій Україні та за кордоном.

Загалом, ТОВ «Склоресурс» сьогодні – це [23]...

- Сертифікована лабораторія для забезпечення якості продукції.
- Три лінії порізки скла формату джамбо 3210x6000 мм.

– Три лінії складання склопакетів з роботом вторинної герметизації, які дозволяють збирати склопакети формату 2700x5000 мм з автоматичним заповненням інертним газом.

– Автоматична лінія з модулем порізки триплекса з розміром 6000x3210 мм.

– Лінії гартування та гнуття скла формату 2750x5000мм з системою двосторонньої конвекції, яка дозволяє гартувати найсучасніші види архітектурного скла.

– Тест на виявлення домішок сульфїду нікелю.

– Лінії валкового емалювання та шовкотрафаретного друку форматом 2200x5000мм.

– Лінія ламінування (триплексації) скла формату 2500x5000 мм.

– Лінія піскоструйної обробки скла.

– Цех із додаткової обробки скла (свердління, фрезерування, фацет та інше).

– Система контролю якості ISO 9001 +CE (європейська сертифікація) [23].

Партнери

Рис. 2.1. Партнери ТОВ «Склоресурс»

*Джерело: [23]

Загальна інформація про ТОВ «Склоресурс» подано у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна характеристика ТОВ «Склоресурс»

Повна назва Товариства	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СКЛОРЕСУРС»
Скорочена назва Товариства	ТОВ «СКЛОРЕСУРС»
Організаційно-правова форма Товариства	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
Ознака особи	Юридична
Форма власності	Приватна
Код за ЄДРПОУ	34629505

Продовження табл. 2.1

Місцезнаходження:	Україна, 35600, Рівненська обл., місто Дубно, ВУЛИЦЯ СЕМИДУБСЬКА, будинок 105
Дата державної реєстрації	18.10.2006 року
Номер запису в ЄДР	1 605 102 0000 000375
Основні види діяльності КВЕД:	Код КВЕД 22.23 Виробництво будівельних виробів із пластмас; Код КВЕД 23.12 Формування й оброблення листового скла (основний); Код КВЕД 46.69 Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням; Код КВЕД 46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням; Код КВЕД 46.75 Оптова торгівля хімічними продуктами; Код КВЕД 47.99 Інші види роздрібної торгівлі поза магазинами; Код КВЕД 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту.
Ліцензії	Ліцензія на право зберігання пального (виключно для потреб власного споживання чи промислової переробки) Реєстраційний номер: 17040414202000182 Термін дії: з 17.02.2020 до 17.02.2025 року
Учасники/Засновник Товариства	КІРІЧУК АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ Статутний внесок: 10 667 790 (32%) КІРІЧУК ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ Статутний внесок: 10 334 422 (31%) НАВРОЦЬКИЙ БЕНЖАМІН ВЕНІАМІН І/к М.Антелоп, вул.Ред Джаспер Вей, буд., штат Каліфорнія, Сша Статутний внесок: 9 000 948 (27%) РОМАНОВ АНДРІО Статутний внесок: 3 000 316 (9%) МЕЛЬНИЧУК ОЛЕКСІЙ ІВАНОВИЧ Статутний внесок: 333 368 (1%)
Кінцевий бенефіціарний власник	КІРІЧУК АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ (32 %), КІРІЧУК ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ (31 %), НАВРОЦЬКИЙ БЕНЖАМІН ВЕНІАМІН (27%).
Керівник, кількість працівників	Генеральний директор Кірічук Олександр Михайлович (наказ № 261-К від 16.09.2020 р.); Головний бухгалтер Ковальчук Наталія Василівна (наказ № 191-К від 25.09.2018 р.) Середня кількість працівників – 278 осіб
Дата останніх змін до Статуту	Статут Затверджений Загальними зборами учасників ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СКЛОРЕСУРС» Протокол №6 від 26 квітня 2021 року

*Джерело: [24]

Основною метою діяльності ТОВ «Склоресурс» є отримання прибутку з подальшим його розподілом між учасниками товариства. При цьому, підприємство має право здійснювати будь-які види підприємницької діяльності, окрім тих, що заборонені законом.

Здійснено оцінку фінансового стану підприємства і проведемо оцінку наявності, розміщення та джерел формування активів досліджуваного підприємства. Розглянемо баланс ТОВ «Склоресурс» у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Порівняльний аналітичний баланс ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %		Абсолютний приріст структури, %	
	Сума, тис. грн.	Структура %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
<i>Актив</i>												
Необоротні активи	124963	64,62	218086	63,34	279671	43,20	93123	61585	74,52	28,24	-1,28	-20,14
Оборотні активи	68421	35,38	126207	36,66	367731	56,80	57786	241524	84,46	191,37	1,28	20,14
Баланс	193384	100,00	344293	100,00	647402	100,00	150909	303109	78,04	88,04	x	X
<i>Пасив</i>												
Власний капітал	84384	43,64	109933	31,93	165558	25,57	25549	55625	30,28	50,60	-11,71	-6,36
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	42436	21,94	106492	30,93	83046	12,83	64056	-23446	150,95	-22,02	8,99	-18,10
Поточні зобов'язання і забезпечення	66564	34,42	127868	37,14	398798	61,60	61304	270930	92,10	211,88	2,72	24,46
Баланс	193384	100,00	344293	100,00	647402	100,00	150909	303109	78,04	88,04	x	X

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

Отже, згідно з даними таблиці вартість майна ТОВ «Склоресурс» щороку зростала і у 2021 році зросла на 303 109 тис. грн. або 88,04%, що є позитивним, оскільки це зростання може вплинути на збільшення обсягів виробництва і прибутків за рахунок розширення діяльності підприємства.

Дане збільшення вартості майна спричинено за рахунок зростання необоротних активів на 61 585 тис. грн., що у відсотковому вираженні становило 28,24%. Також відбулося зростання обсягу оборотних активів на 241 524 тис. грн. або на 191,37%. Протягом 2019-2020 років у структурі майна підприємства переважала частка необоротних активів. Проте, у 2021 році відбулося стрімке зростання частки оборотних активів, що у загальній структурі майна підприємства становила 56,80%, відповідно частка необоротних активів – 43,20%. Отже, можемо стверджувати, що за рахунок стрімкого збільшення оборотних активів загальна мобільність підприємства зросла.

Що ж стосується джерел формування майна підприємства, то за аналізований період сума власного капіталу у 2021 році збільшилася на 55 625 тис. грн. або 50,60%. Сума довгострокових зобов'язань і забезпечень знизилася на 23 446 тис. грн. або на 22,02%. Якщо ж говорити про поточні зобов'язання та забезпечення, то вони протягом досліджуваного періоду зросли на 270 930 тис. грн. або 211,88%. Протягом досліджуваного періоду частка власного капіталу щороку зменшувалася і у 2019 році вона знаходилася на рівні 43,64%, у 2020 році – 31,93%, а у 2021 році – 25,57%. Загалом протягом 2019-2021 років питома вага власного капіталу не досягла свого мінімального нормативного значення 50%, що оцінюється негативно. Зниження частки власного капіталу свідчить про зростання залежності підприємства від кредиторів та погіршення його фінансової стійкості.

Для того, щоб визначити заходи по оптимізації досліджуваних показників, необхідно провести глибшу оцінку зміни всіх розділів активу і пасиву балансу підприємства за аналізований період.

Розпочнемо із аналізу динаміки та складу необоротних активів ТОВ «Склоресурс» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка складу і структури необоротних активів ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %		Абсолютний приріст структури, %	
	Сума, тис. грн.	Структура %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Нематеріальні активи	29	0,02	0	0,00	0	0,00	-29	0	-100,00	-	-0,02	0,00
Незавершені капітальні інвестиції	12668	10,14	18915	8,67	47882	17,12	6247	28967	49,31	153,14	-1,46	8,45
Основні засоби	112266	89,84	199171	91,33	231789	82,88	86905	32618	77,41	16,38	1,49	-8,45
Всього необоротних активів	124963	100,00	218086	100,00	279671	100,00	93123	61585	74,52	28,24	x	X

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

Отже, в основному зростання необоротних активів відбулося за рахунок збільшення суми основних засобів, при цьому у 2020 році зростання відбулося на 86 905 тис. грн. (77,41%), а у 2021 році – на 32 618 тис. грн. (16,38%). Разом з тим,

спостерігалось зростання суми незавершених капітальних інвестицій на 6 247 тис. грн. (49,31%) і 28 967 тис. грн. (153,14%).

Протягом аналізованого періоду найбільшу частку у структурі необоротних активів найбільшу частку займали основні засоби і у 2021 році ця частка становила 82,88%. У цілому динаміка є позитивною, оскільки надходження основних засобів перевищує їх вибуття.

Далі проаналізуємо динаміку показників ефективності використання основних засобів досліджуваного суб'єкта господарювання (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка показників ефективності використання основних засобів ТОВ
«Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Чистий дохід, тис. грн.	266074	352859	634646	86785	281787	32,62	79,86
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	93404	155719	215480	62314,5	59761,5	66,72	38,38
Валовий прибуток, тис. грн.	57806	73580	108973	15774	35393	27,29	48,10
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	32128	31532	69989	-596	38457	-1,86	121,96
Чистий прибуток, тис. грн.	24020	22905	53174	-1115	30269	-4,64	132,15
Фондовіддача	2,85	2,27	2,95	-0,58	0,68	–	–
Фондомісткість	0,35	0,44	0,34	0,09	-0,10	–	–
Рентабельність ОЗ за валовим прибутком, %	61,89	47,25	50,57	-14,64	3,32	–	–
Рентабельність ОЗ за операційним прибутком, %	34,40	20,25	32,48	-14,15	12,23	–	–
Рентабельність ОЗ за чистим прибутком, %	25,72	14,71	24,68	-11,01	9,97	–	–

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж, З, Й

Отже, впродовж досліджуваного періоду спостерігалась тенденція до зростання чистого доходу підприємства, у 2020 році приріст становив 86 785 тис. грн. (32,62%), а у 2021 році – 281 787 тис. грн. (79,86%). Окрім того, у 2021 році була наявна тенденція до збільшення валового прибутку, прибутку від операційної діяльності та чистого прибутку, що є позитивним фактором для діяльності підприємства.

Як свідчить фондовіддача у 2019 році на 1 грн. ОЗ припадало 2,85 грн. чистого доходу, у 2020 році – 2,27 грн., а у 2021 році – 2,95 грн. чистого доходу. Відповідно

відбулося зниження фондомісткості, зокрема частка ОЗ, яка припадала на 1 грн. чистого доходу спочатку зросла від 0,35 до 0,44 грн, а потім зменшилася 0,34 грн.

Сума валового прибутку, що припадає на 1 грн. ОЗ зменшилася на 0,15 грн у 2020 році та зросла на 0,03 грн у 2021 році й становила 0,51 грн., а сума операційного та чистого прибутку, що припадає на 1 грн. ОЗ зменшилася у 2020 році на 0,14 грн та 0,15 грн та збільшилась у 2021 році на 0,12 грн. та 0,10 грн. і дорівнювала 0,32 грн. та 0,25 грн. відповідно. Отже, динаміка показників ефективності використання ОЗ підприємства оцінюється позитивно, оскільки відбулося покращення використання ОЗ у 2021 році в порівнянні із 2020 роком.

Далі проведемо аналіз динаміки та структури оборотних активів ТОВ «Склоресурс» (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка складу і структури оборотних активів ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %		Абсолютний приріст структури, %	
	Сума, тис. грн.	Структура %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Запаси	36124	52,80	71141	56,37	109802	29,86	35017	38661	96,94	54,34	3,57	-26,51
Дебіторська заборгованість	24066	35,17	27945	22,14	185249	50,38	3879	157304	16,12	562,91	-13,03	28,23
Гроші та їх еквіваленти	2179	3,18	8592	6,81	12969	3,53	6413	4377	294,31	50,94	3,62	-3,28
Інші оборотні активи	6052	8,85	18529	14,68	59711	16,24	12477	41182	206,16	222,26	5,84	1,56
Всього оборотних активів	68421	100,00	126207	100,00	367731	100,00	57786	241524	84,46	191,37	x	x

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

Отже, аналізуючи дані із поданої таблиці можна дійти висновку, що за 2019-2021 роки відбулось зростання оборотних активів на підприємстві. У 2020 році приріст становив 57 786 тис. грн. (84,46%), а у 2021 році – 241 524 тис. грн. (191,37%). Протягом аналізованого періоду було зафіксовано зростання усіх статей оборотних активів. Проте у 2021 році основним фактором такого зростання було збільшення суми дебіторської заборгованості на 157 304 тис. грн. або у відсотковому співвідношенні на 562,91%.

Найбільшу частку у структурі оборотних активів у 2019 та 2020 роках становили запаси, а саме 52,80% і 56,37% відповідно. Проте, у 2021 році зафіксовано

зниження до позначки 29,86% за рахунок зростання частки дебіторської заборгованості із 22,14% до 50,38%. Загалом зростання динаміки оборотних активів оцінюється негативно, адже загальному зростанню оборотних активів найбільше сприяло зростання дебіторської заборгованості.

Варто дослідити і динаміку складу та структури запасів підприємства (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Динаміка складу і структури запасів ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %		Абсолютний приріст структури, %	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Виробничі запаси	30680	84,93	60394	84,89	106046	96,58	29714	45652	96,85	75,59	-0,04	11,69
Готова продукція	324	0,90	927	1,30	1176	1,07	603	249	186,11	26,86	0,41	-0,23
Товари	5120	14,17	9820	13,80	2580	2,35	4700	-7240	91,80	-73,73	-0,37	-11,45
Всього запасів	36124	100,00	71141	100,00	109802	100,00	35017	38661	96,94	54,34	x	x

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

Отже, протягом аналізованого періоду відбулося зростання запасів. Так, у 2020 році сума запасів збільшилася на 35 017 тис. грн. (96,94%), а у 2021 році – на 38 661 тис. грн. (54,34%).

Зростання відбулося завдяки збільшенню суми виробничих запасів на 29 714 тис. грн. (96,85%) у 2020 році та на 45 652 тис. грн. (75,59%). Найбільшу частку у структурі запасів займають виробничі запаси які мають тенденцію до збільшення з 84,93% до 96,58%. Другим показником за величиною частки у структурі є товари, частка яких зменшилася із 14,17% до 2,35%. Загалом на підприємстві протягом аналізованого періоду спостерігається зростання суми запасів завдяки збільшенню суми виробничих запасів. Це може свідчити про зростання виробничого потенціалу підприємства.

Далі розглянемо динаміку коефіцієнту накопичення запасів (табл. 2.7).

Отже, коефіцієнт накопичення запасів за аналізований період перевищує нормативне значення. У 2019 році коефіцієнт накопичення запасів становив 5,64 пункти, у 2020 році – 5,62 пункти, а у 2021 році він зріс до 28,23 пункту. Наразі продукція не є конкурентоспроможною та, в значній мірі не користується попитом, і якщо й надалі буде відбуватися зростання виробничих запасів з одночасним зменшенням обсягів готової продукції, це може призвести до ще більших негативних наслідків. Тому, підприємству необхідно терміново вирішувати цю проблему.

Таблиця 2.7

Динаміка коефіцієнта накопичення запасів ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Виробничі запаси, тис. грн.	30680	60394	106046	29714	45652	96,85	75,59
Незавершене виробництво, тис. грн.	0	0	0	0	0	–	–
Готова продукція, тис. грн.	324	927	1176	603	249	186,11	26,86
Товари, тис. грн.	5120	9820	2580	4700	-7240	91,80	-73,73
Коефіцієнт накопичення запасів	5,64	5,62	28,23	-0,02	22,61	–	–

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

Аналіз динаміки складу і структури дебіторської заборгованості ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки подано у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Динаміка складу і структури дебіторської заборгованості ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %		Абсолютний приріст структури, %	
	Сума, тис. грн.	Структура %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	11109	46,16	10508	37,60	9344	5,04	-601	-1164	-5,41	-11,08	-8,56	-32,56
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	12893	53,57	13972	50,00	175255	94,61	1079	161283	8,37	1154,33	-3,58	44,61
Дебіторська заборгованість за розрахунками: з бюджетом	0	0,00	3073	11,00	54	0,03	3073	-3019	–	–	11,00	-10,97
Інша поточна дебіторська заборгованість	64	0,27	392	1,40	596	0,32	328	204	512,50	52,04	1,14	-1,08
Всього дебіторської заборгованості	24066	100,00	27945	100,00	185249	100,00	3879	157304	16,12	562,91	x	x

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

Отже, як видно з таблиці, за досліджуваний період величина дебіторської заборгованості збільшилася у абсолютних показниках спочатку на 3 879 тис. грн., а потім на 157 304 тис. грн. або на 16,12% та 562,91%, що є негативно, адже кошти повною мірою не повертаються в оборот на підприємство.

Таке збільшення відбулось за рахунок зростання дебіторської заборгованості за розрахунками: за виданими авансами та іншої поточної дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість за розрахунками у 2021 році зросла на 161

283 тис. грн. або на 1154,33% та інша поточна заборгованість зросла на 204 тис. грн, або 52,04%. У свою чергу, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги зменшилася на 1 164 тис. грн. або ж на 11,08%.

Найбільшу частку у структурі дебіторської заборгованості займає дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами, що протягом 2019-2021 років у структурі спочатку знизилася із 53,57% до 50,00%, а у 2021 році зросла до 94,61%. Значно знизилася частка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги із 46,16% до 5,04%.

Загалом, підвищення дебіторської заборгованості може бути зумовлене уповільненням оборотності дебіторської заборгованості у зв'язку з погіршенням стану розрахунків.

Після аналізу динаміки складу і структури дебіторської заборгованості проведемо аналіз динаміки показників оцінки дебіторської заборгованості ТОВ «Склоресурс» (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Динаміка показників оцінки дебіторської заборгованості ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Середньорічна величина дебіторської заборгованості, тис. грн.	29254	26005,5	106597	-3248,5	80591,5	-11,10	309,90
Середньорічна величина оборотних активів, тис. грн.	70339	97314	246969	26975	149655	38,35	153,79
Чистий дохід, тис. грн.	266074	352859	634646	86785	281787	32,62	79,86
Коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість	0,42	0,27	0,43	-0,15	0,16	-	-
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	9,10	13,57	5,95	4,47	-7,61	-	-
Середній період інкасації дебіторської заборгованості, дні	39,58	26,53	60,47	-13,05	33,93	-	-

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж, З, Й

Отже, коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість показав, що у 2019 році частка дебіторської заборгованості становила 42% в оборотних активах, у 2020 році – 27%, і у 2021 році – 43%. Дебітори розраховувались з підприємством у 2019 році через 9,1 дні, у 2020 році через 13,57 дні, і у 2021 році через 5,95 дні, що оцінюється позитивно.

Відбулось зростання кількості проведених розрахунків з дебіторами, у 2019 році вони розраховувались 40 разів, у 2020 році – 27 разів та у 2021 році – 60 разів. Це означає, що дебіторська заборгованість у фактичній тривалості фінансового та загального операційного циклу підприємства зросла, а зростання цього показника є

негативним для підприємства. Якщо ж оцінювати динаміку показників оцінки дебіторської заборгованості в цілому, то вона є негативною, адже звертаючи увагу на зростання дебіторської заборгованості значна її сума призведе до зниження оборотності капіталу, проте все ж існує можливість ризику непогашення боргів та зменшення прибутку.

Варто дослідити і динаміку показників ефективності використання оборотних активів на підприємстві (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Динаміка показників ефективності використання оборотних активів ТОВ
«Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Середньорічна величина оборотних активів, тис. грн.	70339	97314	246969	26975	149655	38,35	153,79
Чистий дохід, тис. грн.	266074	352859	634646	86785	281787	32,62	79,86
Валовий прибуток, тис. грн.	57806	73580	108973	15774	35393	27,29	48,10
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	32128	31532	69989	-596	38457	-1,86	121,96
Чистий прибуток, тис. грн.	24020	22905	53174	-1115	30269	-4,64	132,15
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	3,78	3,63	2,57	-0,16	-1,06	–	–
Тривалість обороту оборотних активів, днів	95,17	99,28	140,09	4,11	40,81	–	–
Коефіцієнт закріплення оборотних активів	0,26	0,28	0,39	0,01	0,11	–	–
Рентабельність ОЗ за валовим прибутком, %	82,18	75,61	44,12	-6,57	-31,49	–	–
Рентабельність ОЗ за операційним прибутком, %	45,68	32,40	28,34	-13,27	-4,06	–	–
Рентабельність ОЗ за чистим прибутком, %	34,15	23,54	21,53	-10,61	-2,01	–	–
Залучення грошових коштів, тис. грн.	X	4032,62	71941,75	X	x	X	X

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж, З, Й

Отже, за аналізований період оборотні активи за 2019 рік зробили 3,78 обороти за рік, у 2020 році – 3,63 обороти за рік та 2,57 обороти за 2021 рік. Відбулося невелике зростання коефіцієнта оборотності, а саме на 4,11% у 2020 році, що позначилось на зменшенні тривалості обороту оборотних активів. Проте, у 2021 році тривалість обороту оборотних активів зросла на 40,81%. При цьому, впродовж досліджуваного періоду для здійснення 1 повного обороту оборотних активів необхідний проміжок часу 95, 99 та 140 днів відповідно. Разом з тим сума оборотних активів перевищувала чистий дохід у 2019 році у 0,26 разів, у 2020 році – у 0,28 разів та у 2021 році – у 0,39 разів.

Сума валового прибутку, що припадала на 1 грн. оборотних активів зменшилася від 82 до 44 коп. Також сума операційного прибутку, що припадала на 1 грн. оборотних активів зменшилася від 45 до 28 коп., а чистого прибутку – зменшилася від 34 коп. до 21 коп.

Загалом, зниження оборотності оборотних активів оцінюється негативно, хоча й по інших показниках спостерігається приріст. Незважаючи на те, що протягом досліджуваного періоду спостерігається тенденція до зниження рентабельності основних засобів за всіма видами прибутку, підприємство залучило у 2020 році оборотні активи на суму 4 032,62 тис. грн., а у 2021 році – 71 941,75 тис. грн.

Отже, ТОВ «Склоресурс» – це сучасне підприємство, основним напрямком діяльності є переробка скла для фасадів та інтер'єрів. Свою діяльність ТОВ «Склоресурс» здійснює на території України та за її межами на підставі чинного законодавства.

Щодо оцінки майнового стану, то вартість майна ТОВ «Склоресурс» щороку зростала, що є позитивним, оскільки це зростання може вплинути на збільшення обсягів виробництва і прибутків за рахунок розширення діяльності підприємства. Також за рахунок стрімкого збільшення оборотних активів загальна мобільність підприємства зростає. Проте, негативно оцінюється зниження частки власного капіталу свідчить про зростання залежності підприємства від кредиторів та погіршення його фінансової стійкості.

Проаналізувавши необоротні активи підприємства можна дійти висновку, що у 2021 році було наявне їх збільшення, котре було спричинене зростанням суми основних засобів та незавершених капітальних інвестицій. Якщо ж говорити про оборотні активи, то вони також мали тенденцію до зростання, що було зумовлене збільшенням суми усіх наявних статей, проте найбільше зросла сума дебіторської заборгованості. Загалом зростання динаміки оборотних активів оцінюється негативно, адже загальному зростанню оборотних активів найбільше сприяло зростання дебіторської заборгованості, що свідчить про неповернення значної суми коштів в оборот підприємства.

Після проведення аналізу запасів важливо зазначити, що продукція не є конкурентоспроможною та, в значній мірі не користується попитом, і якщо й надалі

буде відбуватися зростання виробничих запасів з одночасним зменшенням обсягів готової продукції, це може призвести до ще більших негативних наслідків. Тому, підприємству необхідно терміново вирішувати цю проблему.

2.2. Організація первинного, синтетичного обліку фінансових результатів ТОВ «Склоресурс» та їх його оподаткування

За фінансову та бухгалтерську роботу на ТОВ «Склоресурс» відповідає фінансовий сектор, що, в свою чергу, складається фінансового відділу. Основним завданням такого відділу є ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності підприємства та складання звітності. А основними обов'язками фінансового відділу є фінансовий контроль, управління грошима та організація і ведення податкового та бухгалтерського обліку.

Фінансовий відділ очолює директор фінансовий, якому підпорядковуються:

- головний бухгалтер;
- заступник головного бухгалтера;
- бухгалтер;
- провідний економіст;
- економіст;
- економіст з матеріально-технічного забезпечення (Додаток К).

Функції фінансового відділу, а точніше його керівника, полягають у тому, що він планує діяльність компанії, фінансовий результат. Причому, керівник повинен робити так, щоб його дії не суперечили законодавству нашої країни, яке постійно змінюється. Прямим обов'язком директора фінансового є податкове планування.

Головний бухгалтер несе відповідальність за ведення податкового та регламентованого обліку, який повністю відповідає вимогам закону. Він зобов'язаний вчасно формувати податкову і бухгалтерську звітність, відобразити факти господарської діяльності організації на регістрах бухгалтерського обліку.

Щодо бухгалтера, то призначення на посаду та звільнення з неї здійснюється наказом генерального директора товариства, проте бухгалтер підпорядковується

головному бухгалтеру. Основні завдання та обов'язки, права і відповідальність бухгалтера подано у Посадовій інструкції бухгалтера фінансового відділу (Додаток Л).

Бухгалтерський облік на ТОВ «Склоресурс» ведеться згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV та затвердженими Міністерством Фінансів України Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. На підприємстві затверджено Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Склоресурс». Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером. Посада головного бухгалтера входить до штатного розкладу підприємства. Головний бухгалтер забезпечує дотримання вимог, передбачених Законом про бухоблік, зокрема п.7 ст.8, та іншими законодавчими та нормативними документами з питань організації і ведення бухгалтерського та податкового обліку. Відповідальність інших працівників, які ведуть облік, регулюється посадовими інструкціями, що затверджуються керівником Підприємства (Додаток М).

Облікова політика застосовується таким чином, щоб фінансові звіти повністю узгоджувались з вимогами Закону про бухгалтерський облік та кожного конкретного НП(С)БО. Застосовуються перед усім ті підходи та методи для ведення бухобліку і надання інформації в фінансових звітах, які передбачені НП(С)БО і найбільш адаптовані до діяльності підприємства (Додаток М).

Згідно з НП(С)БО 1 ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів (крім Звіту про рух грошових коштів) проводиться згідно принципу нарахування так, щоб результати операцій та інших подій відображались в облікових регістрах і фінансових звітах тоді, коли вони мали місце, а не тоді, коли підприємство отримує чи сплачує кошти (Додаток М).

Доходи в Звіті про прибутки та збитки відображаються в тому періоді, коли вони були зароблені, а витрати – на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів (Додаток М).

При складанні фінансових звітів визначають величину суттєвості статті в розмірі 1 тис. грн. Використовують на підприємстві автоматизовану форму ведення обліку із застосуванням бухгалтерської програми «1С: Бухгалтерія» (Додаток М).

Важливим при веденні обліку є наявність первинних документів, тому ознайомимося з основними документами в залежності від витрат чи доходів, які використовує ТОВ «Склоресурс».

Для виготовлення та реалізації готової продукції ТОВ «Склоресурс» закупляє запаси. Ці запаси можуть надходити на підприємство різними шляхами, а саме:

- від постачальника (у т. ч. і при безплатному отриманні);
- з виробництва;
- від замовника як давальницька сировина для переробки;
- як внесок до статутного капіталу підприємства.

Саме тому залежно від способу надходження запасів для їх обліку застосовуються різні первинні документи. Якщо запаси надійшли від постачальника або від переробника (якщо переробка сировини була на стороні), то мають бути оформлені прибутковий ордер типової форми № М-4, ТТН зі штампом «оприбутковано». Типова форма № М-4 складається матеріально відповідальною особою в одному примірнику в день надходження цінностей на склад від постачальників. Усі графи заповнюються на підставі документа постачальника. Якщо наявні розбіжності між запасами, що фактично надійшли, і даними про них у документах постачальника чи ці запаси надійшли без документів, то складають акт про приймання матеріалів типової форми № М-7 або комерційний акт (якщо запаси надходили залізничним транспортом) та прибутковий ордер типової форми № М-4. Якщо запаси надійшли на давальницьку переробку, то складають акт про приймання матеріалів типової форми № М-7. Якщо готова продукція або інші матеріали надійшли з виробництва на склад, то складають накладну-вимогу на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів типової форми № М-11. Типова форма № М-11 використовується для обліку руху запасів усередині підприємства [25]. Запаси можуть вибувати зі складу як для внутрішніх потреб підприємства, так і для реалізації. У разі вибуття запасів у цілях реалізації складаються такі документи такі

як накладна-вимога (типова форма № М-11) і картка складського обліку матеріалів (типова форма № М-12). Для реєстрації прибуткових і видаткових документів, які передаються до бухгалтерії, складається Реєстр приймання-здачі документів (типова форма № М-13). Реєстр заповнюється матеріально відповідальною особою в одному примірнику і передається до бухгалтерії разом із документами. Після закінчення місяця матеріально відповідальні особи подають до бухгалтерії Матеріальний звіт (типова форма № М-19), до якого додаються всі первинні документи з приходу і видачі матеріалів [25].

Таблиця 2.11

Первинні документи з обліку МШП на ТОВ «Склоресурс»

Ситуація	Всі МШП, крім спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів	Спецодяг, спецвзуття, запобіжні засоби	Пояснення
Надходження	Накладна, чек тощо		Факт придбання МШП
	Прибутковий ордер М-4, картка складського обліку М-12		При організації складського обліку МШП
Видача МШП	Картка обліку МШП (МШ-2)	Особова картка обліку спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів (МШ-6)	МШ-4 для видачі під розписку працівникам (1 прим).
		Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів (МШ-7)	МШ-6 для видачі МШП під розписку для тривалого користування (1 прим).
			МШ-7 для видачі працівнику в індивідуальне користування спецодягу, спецвзуття, запобіжних засобів по нормам (2 прим., один комірнику, інший – бухгалтерії).
	Накладна на внутрішнє переміщення (М11) чи інша внутрішня накладна		Передача МШП між підрозділами тощо
Списання МШП	Акт вибуття МШП (МШ-4)		Причина списання МШП: поломка, втрата. Після Акта МШ-4 складається ще й Акт МШ-8.
	Акт на списання МШП (МШ-8)		Причина списання: моральна застарілість, зношеність, непридатність для подальшого використання, здавання до комори утилізації. Складається на основі рішення зібраної комісії.

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства та [26]

ТОВ «Склоресурс» також у своїй діяльності використовує малоцінні швидкозношувальні предмети, тобто МШП. МШП – це багаторазові матеріальні активи, очікуваний строк використання менше року та, які здатні зберігати в ході використання фізичну форму. Товариство використовує у своїй діяльності багато різних видів МШП, як виробничого, так і невиробничого призначення. Основними МШП є рукавиці, деталі до виробничих ліній та канцелярські товари.

Для обліку МШП на ТОВ «Склоресурс» використовують рахунок обліку 22 «Малоцінні швидкозношувальні предмети». В основному, при передачі у використання одразу відбувається списання на витрати (Дт 23, 91, 92, 93, 949 Кт 22). Доцільно також розглянути первинні документи з обліку МШП (табл. 2.11).

Підставою для проведення розрахунків з покупцями і замовниками є перш за все оформлення договору. А основними джерелами інформації для контролю розрахункових відносин з покупцями і замовниками слугують первинні документи з обліку розрахунків (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

Документування розрахунків з покупцями та замовниками ТОВ «Склоресурс»

Розрахунки із вітчизняними покупцями	Розрахунки з іноземними покупцями
Виникнення заборгованості	
Рахунки, видаткові накладні, акти прийнятих робіт, послуг, податкові накладні	Комерційні документи рахунки-фактури (invoice), транспортні накладні, платіжні документи на перерахування сум митних установ, розрахунки бухгалтерії про наявність курсових різниць
Погашення заборгованості	
Виписки банку, прибуткові касові ордери	Виписки банку

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства

Основними первинними документами з обліку розрахунків з оплати праці на ТОВ «Склоресурс» є таблиць обліку робочого часу, розрахунково-платіжна відомість працівника та розрахунково-платіжна відомість (зведена). При цьому, бухгалтери, нараховуючи заробітну плату працівникам цеху беруть до уваги встановлені розцінки та кількість виготовленої продукції, а для всіх інших – штатний розпис, у якому подано оклади працівникам.

Перелік первинних документів обліку розрахунків з оплати праці, які використовують на ТОВ «Склоресурс» відображено у таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Типові форми первинних документів з обліку розрахунків з оплати праці на
ТОВ «Склоресурс»

№	Форма	Назва типової форми	Застосування
1	П-5	Табель обліку використання робочого часу	Застосовується з метою аналізу і контролю за використанням робочого часу і станом трудової дисципліни, для отримання даних про відпрацьований час, а також для складання статистичної звітності з праці. Дані табельного обліку використовуються також для визначення заробітку працівників, які перебувають на погодинній оплаті праці, та окремих виплат іншим працівникам [27].
2	П-6	Розрахунково-платіжна відомість працівника	Здійснюється підрахунок даних про нараховану суму оплати праці за кожним працівником, а також показують нарахування за видами оплат та утримання [28].
3	П-7	Розрахунково-платіжна відомість (зведена)	Здійснюються узагальнення даних відомостей по підприємству за розрахунками з робітниками. Таке зведення оплати праці дає змогу мати узагальнюючі дані в цілому по підприємству про суми нарахованої оплати праці, утримань із неї та суми до виплати. Ці дані необхідні для контролю витрачання фонду оплати праці, визначення загальних сум для перерахування податків, отримання готівки в установі банку для видачі працівникам, складання звітності [28].

*Джерело: розроблено автором на основі [27, 28]

Загалом, основним документом по обліку виходу на роботу і відпрацьованого часу є Табель обліку робочого часу. Він складається в одному примірнику протягом місяця окремо по виробничих підрозділах і категоріях працюючих. Для кожного працівника в таблиці відводять окремий рядок, у якому записують кількість відпрацьованих годин, умовними літерами зазначають причини невиходу на роботу. У таблиці також зазначають посаду працівника.

Первинними документами для нарахування податків є розрахунки бухгалтерії, з розрахунків з ПДВ – податкові накладні, а для нарахування митних платежів – вантажна митна декларація.

Щодо синтетичного обліку, то план рахунків бухгалтерського обліку ТОВ «Склоресурс» включає 9 класів, у кожному з них згруповані рахунки, що відповідають економічному змісту окремих об'єктів обліку.

1. Клас. Необоротні активи.
2. Клас. Запаси.
3. Клас. Кошти, розрахунки та інші активи.
4. Клас. Власний капітал та забезпечення зобов'язань.
5. Клас. Довгострокові зобов'язання.
6. Клас. Поточні зобов'язання.
7. Клас. Доходи і результати діяльності.
9. Клас. Витрати діяльності.
0. Клас. Позабалансові рахунки.

На рахунках з першого по третій клас обліковуються активи підприємства, томі всі ці рахунки активні (окрім 13 рахунку). На рахунках з четвертого по шостий клас обліковуються власний капітал та зобов'язання підприємства, тому всі ці рахунки пасивні. Рахунки сьомого та дев'ятого класів передбачені для обліку доходів, витрат і фінансових результатів підприємства. Рахунки цих класів, як правило, сальдо не мають і тому вони в балансі не відображаються.

Для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства призначені рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності». У загальному на рахунках класу 7 «Доходи і результати діяльності», крім рахунку 76 «Страхові платежі», протягом звітного року за кредитом відображається сума загального доходу разом із сумою непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), що включені до ціни продажу, за дебетом – щомісячне відображення належної суми непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), щорічне або щомісячне віднесення суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати».

Розглянемо робочий план рахунків, який використовує ТОВ «Склоресурс» для обліку доходів (рис. 2.2.).

Планом рахунків для обліку витрат передбачено рахунки класу 9 «Витрати діяльності». За дебетом рахунків класу 9 «Витрати діяльності» відображають суми

витрат, за кредитом – списання суми витрат у кінці звітнього року або щомісяця на рахунок 79 «Фінансові результати». Розглянемо робочий план рахунків, який використовує ТОВ «Склоресурс» для обліку витрат (рис. 2.3).

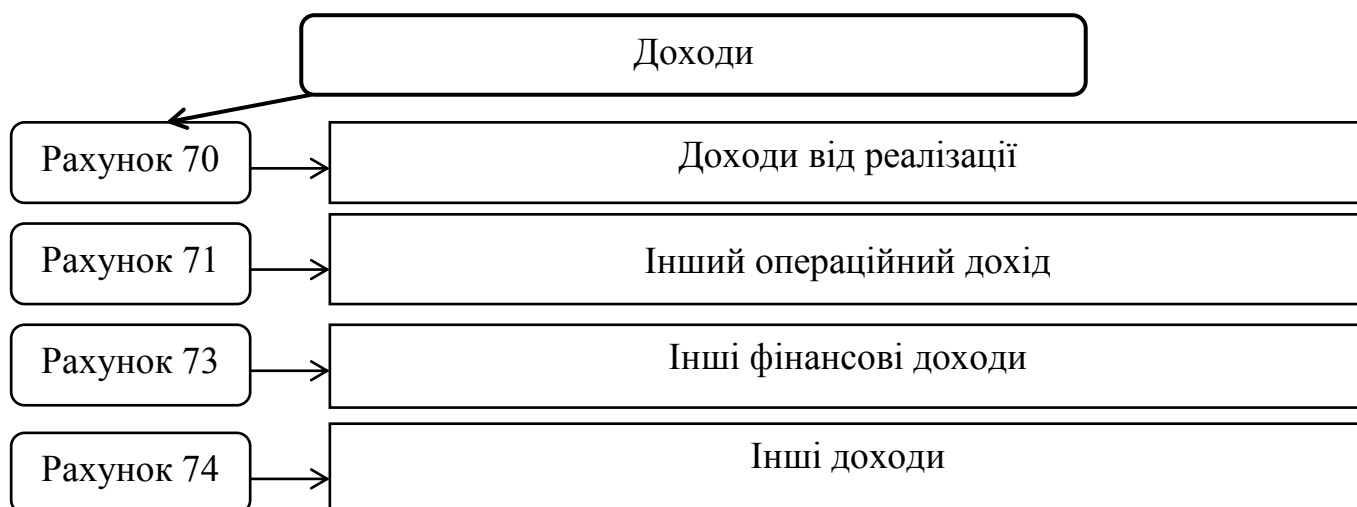

Рис. 2.2. Робочий план рахунків обліку доходів ТОВ «Склоресурс»

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства

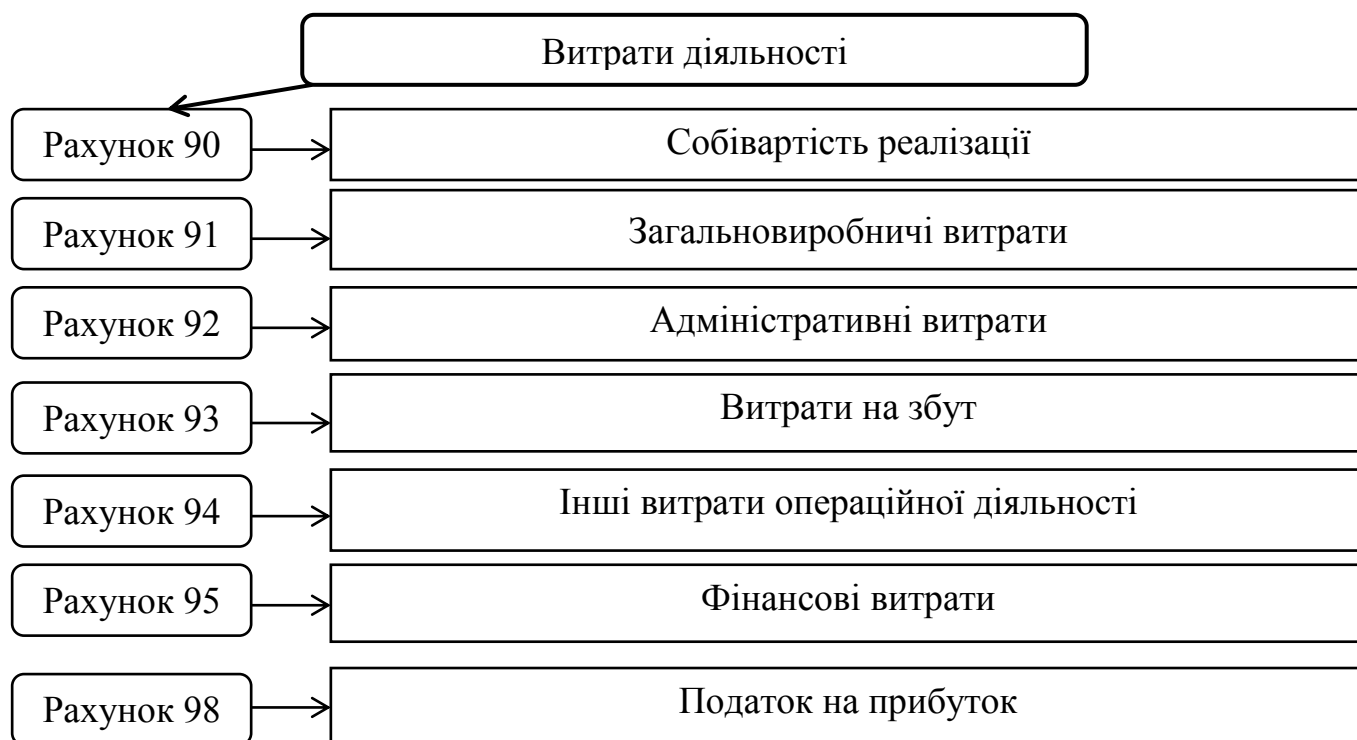

Рис. 2.3. Робочий план рахунків обліку витрат ТОВ «Склоресурс»

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства

Для ведення обліку фінансових результатів використовують рахунок 79 «Фінансові результати». За дебетом цього рахунку суми витрат в порядку їх закриття, а також сума нарахованого податку на прибуток, а за кредитом – суми в порядку закриття рахунків обліку доходів. Якщо рахунок 79 «Фінансові результати» є номінальним і на кінець звітного періоду закривається (сальдо немає), то рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» є пасивним і його сальдо відображається в балансі.

Загалом, для обліку доходів ТОВ «Склоресурс» використовує рахунки 7 класу, а для обліку витрат – рахунки 9 класу. Розглянемо кореспонденцію цих рахунків.

Таблиця 2.14

Кореспонденція рахунків обліку доходів та витрат на ТОВ «Склоресурс»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Надходження готівки до каси підприємства за реалізовані товари	301	702
2	Відображення суми податкового зобов'язання з ПДВ	702	641
3	Відображено списання чистого доходу від реалізації товарів після визначення фінансових результатів	702	791
4	Відображено собівартість реалізованої продукції	901	26
5	Відображено суму нарахованої заробітної плати адміністративному персоналу	92	661
6	Відображено суму відрахувань на соціальне страхування	91, 92, 93	651
7	Відображено суму амортизації основних засобів	92	131
8	Відображено витрати на рекламу	93	685
9	Списано суму витрат на фінансові результати	791	91, 92, 93

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства

У таблиці 2.14 наведено господарські операції, які відображаються в обліку доходів та витрат, та постійно використовуються досліджуваним підприємством. Такі проводки застосовують згідно із діючим законодавством України та у відповідності до Національних стандартів бухгалтерського обліку. Віднесенням на окремі рахунки тих чи інших господарських операцій займаються бухгалтери підприємства і несуть відповідальність за здійснювану роботу.

Важливо також розглянути кореспонденцію рахунків, які використовує ТОВ «Склоресурс» під час ведення обліку фінансових результатів.

Таблиця 2.15

Кореспонденція рахунків обліку фінансових результатів ТОВ «Склоресурс»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Списання витрат для визначення результату від основної діяльності	791	90, 91, 92, 93, 94
2	Списання доходів для визначення результатів від основної діяльності	70, 71	791
3	Списання витрат для визначення результату від фінансових операцій	792	95
4	Списання доходів для визначення результату від фінансових інвестицій	73	792
6	Списання доходів для визначення результату від іншої звичайної діяльності	74	793
7	Списання витрат з податку на прибуток на фінансовий результат	79	98
8	Списання суми прибутку	79	441

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства

Отже, доходи та витрати ТОВ «Склоресурс» у кінці звітного періоду працівники бухгалтерії списують на фінансові результати. Отриманий фінансовий результат свідчить про рівень ефективності управління та використання ресурсів на підприємстві. На досліджуваному підприємстві протягом останніх років фінансовий результат є позитивним, тобто підприємство отримує прибутки.

Щодо порядку визначення фінансових результатів, то головними складовими є доходи та витрати. Варто зазначити, що методологія формування інформації про доходи і витрати в бухгалтерському обліку та її розкриття у фінансовій звітності встановлена стандартами бухгалтерського обліку. Так, ТОВ «Склоресурс» веде облік за національними стандартами, то застосовує норми НП(С)БО 15 «Дохід» і НП(С)БО 16 «Витрати». Фінансовий результат визначається за кожним видом діяльності підприємства (операційна, фінансова, інша) із періодичністю, установленною в обліковій політиці (місяць, квартал, рік) [29]. Порядок формування фінансового результату ТОВ «Склоресурс» подано на рис. 2.4.

Рис. 2.4. Порядок формування фінансового результату ТОВ «Склоресурс»

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства

Для ведення обліку фінансових результатів використовують рахунок 79 «Фінансові результати». За дебетом цього рахунку відображають суми витрат в порядку їх закриття, а також суми нарахованого податку на прибуток, а за кредитом – суми в порядку закриття рахунків обліку доходів. Якщо рахунок 79 «Фінансові результати» є номінальним і на кінець звітного періоду закривається (сальдо немає), то рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» є пасивним і його сальдо відображається в балансі.

Рахунок 79 «Фінансові результати» є тимчасовим, результативним та має ознаки пасивного рахунку. На рахунку 79 «Фінансові результати», залежно від видів діяльності, результати обліковуються на окремих субрахунках:

- 791 «Результат операційної діяльності,
- 792 «Результат фінансових операцій»,
- 793 «Результат іншої діяльності» [30].

На кожному субрахунку визначається результат від окремого виду діяльності. На рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» ведеться облік

нерозподілених прибутків чи непокритих збитків поточного та минулих років, а також використаного в поточному році прибутку. За кредитом цього рахунку відображають отримання та збільшення прибутку від усіх видів діяльності, а за дебетом – збитки та використання прибутку [30].

Щодо обліку податку на прибуток, то витрати по даному прибутку відображають на рахунку 98 «Податок на прибуток». За дебетом рахунку відображаються нараховані суми податку на прибуток, відрахувань до Державного бюджету України від доходів від проведення державних грошових лотерей і податку на доходи від страхової діяльності, а за кредитом – включення до фінансових результатів на рахунку 79 «Фінансові результати» [31].

Для обліку розрахунків за податками та платежами до бюджету призначений активно-пасивний рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами». Цей рахунок має субрахунки, які представлені на рис. 2.5.

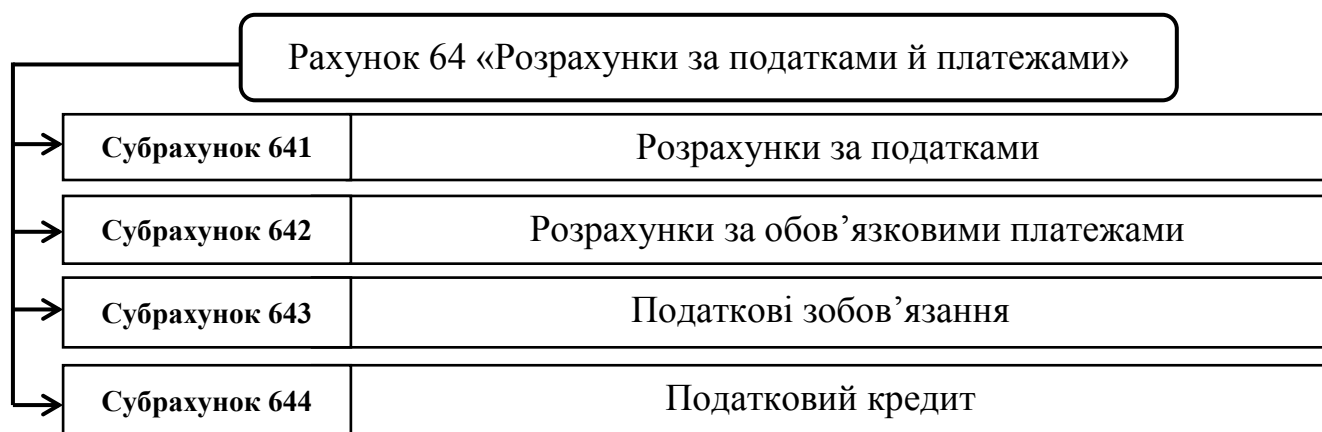

Рис. 2.5. Робочий план рахунків обліку податків та платежів до бюджету ТОВ «Склоресурс»

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства

За кредитом субрахунків відображаються суми фактично утриманих і нарахованих податків і зборів до бюджету. За дебетом відображається факт перерахування податків і платежів у дохід бюджету.

Аналітичний облік розрахунків за платежами і податками ведеться окремо за кожним видом податків і платежів на Картках ф. 292. На підставі даних аналітичного обліку складають декларації, розрахунки стану розрахунків за платежами в бюджет.

На субрахунку 641 ведеться облік податків, які нараховуються відповідно до чинного законодавства (податок на прибуток, ПДВ, ПДФО, військовий збір). Зокрема до субрахунку 641 «Розрахунки за податками» на ТОВ «Склоресурс» відкрити такі аналітичні рахунки:

- 6411 «Розрахунок з податку на додану вартість»;
- 6412 «Розрахунки з податку на прибуток»;
- 6413 «Розрахунки з ПДФО»;
- 6414 «Розрахунки з військового збору».

Загалом, ТОВ «Склоресурс» знаходиться на загальній системі оподаткування та впродовж здійснення своєї діяльності сплачує такі обов'язкові платежі, податки і збори, як: податок на прибуток підприємств (ставка в 2022 році – 18%); податок на додану вартість (ставка в 2022 році – 20%); мито; екологічний податок; плата (податок) на землю.

Облік розрахунків за податками і платежами організований таким чином, щоб за кожним із них окремо можемо мати дані про нараховані і сплачені суми, заборгованість на кінець місяця.

Таблиця 2.16

Кореспонденція рахунків обліку доходів та витрат на ТОВ «Склоресурс»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Нараховано податок на прибуток	98	64
2	Визначену суму податку на прибуток перераховано до бюджету	64	31
3	Відображено суму відстроченого податкового активу	17	64
4	Відображено відстрочені податкові зобов'язання	98	54
5	Списано витрати з податку на прибуток на фінансові результати	79	98

*Джерело: розроблено автором на основі дослідження діяльності підприємства

Отже, за організацію та здійснення фінансової і бухгалтерської роботи на ТОВ «Склоресурс» відповідає фінансовий відділ. Фінансовий відділ очолює директор фінансовий, якому підпорядковуються інші працівники відділу. Головному бухгалтеру підпорядковується заступник головного бухгалтера та бухгалтер. Основним документом, що регулює облікову політику на підприємстві є Положення

про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Склоресурс». При цьому бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером.

Для обліку доходів підприємство використовує рахунки 7 класу «Доходи», для обліку витрат – рахунки 9 класу «Витрати діяльності». При цьому фінансові результати відображають на рахунку 79 «Фінансові результати» з подальшим списанням на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Для обліку податку на прибуток призначено рахунок 98 «Податок на прибуток», а первинними документами для нарахування податків є розрахунки бухгалтерії, а для нарахування митних платежів – вантажна митна декларація. Основними документами для обліку доходів та витрат є рахунки, рахунки-фактури, накладні, товарно-транспортні накладні, акти прийому-передачі, видаткові та прибуткові касові ордери, квитанції, чеки, виписки банку, платіжні доручення, розрахунково-платіжні відомості, розрахунки і довідки бухгалтерії та інші.

2.3. Аналіз формування прибутку ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Аналіз формування розпочинаємо із аналізу динаміки формування фінансових результатів на ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки (табл. 2.17).

Відповідно до даних із таблиці 2.17, у 2020 році наявна тенденція до зниження чистого прибутку підприємства на 1 115 тис. грн. (4,64%), а у 2021 році спостерігався приріст на 30 809 тис. грн. (134,51%), що оцінюється позитивно. На зростання чистого прибутку вплинуло збільшення суми усіх наявних доходів та зниження суми інших операційних витрат. Разом із тим, спостерігалось збільшення валового прибутку підприємства у 2020 та 2021 роках на 15 774 та 35 393 тис. грн. відповідно, за рахунок збільшення чистого доходу в обох періодах.

Також протягом 2021 року було наявне збільшення прибутку від операційної діяльності та прибутку до оподаткування на 38 457 тис. грн. та 37 573 тис. грн. відповідно, або зростання на 121,96% та 134,53%. Таким чином, зростання чистого

прибутку підприємства протягом 2019-2021 років було досягнуто за рахунок здійснення операційної діяльності, що оцінюється позитивно.

Таблиця 2.17

Динаміка формування фінансових результатів ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Чистий дохід від реалізації продукції	266074	352859	634646	86785	281787	32,62	79,86
Собівартість реалізованої продукції	208268	279279	525673	71011	246394	34,10	88,23
Валовий прибуток (збиток)	57806	73580	108973	15774	35393	27,29	48,10
Інші операційні доходи	5418	5580	13977	162	8397	2,99	150,48
Адміністративні витрати	7682	7320	10084	-362	2764	-4,71	37,76
Витрати на збут	21121	22683	39740	1562	17057	7,40	75,20
Інші операційні витрати	2293	17625	3137	15332	-14488	668,64	-82,20
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	32128	31532	69989	-596	38457	-1,86	121,96
Інші фінансові доходи	2	4	17	2	13	100,00	325,00
Інші доходи	39	411	683	372	272	953,85	66,18
Інші витрати	2876	4014	5183	1138	1169	39,57	29,12
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	29293	27933	65506	-1360	37573	-4,64	134,51
Витрати (дохід) з податку на прибуток	5273	5028	11792	-245	6764	-4,65	134,53
Чистий фінансовий результат: збиток	24020	22905	53714	-1115	30809	-4,64	134,51

*Джерело: розраховано автором на основі додатків 3, Й

Далі проведемо аналіз динаміки складу і структури доходів та витрат підприємства, що подано у таблицях 2.18 та 2.19.

Таблиця 2.18

Динаміка складу і структури доходів ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %		Абсолютний приріст структури, %	
	Сума, тис. грн.	Структура %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Чистий дохід від реалізації продукції	266074	97,99	352859	98,33	634646	97,74	86785	281787	32,62	79,86	0,34	-0,59
Інші операційні доходи	5418	2,00	5580	1,55	13977	2,15	162	8397	2,99	150,48	-0,44	0,60
Інші фінансові доходи	2	0,00	4	0,00	17	0,00	2	13	100,00	325,00	0,00	0,00
Інші доходи	39	0,01	411	0,11	683	0,11	372	272	953,85	66,18	0,10	-0,01
Всього доходів	271533	100,00	358854	100,00	649323	100,00	87321	290469	32,16	80,94	x	X

*Джерело: розраховано автором на основі додатків 3, Й

Як свідчать наведені дані, основну частку серед доходів підприємства займає чистий дохід від реалізації продукції, що є позитивним для підприємства, оскільки саме основна діяльність є метою створення підприємства, а тому повинна відігравати

головну роль у формуванні його доходів. При цьому, питома вага чистого доходу у 2019 році становила 97,99% та зменшилася до 97,74% у 2021 році. Разом із тим, протягом аналізованого періоду зафіксовано зростання усіх доходів на підприємстві. У цілому доходи ТОВ «Склоресурс» у 2020 році зросли на 32,16% і становили 358 854 тис. грн., а у 2021 році цей показник становив 649 323 тис. грн., тобто доходи на 80,94%.

Таблиця 2.19

Динаміка складу і структури витрат ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %		Абсолютний приріст структури, %	
	Сума, тис. грн.	Структура %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Собівартість реалізованої продукції	208268	84,14	279279	83,13	525673	88,26	71011	246394	34,10	88,23	-1,01	5,13
Адміністративні витрати	7682	3,10	7320	2,18	10084	1,69	-362	2764	-4,71	37,76	-0,92	-0,49
Витрати на збут	21121	8,53	22683	6,75	39740	6,67	1562	17057	7,40	75,20	-1,78	-0,08
Інші операційні витрати	2293	0,93	17625	5,25	3137	0,53	15332	-14488	668,64	-82,20	4,32	-4,72
Інші витрати	2876	1,16	4014	1,19	5183	0,87	1138	1169	39,57	29,12	0,03	-0,32
Витрати (дохід) з податку на прибуток	5273	2,13	5028	1,50	11792	1,98	-245	6764	-4,65	134,53	-0,63	0,48
Всього витрат	247513	100,00	335949	100,00	595609	100,00	88436	259660	35,73	77,29	x	X

*Джерело: розраховано автором на основі додатків 3, ІІ

Як видно з таблиці, абсолютні значення більшості витрат підприємства у звітному періоді мали стабільну динаміку. Загальна сума зростання витрат у 2020 році становить 88 436 тис. грн., а у 2021 році зафіксовано зростання витрат на 259 660 тис. грн.

Найбільшу частку серед витрат займає собівартість реалізованої продукції. Дана стаття витрат протягом аналізованого періоду мала тенденцію до росту і збільшилася від 208 268 тис. грн. у 2019 році до 525 673 тис. грн. у 2021 році, у тому числі питома вага яких у структурі витрат зросла від 84,14% до 88,26%.

Адміністративні витрати та витрати на збут мали тенденцію до росту, проте інші операційні витрати у 2021 році зменшилися на 14 488 тис. грн. Частка цих витрат була незначною до 1%. Зросли також витрати з податку на прибуток від 5 273 тис. грн. у 2019 році до 11 792 тис. грн. у 2021 році.

Далі потрібно провести аналіз показників рентабельності підприємства, що подано у таблиці 2.20. Оскільки саме ці показники характеризують здатність підприємства до створення необхідного для своєї діяльності рівня прибутку.

Протягом досліджуваного періоду спостерігається нестабільна динаміка показників рентабельності. У 2021 році на 1 гривню чистого доходу припадало 17 коп. валового прибутку, 11 коп. операційного прибутку та 8 коп. чистого прибутку. Важливо зазначити, що на 1 гривню собівартості реалізованої продукції припадало майже 21 коп. валового прибутку у 2021 році.

Таблиця 2.20

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Чистий дохід, тис. грн.	266074	352859	634646	86785	281787	32,62	79,86
Собівартість, тис. грн.	208268	279279	525673	71011	246394	34,10	88,23
Валовий прибуток, тис. грн.	57806	73580	108973	15774	35393	27,29	48,10
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	32128	31532	69989	-596	38457	-1,86	121,96
Чистий прибуток, тис. грн.	24020	22905	53174	-1115	30269	-4,64	132,15
Середньорічна вартість активів підприємства, тис. грн.	170605	268838,5	495847,5	98233,5	227009	57,58	84,44
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	66449,5	97158,5	137745,5	30709	40587	46,21	41,77
Середньорічна вартість зобов'язань, тис. грн.	104155,5	171680	358102	67524,5	186422	64,83	108,59
Середньорічна вартість довгострокових інвестицій підприємства, тис. грн.	170605	268838,5	495847,5	98233,5	227009	57,58	84,44
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	14718	15775,5	15325	1057,5	-450,5	7,19	-2,86
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	72758	76735	87710	3977	10975	5,47	14,30
Валова рентабельність продукції, %	21,73	20,85	17,17	-0,87	-3,68	-	-
Операційна рентабельність продукції, %	12,07	8,94	11,03	-3,14	2,09	-	-
Чиста рентабельність продажів, %	9,03	6,49	8,38	-2,54	1,89	-	-
Рентабельність продукції за собівартістю її реалізації, %	27,76	26,35	20,73	-1,41	-5,62	-	-
Операційна рентабельність активів, %	18,83	11,73	14,12	-7,10	2,39	-	-
Чиста рентабельність активів, %	14,08	8,52	10,72	-5,56	2,20	-	-
Рентабельність основних засобів, %	163,20	145,19	346,98	-18,01	201,78	-	-
Рентабельність оборотних активів, %	33,01	29,85	60,62	-3,16	30,78	-	-
Чиста рентабельність власного капіталу, %	36,15	23,57	38,60	-12,57	15,03	-	-
Чиста рентабельність довгострокових інвестицій, %	14,08	8,52	10,72	-5,56	2,20	-	-

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж, З, Й

Проте, протягом 20120-2021 років рентабельним було використання активів, власного капіталу, основних засобів, а також довгострокових інвестицій. У 2021 році 1 гривня активів досліджуваного підприємства принесла 14 коп. операційного прибутку та майже 11 коп. чистого прибутку. Сума чистого прибутку в розрахунку на 1 грн власного капіталу становила майже 39 коп., довгострокових інвестицій – майже 11 коп., основних засобів – 3 грн. 47 коп., оборотних активів – майже 61 коп. Отже, на ТОВ «Склоресурс» протягом 2021 року спостерігалася позитивна динаміка

більшості показників рентабельності, незважаючи на те, що у 2020 році було зафіксовано зниження всіх видів рентабельності.

Далі доцільно оцінити стан ліквідності та платоспроможності ТОВ «Склоресурс». Розпочнемо аналіз із показників ліквідності, а саме із ліквідності балансу підприємства (табл. 2.21).

Таблиця 2.21

Показники ліквідності балансу ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Групи активів	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Групи пасивів	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Платіжний надлишок (+) або нестача (-), тис. грн.			Рівень покриття зобов'язань, %		
								2019 рік	2020 рік	2021 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
A1	2179	8592	12969	П1	66564	127868	398798	-64385	-119276	-385829	3,27	6,72	3,25
A2	24066	27945	185249	П2	0	0	0	24066	27945	185249	-	-	-
A3	42176	89670	169513	П3	42436	106492	83046	-260	-16822	86467	99,39	84,20	204,12
A4	124963	218086	279671	П4	84384	109933	165558	40579	108153	114113	148,09	198,38	168,93
Баланс	193384	344293	647402	Баланс	193384	344293	647402	x	X	X	X	x	X

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

З таблиці видно, що баланс ТОВ «Склоресурс» за звітний період не є абсолютно ліквідним, оскільки не виконується умова $A_1 \geq P_1$ протягом звітного періоду. Різниця між найліквіднішими активами і терміновими (негайними) пасивами досить велика: у 2019 році нестача становила 64 385 тис. грн., у 2020 році – 119 276 тис. грн., а у 2021 році – 385 829 тис. грн. Рівень покриття зобов'язань при цьому становив 3,27%, 6,72 % і 3,25% відповідно.

Нестача у підприємства грошових коштів та інших найліквідніших активів групи A1 на кінець звітного періоду була частково компенсована надлишком активів групи A2. Однак така компенсація є лише вартісною, а в реальній платіжній ситуації менш ліквідні активи не зможуть замінити більш ліквідні.

Умова $A_3 \geq P_3$ для підприємства виконується у 2021 році, що свідчить про зростання рівня його перспективної платоспроможності, про наявність у підприємства достатнього обсягу запасів, товарів та інших активів, що повільно реалізуються. Рівень покриття такими активами довгострокових пасивів майже в 2 рази перевищує потребу.

Нерівність $A_4 \leq P_4$ протягом звітного періоду не виконується, що свідчить про відсутність у підприємства власного капіталу, який скеровується на формування

оборотних активів. У 2021 році з'являється нестача у сумі 114 113 тис. грн. у зв'язку з тим, що вартість необоротних активів зростала швидше, ніж зростала сума постійних пасивів.

Далі проаналізуємо динаміку відносних показників ліквідності та платоспроможності суб'єкта господарювання (таблиця 2.22).

Таблиця 2.22

Динаміка відносних показників ліквідності та платоспроможності ТОВ
«Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	Нормативне значення	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст	
					2020-2019	2021-2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,03	0,07	0,03	0,03	-0,04
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7-0,8	0,39	0,29	0,50	-0,11	0,21
Коефіцієнт загальної ліквідності	1-2	1,03	0,99	0,92	-0,04	-0,06
Коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	0,5-0,7	0,54	0,56	0,28	0,01	-0,28
Запаси		36124	71141	109802	35017	38661

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

Як свідчать наведені дані, впродовж досліджуваного періоду розрахункові показники не перебували в межах нормативних значень, за винятком коефіцієнту загальної ліквідності.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності був нижчим нормативних значень, так у 2020 році відбулось зростання і він становив 0,03 пункту, однак вже у 2021 році спостерігалось зменшення до позначки 0,03, це означає, що зменшилася частка короткострокових зобов'язань, що підприємство може погасити найближчим часом, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів.

Щодо коефіцієнта швидкої ліквідності, то у 2021 році спостерігалась тенденція до росту. При цьому, зафіксовано значення показника нижче нормативного. Це свідчить про те, що підприємство мало частину поточних зобов'язань, які не спроможне було погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів та дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт загальної ліквідності відповідав нормам, проте у 2021 році він був нижче свого нормативного значення. Тобто перспективна платоспроможність підприємства за період рівний тривалості обороту всіх його оборотних щороку зменшувалася і досягнула позначки 0,92 пункту.

Коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів показав, що підприємство у 2021 році не спроможне у випадку необхідності погасити короткострокові борги запасами підприємства.

Далі проаналізуємо абсолютні та відносні показники фінансової стійкості ТОВ «Склоресурс» (табл. 2.23 і табл. 2.24).

Таблиця 2.23

Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %	
				2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Власний капітал, тис. грн.	84384	109933	165558	25549	55625	30,28	50,60
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	42436	106492	83046	64056	-23446	0,00	0,00
Короткострокові кредити банків і позики, тис. грн.	0	0	0	0	1	0,00	0,00
Необоротні активи, тис. грн.	124963	218086	279671	93123	61585	74,52	28,24
Запаси, тис. грн.	36124	71141	109802	35017	38661	96,94	54,34
Власні джерела формування запасів, тис. грн.	-40579	-108153	-114113	-67574	-5960	166,52	5,51
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів, тис. грн.	1857	-1661	-31067	-3518	-29406	-189,45	1770,38
Основні джерела формування запасів, тис. грн.	1857	-1661	-31067	-3518	-29406	-189,45	1770,38
Надлишок (+) / нестача (-) власних джерел формування запасів, тис. грн.	-76703	-179294	-223915	-102591	-44621	133,75	24,89
Надлишок (+) / нестача (-) власних та довгострокових позикових джерел формування запасів, тис. грн.	-34267	-72802	-140869	-38535	-68067	112,46	93,50
Надлишок (+) / нестача (-) основних джерел формування запасів, тис. грн.	-34267	-72802	-140869	-38535	-68067	112,46	93,50
Тип фінансової стійкості	Кризовий	кризовий	кризовий	X	x	x	X

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

Протягом досліджуваного періоду на підприємстві спостерігається фінансовий стан, що характеризується нестачею загальної величини основних фінансових джерел формування запасів. Рівновага платіжного балансу може бути забезпечена лише за рахунок протермінованих платежів з оплати праці, платежів до бюджетів та державних цільових фондів, зростання протермінованої кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги тощо.

За досліджуваний період всі показники фінансової стійкості не відповідали нормативним значенням і майже всі показували негативну динаміку. Коефіцієнт автономії протягом аналізованого періоду не досяг свого нормативного значення і

негативним є щорічне його зростання. Це, у свою чергу, призвело до зростання коефіцієнта концентрації позикового капіталу, це свідчить про зростання заборгованості підприємства та зниження стійкості його фінансового стану.

Таблиця 2.24

Динаміка відносних показників фінансової стійкості (коефіцієнтів капіталізації)
ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	Нормативне значення	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп приросту, %	
					2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Власний капітал, тис. грн.	–	84384	109933	165558	25549	55625	30,28	50,60
Активи, тис. грн.	–	193384	344293	647402	150909	303109	78,04	88,04
Зобов'язання, тис. грн.	–	109000	234360	481844	125360	247484	115,01	105,60
Довгострокові зобов'язання, тис. грн.	–	42436	106492	83046	64056	-23446	0,00	1,00
Запаси	–	36124	71141	109802	35017	38661	96,94	54,34
Оборотні активи	–	68421	126207	367731	57786	241524	84,46	191,37
Необоротні активи, тис. грн.	–	124963	218086	279671	93123	61585	74,52	28,24
Коефіцієнт автономії	≥0,5	0,44	0,32	0,26	-0,12	-0,06	–	–
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0,5	0,56	0,68	0,74	0,12	0,06	–	–
Коефіцієнт фінансової залежності	<2	2,29	3,13	3,91	0,84	0,78	–	–
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,75–0,9	0,66	0,63	0,38	-0,03	-0,24	–	–
Коефіцієнт фінансового ризику	<1	1,29	2,13	2,91	0,84	0,78	–	–
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,3–0,5	0,02	-0,02	-0,19	-0,04	-0,17	–	–
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	0,5–0,8	0,05	-0,02	-0,28	-0,07	-0,26	–	–
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	>0,1	0,03	-0,01	-0,08	-0,04	-0,07	–	–
Індекс постійного активу	зменшення	1,48	1,98	1,69	0,50	-0,29	–	–

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж

У 2020 році сума загальної вартості майна (активів) зросла на 0,84 тис. грн. власних коштів (власного капіталу) підприємства на 1 грн. і становила 3,13, відповідно у 2021 році – на 0,78 тис. грн. і становила 3,91. Зростання показника в динаміці свідчить про збільшення частки позикових коштів у фінансуванні підприємства, а отже і зростання його фінансової залежності від кредиторів. У 2020 році коефіцієнт фінансової стійкості становив 0,63, у 2021 році зменшився на 0,24 та становив 0,38. Така динаміка спаду вказує на те, що частка поточних зобов'язань підприємства вище нормативного значення, проте зниження свідчить про зниження фінансового потенціалу.

Спостерігається негативна тенденція до росту коефіцієнта фінансового ризику, це говорить про зростання залежності від позикового капіталу і зниження фінансової стійкості. Підприємство стає більш залежне від зовнішніх джерел

фінансування, тобто зростає обсяг залучених коштів, що припадають на кожен гривню власних, вкладених в активи підприємства коштів. Це свідчить про зниження платоспроможності підприємства та зниження можливості одержання кредиту.

Протягом 2019-2021 років знизилася спроможність підприємства підтримувати рівень власних оборотних коштів і поповнювати оборотні кошти за рахунок власних джерел, значення коефіцієнту маневреності власного капіталу знаходилося за межами норми і досягло від'ємного значення. Частка власного капіталу спрямована на фінансування необоротних активів у 2021 році зменшувалася, що є позитивним та у 2020 році становила 1,69 тис. грн.

У цілому стан фінансової стійкості (коефіцієнтів капіталізації) ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки є незадовільним, оскільки майже всі відносні показники не перебували у допустимих межах і негативно оцінюється зміна динаміки даних показників.

Далі необхідно здійснити аналіз поточної діяльності підприємства на основі розрахунку загальних показників господарської діяльності підприємства, які дадуть змогу більш конкретно відобразити наявний стан ділової активності підприємства (табл. 2.25).

Таблиця 2.25

Динаміка загальних показників господарської діяльності ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.		Темп росту, %	
				2020-2019	2021-2020	2020-2019	2021-2020
Середньорічна сума інвестованого капіталу (середньорічна вартість активів), тис. грн.	170605	268839	495848	98233,5	227009	157,58	184,44
Чистий дохід, тис. грн.	266074	352859	634646	86785	281787	132,62	179,86
Чистий прибуток, тис. грн.	24020	22905	53174	-1115	30269	95,36	232,15

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж, З, Й

Відповідно до даних із таблиці, на досліджуваному підприємстві не виконується співвідношення $Tr^{Чп} > Tr^{Чд} > Tr^K > 100\%$, яке вважається найбільш бажаним між типовими значеннями основних абсолютних характеристик ділової активності.

Як видно з наведених даних у таблиці показників, співвідношення темпів зростання основних абсолютних характеристик ділової активності підприємства ($95,36\% < 132,62\% < 157,58\% > 100\%$) та ($232,15\% > 179,86\% < 184,44\% > 100\%$) не є оптимальним.

При зростанні (на 57,58%) суми інвестованого капіталу зріс обсяг доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 32,62% і одночасно зменшився обсяг чистого прибутку підприємства на 4,64%.

У 2021 році при зростанні (на 54,44%) суми інвестованого капіталу зріс обсяг доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і одночасно зріс обсяг чистого прибутку підприємства. Незважаючи на суттєве (на 132,15%) зростання чистого прибутку, динаміку зміни доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і, як наслідок, всієї господарської діяльності треба оцінити як загрозливу.

Варто також проаналізувати узагальнюючі показники ефективності використання ресурсів ТОВ «Склоресурс» (табл. 2.26).

Таблиця 2.26

Динаміка показників ефективності використання ресурсів ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Абсолютний приріст суми, тис. грн.	
				2020-2019	2021-2020
Чистий дохід, тис. грн.	266074	352859	634646	86785	281787
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	208268	279279	525673	71011	246394
Середньорічна вартість капіталу (активів), тис. грн.	170605	268839	495848	98233,5	227009
Середньорічна вартість запасів, тис. грн.	30134	53632,5	90471,5	23498,5	36839
Середньорічна вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, тис. грн.	8112	10808,5	9926	2696,5	-882,5
Середньорічна вартість кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, тис. грн.	27206	24722,5	18480	-2483,5	-6242,5
Коефіцієнт оборотності капіталу	1,56	1,31	1,28	-0,25	-0,03
Тривалість обороту капіталу, днів	230,83	274,28	281,27	43,45	6,99
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	32,80	32,65	63,94	-0,15	31,29
Тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, днів	10,98	11,03	5,63	0,05	-5,40
Коефіцієнт оборотності запасів	8,83	6,58	7,01	-2,25	0,44
Тривалість обороту запасів, днів	40,77	54,72	51,32	13,95	-3,40
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	9,78	14,27	34,34	4,49	20,07
Тривалість обороту кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, днів	36,81	25,22	10,48	-11,59	-14,74
Операційний цикл, днів	51,75	65,75	56,95	14,00	-8,80
Фінансовий цикл, днів	50,29	64,66	54,63	14,37	-10,03
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,36	0,24	0,39	-0,13	0,15
Середньорічна вартість власного капіталу	66449,5	97158,5	137746	30709	40587
Чистий прибуток, тис. грн.	24020	22905	53174	-1115	30269

*Джерело: розраховано автором на основі додатків Д, Е, Ж, З, Й

Протягом досліджуваного періоду, наявна негативна динаміка значень коефіцієнту оборотності капіталу, який відображає кількість оборотів загального капіталу, що авансований у активи підприємства. У 2019 році капітал обернувся 1,56 рази, у 2020 році – 1,31 рази, а у 2021 році – 1,28 разів, що відображає не зовсім ефективне використання підприємством наявних активів. Зростання тривалості обороту капіталу на підприємстві теж є негативним явищем, і якщо у 2019 році оборот тривав 230,83 дні, то у 2021 році – зріс до 281,27 днів.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості поступово зростає. У 2019 році цей показник становив 32,80 рази, а у 2021 році – 63,94 рази, що оцінюється позитивно. У зв'язку з цим зменшилася тривалість обороту, і якщо у 2019 році оборот тривав 10,98 днів, то у 2021 році зменшився до 5,63 днів.

Наявне поступове зниження коефіцієнту оборотності запасів у 2020 році на 2,25 пункту та незначне зростання у 2021 році – на 0,44 пункту. У зв'язку з цим тривалість обороту спочатку зросла на 13,95 днів, а потім зменшилася на 3,40 днів відповідно.

Щодо обороту кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, то спостерігається збільшення показника у 2020 році на 4,49 пункту, а у 2021 році – на 20,07 пункту. У зв'язку з цим тривалість обороту кредиторської заборгованості поступово знижується.

Щодо операційного циклу підприємства, то спостерігається збільшення в динаміці у 2020 році, що означає зростання періоду часу від моменту надходження сировини і матеріалів на підприємство до моменту отримання грошових коштів за реалізовану продукцію, що оцінюється негативно. Проте, у 2021 році зафіксовано зниження операційного циклу за рахунок зниження тривалості обороту дебіторської заборгованості та запасів.

Фінансовий цикл у 2020 році збільшився на 25,59 днів, а у 2021 році – на 5,95 днів, що відображає збільшення періоду часу від моменту вкладання коштів у запаси до моменту отримання їх внаслідок реалізації продукції. Зростання показника є негативним явищем, тому необхідно підвищити ефективність управління на підприємстві кредиторською та дебіторською заборгованістю.

Коефіцієнт стійкості економічного зростання відображає частку власного капіталу, котрий сформований за рахунок реінвестування чистого прибутку. У 2021 році даний показник має тенденцію до збільшення, що є позитивним явищем. Так, у 2021 році частка власного капіталу сформованого за рахунок реінвестованого чистого прибутку становила 39%, що оцінюється позитивно.

Отже, аналіз фінансових результатів та рентабельності діяльності підприємства засвідчив, що на підприємстві спостерігалось зростання усіх видів прибутку у 2021 році. Окрім того, протягом 2021 року спостерігалася позитивна динаміка більшості показників рентабельності, незважаючи на те, що у 2020 році було зафіксовано зниження всіх видів рентабельності.

ТОВ «Склоресурс» у 2021 році не спроможне у випадку необхідності погасити короткострокові борги запасами підприємства, хоч у 2019-2020 роках динаміка була задовільною. Також абсолютна ліквідність балансу не була досягнута, що свідчить про недостатній рівень його перспективної платоспроможності. Тому підприємству необхідно спрямовувати увагу на визначення впливу рівня перспективної платоспроможності в поточному періоді та оцінити ймовірність банкрутства в майбутньому, здійснюючи вивчення фінансових потоків, що мають значний вплив на діяльність підприємства загалом.

Протягом досліджуваного періоду на підприємстві спостерігався фінансовий стан, що характеризується нестачею загальної величини основних фінансових джерел формування запасів. Рівновага платіжного балансу може бути забезпечена лише за рахунок протермінованих платежів з оплати праці, платежів до бюджетів та державних цільових фондів, зростання протермінованої кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги тощо.

Також, стан фінансової стійкості (коефіцієнтів капіталізації) ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки є незадовільним, оскільки майже всі відносні показники не перебували у допустимих межах і негативно оцінюється зміна динаміки даних показників. При цьому, бажане співвідношення між типовими значеннями основних абсолютних характеристик ділової активності не виконується. Проте, проаналізувавши показники ефективності використання ресурсів у 2021 році зафіксовано зростання кількості оборотів дебіторської і кредиторської заборгованості

за продукцію, товари, роботи, послуги і запасів, що призвело до скорочення тривалості обороту. У свою чергу, за рахунок зниження тривалості обороту дебіторської заборгованості та запасів, було зафіксовано зменшення проміжку часу від моменту надходження сировини і матеріалів на підприємство до моменту отримання грошових коштів за реалізовану продукцію, що оцінюється позитивно. Але протягом 2020-2021 років збільшився фінансовий цикл, що відображає збільшення періоду часу від моменту вкладання коштів у запаси до моменту отримання їх внаслідок реалізації продукції. Зростання показника є негативним явищем, тому необхідно підвищити ефективність управління на підприємстві кредиторською та дебіторською заборгованістю.

2.4. Аудит формування прибутку ТОВ «Склоресурс»

Власники бізнесу часто витрачають багато часу на керування фінансовою інформацією своєї компанії, при цьому бухгалтерський облік є основним інструментом для запису, звітування та аналізу фінансової інформації. Загалом, для перевірки свого бухгалтерського обліку та фінансової звітності власники бізнесу можуть використовувати зовнішній аудит.

Зовнішній аудит – це законодавча вимога щодо незалежної перевірки фінансової звітності зовнішнім аудитором, призначеним радою директорів або власниками бізнесу, а зовнішні аудитори – це сертифіковані громадські бухгалтери, які працюють як незалежні особи від підприємства чи організації, перевіряючи фінансові звіти, підготовлені керівництвом підприємства чи організації. Зовнішній аудитор гарантує, що всі твердження, зроблені у фінансовій звітності підприємства, є точними та правдивими [32].

Зовнішній аудит не тільки перевіряє, чи точні фінансові звіти підприємства, але також перевіряє, чи наявні системи підприємства працюють належним чином. Системи, які перевіряє аудитор, включають внутрішній контроль на підприємстві або заходи, вжиті для зменшення або усунення облікових помилок або шахрайства. На основі результатів аудиту аудитори рекомендують зміни, які керівники повинні внести у свої процеси або системи на підприємстві, щоб усунути проблеми та

зменшити майбутні помилки. Аудиторський звіт також вказує на потенційні діри у системі внутрішнього контролю на підприємстві, які дозволили б працівнику вчинити шахрайство та потенційно не бути спійманим.

Важливо, що зовнішній аудит допомагає переконати громадськість у тому, що гроші, інвестовані у підприємство, використовуються відповідно до заяв, а не на інші цілі чи види діяльності. Аудитори гарантують, що фінансова документація підприємства відповідає фінансовій звітності, усуваючи можливість шахрайства або некомпетентності, що перевищують заявлений фінансовий успіх підприємства [32].

Основна мета аудиту полягає у тому, щоб забезпечити незалежну впевненість у тому, що керівництво у своїх фінансових звітах представило «правдиве та чесне» уявлення про фінансові звіти компанії.

Як зазначено вище, аудит – це процес, який використовується керівником для виявлення потенційних проблем у фінансах або веденні його бізнесу з метою підвищення ефективності та мінімізації потенційного ризику для бізнесу. Таким чином, це питання перевірки відсутності шахрайства чи упущення, які могли б змінити економічну реальність бізнесу. Ретельний процес аудиту також майже завжди визначить сфери, де керівництво може вдосконалити свої засоби контролю або процеси, ще більше додаючи цінності компанії шляхом підвищення якості її бізнес-процесів [33].

Компанія повинна переконатися, що її ресурси використовуються ефективно, щоб забезпечити своє фінансове благополуччя та стабільність. Це також стосується виконання зобов'язань перед клієнтами, постачальниками, кредиторами та, якщо такі є, працівниками. Вважається, що компанії дотримуються правових норм, зокрема у сфері трудового права та сплати різних податків. Місія аудитора полягає у професійній діагностиці фінансового стану підприємства. Потім цей звіт слугуватиме довірчим повідомленням для майбутніх кредиторів або інвесторів компанії. Тим, хто приймає важливі рішення на основі фінансового стану бізнесу, потрібна надійна фінансова інформація. Кожного разу, коли різним зацікавленим сторонам, а саме банкірам, постачальникам, інвесторам і потенційним партнерам по злиттю, потрібно оцінити компанію [33].

Важливо проводити аудит фінансових результатів. Основні завдання аудиту фінансових результатів подано на рис. 2.6.

Рис. 2.6. Основні завдання аудиту фінансових результатів

*Джерело: розроблено автором на основі [34]

Загалом, основними завданнями аудиту фінансових результатів є встановлення відповідності та повноти визначення та відображення фінансових результатів. Перевірка правильності здійснення обліку фінансових результатів, правильності відображення доходів, витрат та правильності заповнення первинних документів і відображення даних у книгах аналітичного обліку. Дослідження організації здійснення обліку фінансових результатів, з'ясування причин відхилень фактичного прибутку від планового і дослідження достовірності визначення фінансових результатів. І проведення контролю за дотриманням законодавства при

формуванні фінансових результатів, контроль за правильністю визначення, розподілу і використання чистого прибутку та за правильністю відображення та віднесення витрат до собівартості.

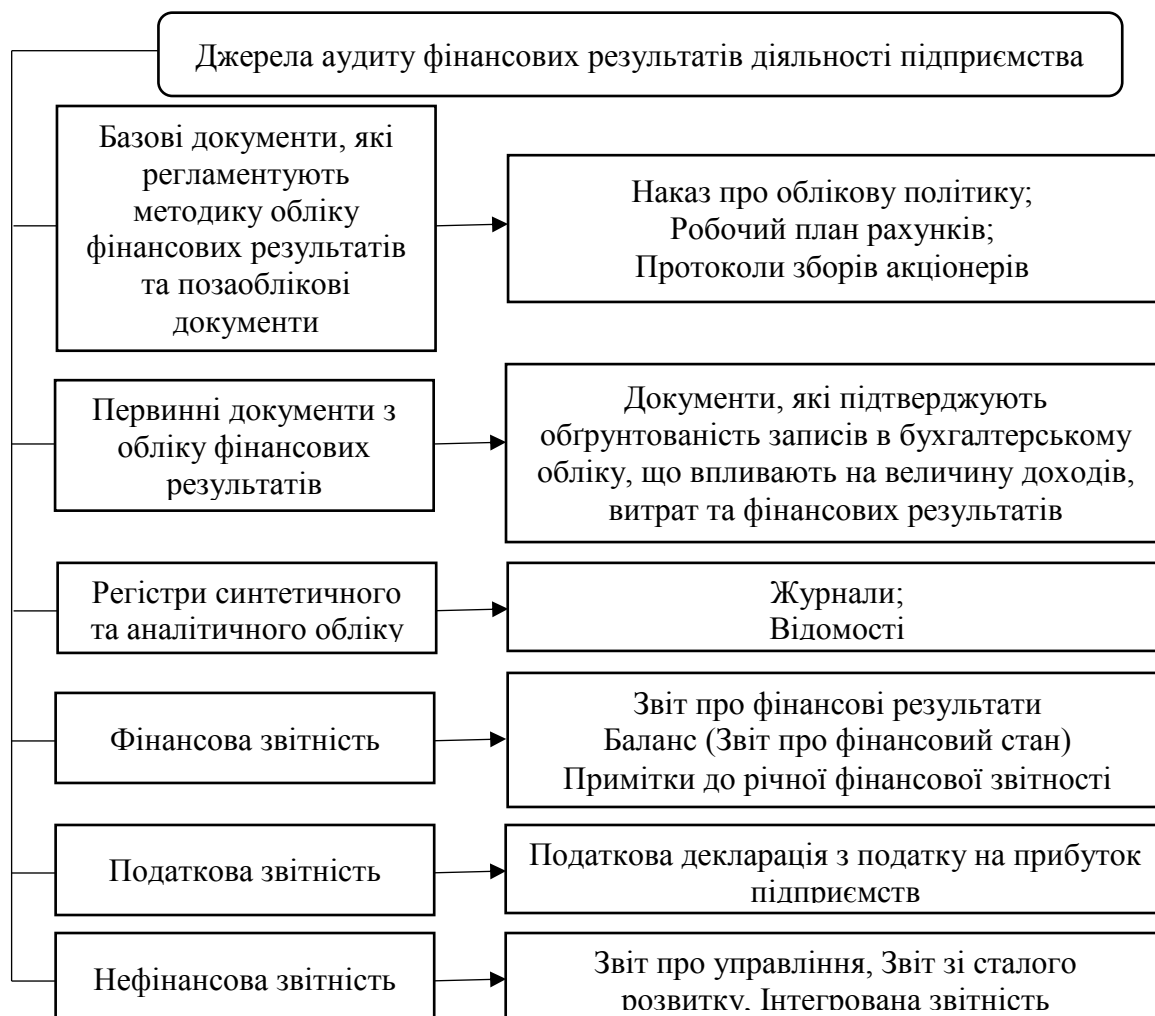

Рис. 2.7. Джерела аудиту фінансових результатів діяльності підприємств

*Джерело: розроблено автором на основі [35]

При проведенні аудиту фінансових результатів основними джерелами аудиту є базові документи, що регламентують порядок обліку на підприємстві, у тому числі і обліку фінансових результатів. Такими документами є Наказ про облікову політику, Робочий план рахунків та Протоколи зборів акціонерів. Важливо перевірити наявність та правильність оформлення первинних документів обліку фінансових результатів, а також регістри синтетичного та аналітичного обліку, тобто Журнали та Відомості. Фінансові результати відображають у фінансовій звітності підприємства, а саме у Балансі, Звіті про фінансові результати і в Примітках до річної фінансової звітності, тому варто дослідити і ці форми фінансової звітності. Також дослідити

потрібно і податкову декларацію з податку на прибуток підприємств, Звіт про управління, Звіт зі сталого розвитку та Інтегровану звітність.

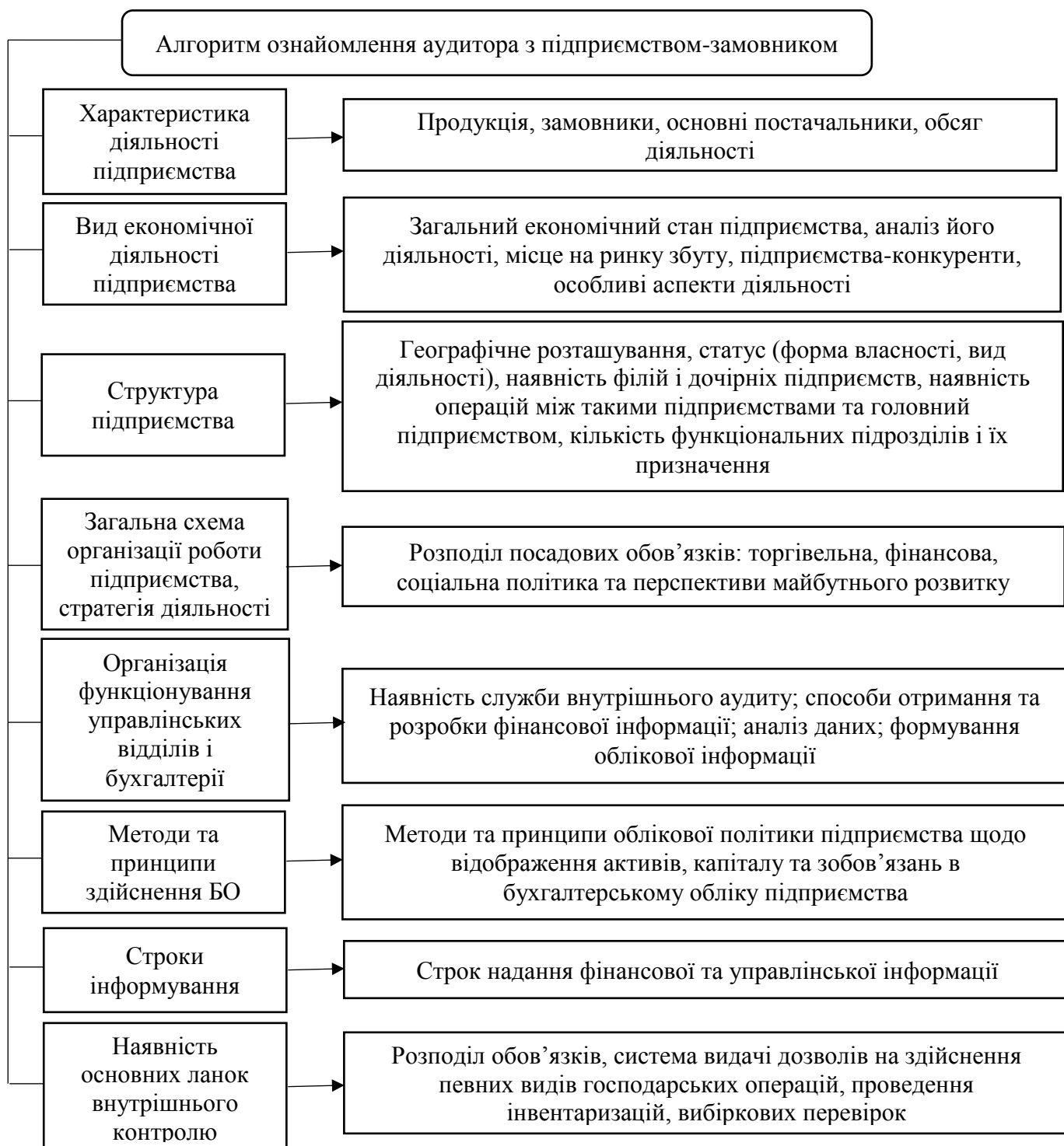

Рис. 2.8. Алгоритм ознайомлення аудитора з підприємством-замовником

*Джерело: розроблено автором на основі [36]

Перш ніж проводити аудит на підприємстві потрібно ознайомитися з таким підприємством. Для цього необхідно провести загальну характеристику підприємства, ознайомитися із видами діяльності та структурою підприємства,

розглянути загальну схему організації роботи на підприємстві та стратегію діяльності, ознайомитися із порядком організації функціонування управлінських відділів і бухгалтерії, дослідити методи та принципи здійснення бухгалтерського обліку, визначити терміни інформування та перевірити наявність основних ланок внутрішнього контролю.

Початковий етап проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства розпочинається із організаційної та підготовчої стадії. На організаційній стадії проходить попереднє ознайомлення з діяльністю підприємства та укладання договору. А на підготовчій стадії – формування аудиторської групи, складання плану аудиту, програми та графіку аудиту.

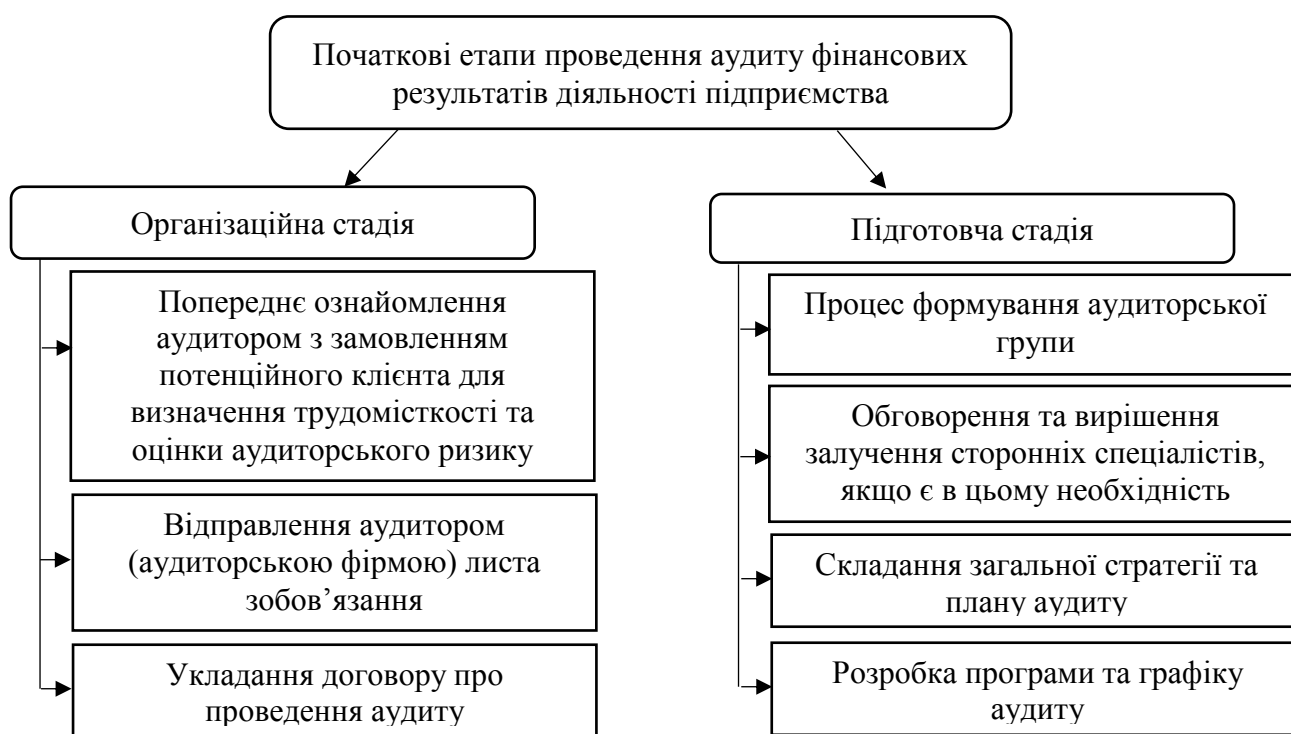

Рис. 2.9. Початкові етапи проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства

*Джерело: розроблено автором на основі [36]

Проте аудит фінансових результатів здійснюється у чотири етапи. Перший – це організаційний, а другий – підготовчий. З даними етапами було ознайомлено вже. Третій етап – технологічний, під час якого проводиться власне аудит. А четвертий – результативний, де зазначають результати аудиту та рекомендації щодо покращення, пізніше підписують аудиторський звіт та аудиторський висновок (рис. 2.10).

Рис. 2.10. Стадії проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства

*Джерело: розроблено автором на основі [37]

Загальний план проведення аудиторської перевірки фінансових результатів подано у додатку П. Спочатку здійснюється знайомство з бізнесом клієнта, оцінка

системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку. Пізніше проводиться первинний аудит, аудит доходів, аудит витрат, аудит фінансових результатів. І на заключному етапі відбувається підготовка аудиторського висновку та складання аудиторського звіту.

Програма проведення аудиту доходів, витрат та фінансових результатів подана у додатку Р. Аудит фінансових результатів розпочинається із аудиту доходів та витрат, а тоді вже аудит фінансових результатів.

Важливим також є проведення аудиту оподаткування прибутку. Метою аудиту розрахунку податку на прибуток є висловлення думки аудитора щодо достовірності, об'єктивності та відповідності чинному законодавству показників звітності з нарахування та сплати податку на прибуток. Перелік основних завдань аудиту з розрахунку податку на прибуток на рис. 2.11.

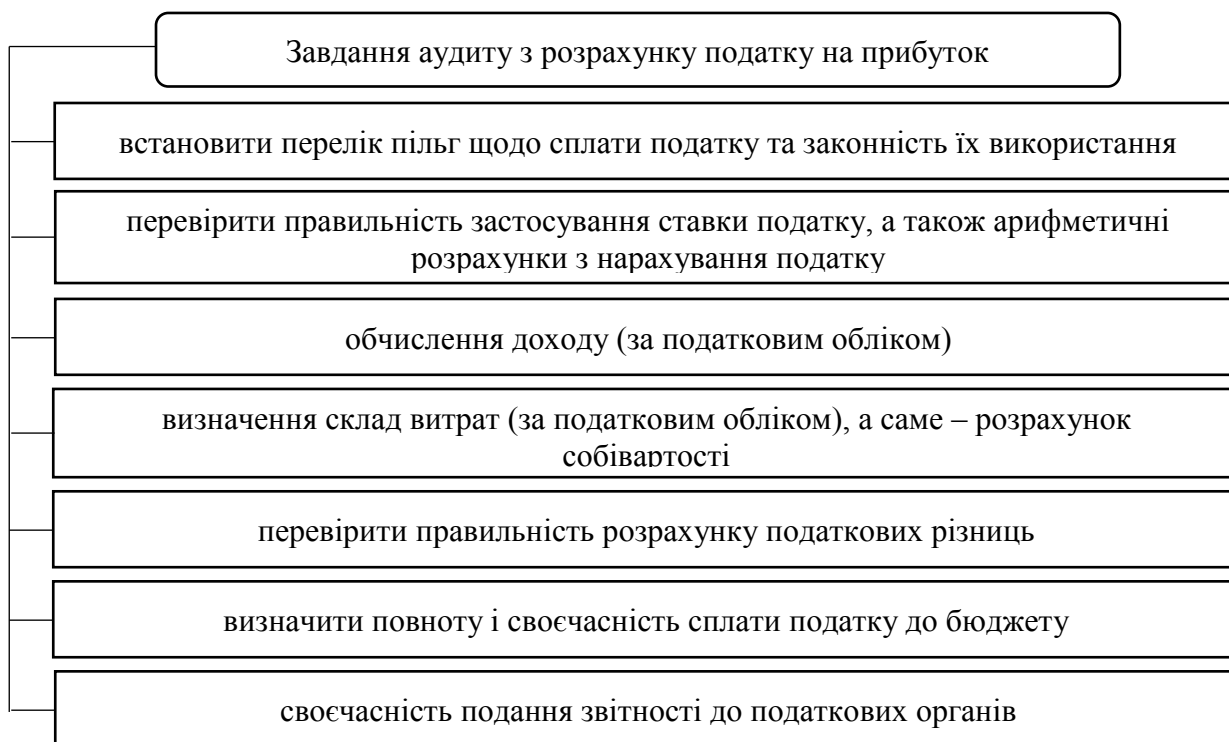

Рис. 2.11. Основні завдання аудиту з розрахунку податку на прибуток

*Джерело: розроблено автором на основі [39]

Аудиторські процедури, що застосовують у програмі аудиту податку на прибуток подано у додатку С.

Щороку на ТОВ «Склоресурс» проводиться незалежний аудит щодо річної фінансової звітності. У 2021-2022 роках аудит проводила ПП Аудиторська компанія «Ді Джи Кей Юкрейн».

Аудит включає оцінку відповідності використаних облікових політик, прийнятність облікових оцінок, виконаних управлінським персоналом, та загального подання фінансової звітності. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання суб'єктом господарювання фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Перевірка проводилась відповідно до статті 10 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII з наступними змінами та доповненнями, Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016 – 2017 років (МСА) прийнятих в якості національних стандартів аудиту рішенням АПУ №361 від 08.06.2018, з урахуванням інших нормативних актів, що регулюють діяльність Товариства [24].

Для проведення аудиторської перевірки за 2021 рік, відповідно до Міжнародних стандартів аудиту МСА 700 «Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності», МСА 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора», МСА 706 «Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора», були надані наступні документи [24]:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) (Форма № 1) станом на 31.12.2021 року;
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (Форма № 2) за 2021 рік;
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом), (Форма № 3) за 2021 рік;
- Звіт про власний капітал (Форма № 4) за 2021 рік;
- Примітки до фінансової звітності (Форма №5) за 2021 рік;
- Статутні, реєстраційні документи;
- Протоколи, накази;
- Первинні та зведені документи бухгалтерського обліку [24].

Згідно висновків аудиторів фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ТОВ «Склоресурс» на 31 грудня 2021 року, та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та відповідає вимогам закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV щодо складання фінансової звітності [24].

Отже, аудит – це незалежна оцінка фінансової звітності підприємства, щоб переконатися, що звітність є справедливим і точним відображенням фінансового стану підприємства. Перевірка фінансової звітності зовнішнім аудитором може сприяти підвищенню довіри на діловому ринку. Оскільки зовнішні користувачі можуть бути впевнені в прозорій діяльності такої фірми.

Також при проведенні аудиту аудитори зосереджуються не лише на цифрах, але й отримують розуміння загальних систем і засобів контролю бізнесу. Це дасть їм змогу виявити недоліки в системах бухгалтерського обліку чи засобах контролю щодо яких можна надати рекомендації, що зробить бізнес ефективнішим і менш схильним до шахрайства чи помилок.

Важливим є те, що щороку на ТОВ «Склоресурс» проводиться аудит. Аудиторами зафіксовано, що фінансова звітність складається з дотриманням вимог законодавства України та є достовірною.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО ОПОДАТКУВАННЯ ТОВ «СКЛОРЕСУРС»

3.1. Напрями удосконалення обліку формування прибутку та його оподаткування на основі зарубіжного досвіду

Майже кожне підприємство може самотійно визначити як йому вести бухгалтерський облік, а саме за національними чи міжнародними стандартами. ТОВ «Склоресурс» здійснює облік з дотриманням національних стандартів та подає фінансову звітність за національними стандартами. Але для можливості виходу на міжнародний ринок та для заохочення закордонних інвесторів для вкладу інвестицій у таке підприємство необхідним є перехід на міжнародні стандарти. У Міжнародних стандартах фінансової звітності визначено основні правила і процедури ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності для забезпечення користувачів інформацією, що необхідна для прийняття економічних рішень.

Міжнародні стандарти застосовуються:

- як основа національних вимог до бухгалтерського обліку в багатьох країнах;
- як міжнародний базовий підхід тими країнами, які розробляють власні вимоги;
- фондовими біржами та регулюючими органами, які дозволяють іноземним або вітчизняним компаніям подавати фінансові звіти відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- міжнародними організаціями, такими як Європейська комісія [40].

Для вирішення завдання уніфікації обліку на сьогодні найбільш відомі два підходи: гармонізація та стандартизація. Ідея гармонізації реалізується в рамках Європейської співдружності. Основою є те, що в кожній країні може існувати своя модель організації обліку та система стандартів, яка її регулює. Головне, щоб ці стандарти не суперечили аналогічним стандартам у країнах-членах співдружності та знаходилися у відносній гармонії. Ідея стандартизації облікових процедур реалізується в рамках уніфікації обліку, яку проводить Комітет з Міжнародних

стандартів бухгалтерського обліку, який розробляє та оприлюднює Міжнародні стандарти фінансової звітності [41].

На даний час існує декілька форм використання країнами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, які представлені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Форми використання країнами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку

№ п/п	Форма використання	Країни
1	застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в якості національних стандартів	Кіпр, Кувейт, Латвія, Мальта, Пакистан, Тринідад і Тобаго, Хорватія
2	використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в якості національних стандартів, але за умови, що для питань, які невизначені міжнародними стандартами, розробляються національні	Малайзія та Папуа-Нова Гвінея
3	використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в якості національних стандартів, однак, у деяких випадках можлива їх модифікація відповідно до національних особливостей	Албанія, Бангладеш, Барбадос, Замбія, Зімбабве, Кенія, Колумбія, Польща, Судан, Таїланд, Уругвай, Ямайка
4	національні стандарти основані на міжнародних стандартах бухгалтерського обліку та забезпечують їх додаткове роз'яснення	Китай, Іран, Словенія, Туніс, Філіппіни
5	національні стандарти, основані на міжнародних стандартах бухгалтерського обліку, однак, деякі стандарти можуть бути більш деталізовані ніж міжнародні стандарти	Бразилія, Індія, Ірландія, Литва, Мавританія, Мексика, Намібія, Нідерланди, Норвегія, Португалія, Сінгапур, Словачія, Греція, Франція, Чехія, Швейцарія, Південна Америка
6	національні стандарти основані на міжнародних стандартах, за винятком того, що кожний національний стандарт включає до себе положення, яке порівнює національний стандарт з міжнародним стандартом	Австралія, Гонконг, Данія, Італія, Нова Зеландія, Швеція, Югославія

*Джерело: розроблено автором на основі [42]

Отже, більшість країн за національні стандарти бухгалтерського обліку використовують міжнародні стандарти, або ж національні, які розроблені на основі міжнародних стандартів. Для змоги порівняння фінансових показників необхідно, щоб фінансові результати було відображено за одним і тим же припципом.

Також враховуючи бажання українців жити і працювати в європейському середовищі, розвиватися на міжнародному ринку та враховуючи збільшення кількості підприємств, які переходять на міжнародні стандарти можливим є поступове обов'язкове запровадження таких стандартів.

Важливим фактором є те, що національні стандарти бухгалтерського обліку склалися певним чином з урахуванням наявних міжнародних стандартів. На формування фінансових результатів і суму чистого прибутку найбільше впливають доходи та витрати звітного періоду такого підприємства. Ведення обліку доходів та відображення їх у фінансовій звітності відбувається з урахуванням МСБО 18 «Дохід» і НП(С)БО 15 «Дохід». Порівняння міжнародного та національного стандартів з обліку доходів подано на рис. 3.1.

Здійснивши порівняння основних положень стандартів, що регулюють облік доходів і відображення їх у фінансовій звітності за національними та міжнародними стандартами є багато спільних моментів. Перш за все, це критерії визнання доходів, класифікація та оцінка доходів і порядок відображення таких доходів у фінансовій звітності [43].

Важливим є те, що структура МСБО 18 є більш ширшою, ніж НП(С)БО 15. У національному положенні немає навіть сутності поняття «дохід», проте визначення такого поняття зазначено у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». При цьому, відповідно НП(С)БО 15 доходом є збільшення активу або зменшення зобв'язань, у той час як відповідно МСБО 18 розглядається лише зростання власного капіталу, що може впливати на методику облікового відображення господарських операцій [43].

Також відповідно МСБО 18, коли визнається дохід, то до уваги беруть не тільки юридичну сутність таких господарських операцій, але й економічний зміст, а саме переваги та ризики володіння. Ще важливим нюансом є визнання доходом товарів, які продані з гарантією. Відповідно до НП(С)БО 15 визнання доходу відбувається в день продажу, хоча існує ймовірність майбутніх витрат по гарантіям [43].

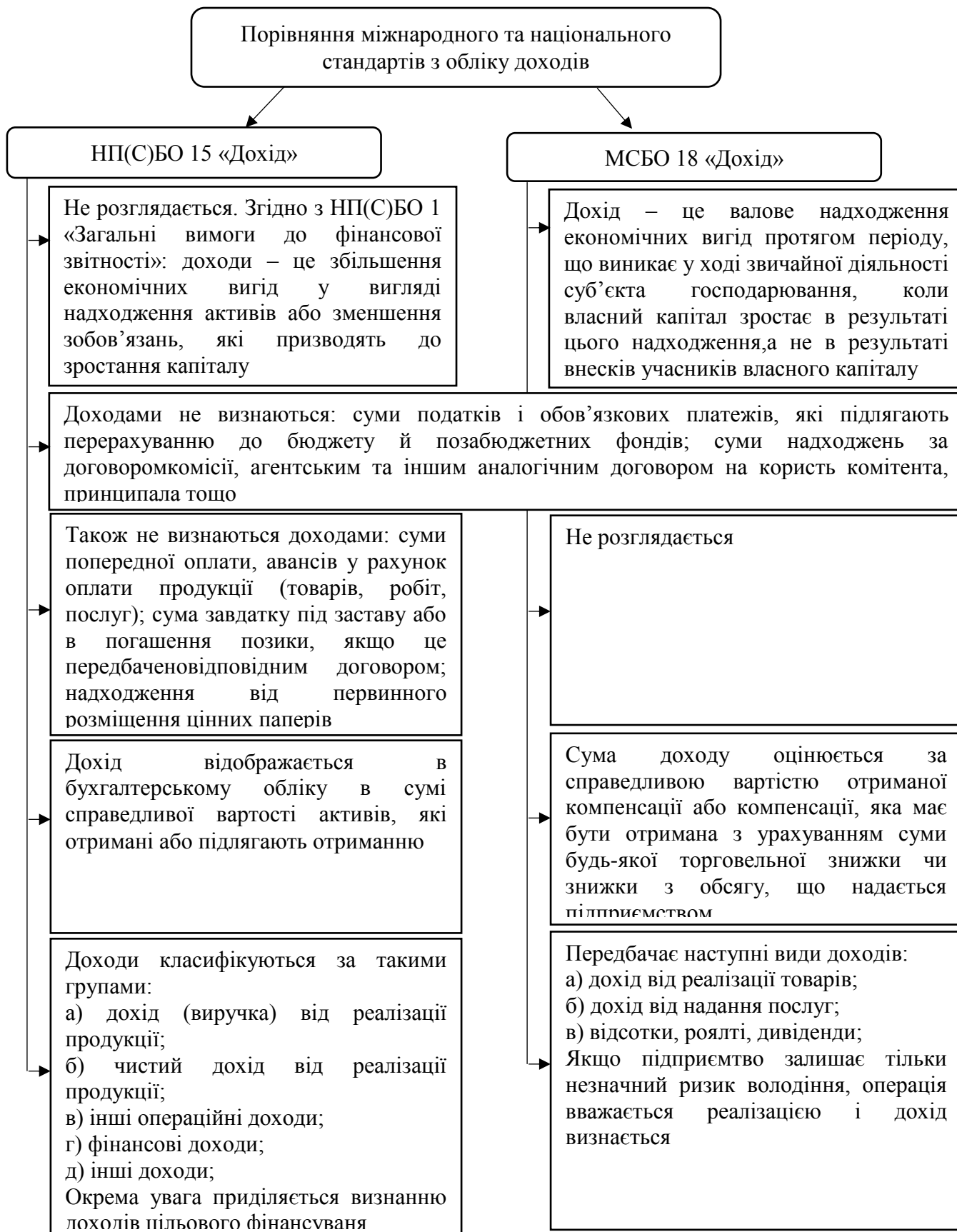

Рис. 3.1. Порівняння міжнародного та національного стандартів з обліку доходів

*Джерело: розроблено автором на основі [43]

Облік витрат і відображення їх у фінансовій звітності відповідно до національних стандартів відбувається із застосуванням НП(С)БО 16 «Витрати», яке розроблено відповідно до міжнародних стандартів. Проте, міжнародного стандарту, що регулює облік витрат і відображення їх у фінансовій звітності немає. Але інформація про поняття, оцінку, визнання і класифікацію витрат подається у МСФЗ 1 «Концептуальні основи фінансової звітності».

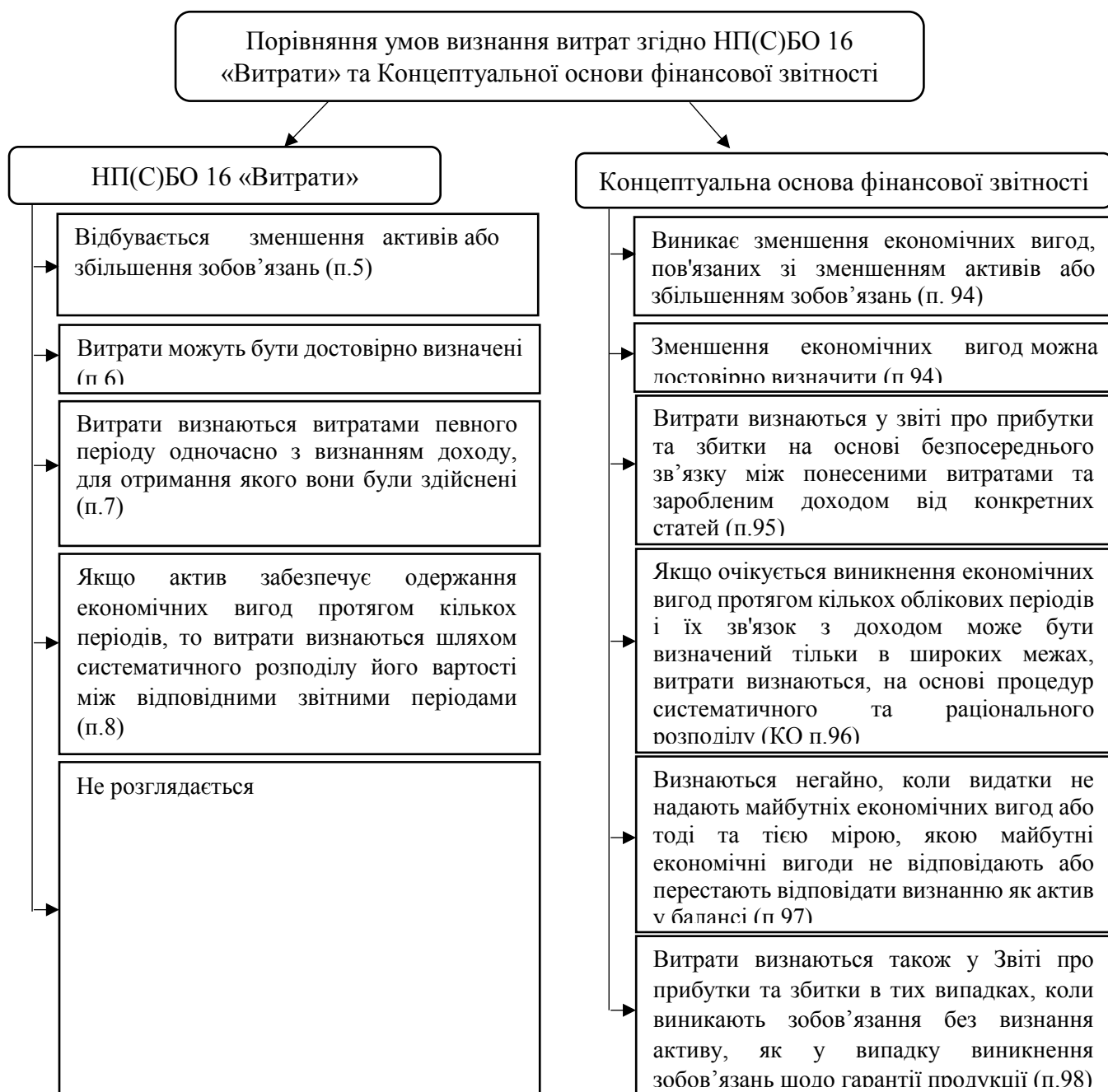

Рис. 3.2. Порівняння умов визнання витрат згідно НП(С)БО 16 «Витрати» та Концептуальної основи фінансової звітності

*Джерело: розроблено автором на основі [43]

Порівняння умов визнання витрат згідно НП(С)БО 16 «Витрати» та Концептуальної основи фінансової звітності подано на рис. 3.2.

Відповідно до міжнародних стандартів витратами вважають зменшення економічних вигід, при цьому фіксується зменшення активів за рахунок вибуття чи амортизації або збільшення зобов'язань, що призведе до зменшення власного капіталу. А відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати» витрати визнають, коли наявне вибуття активів чи збільшення зобов'язань, що в свою чергу призводить до зменшення власного капіталу.

Після порівняння обліку доходів та витрат за національними і міжнародними стандартами доцільно також порівняти порядок відображення такої інформації у фінансовій звітності. Фінансова звітність за національними стандартами подається відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», а за міжнародними стандартами – відповідно до МСФЗ 1 «Подання фінансових звітів». Порівняння цих стандартів подано у додатку Т.

Основні відмінності між національними і міжнародними стандартами, які регулюють порядок відображення інформації про фінансові результати у фінансовій звітності, стосуються саме складу такої фінансової звітності, основних положень та принципів фінансової звітності, понять суттєвості у фінансовій звітності, звітної дати та грошового вимірника, ступеня деталізації статей, порядку відображення доходів і витрат.

Проте, формування Звіту про фінансові результати за національними стандартами наближене до складання Звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за міжнародними стандартами.

Щодо оподаткування отриманих прибутків за звітний період, то у світі поширено сплачувати податок на прибуток до державного та місцевого бюджетів протягом року, зазвичай поквартально. Кожного кварталу сплачуються авансові внески по податку на прибуток, а в кінці року, виходячи з фактичної суми одержаного прибутку, скоригованого для цілей оподаткування, остаточно визначається сума податку на прибуток.

У бухгалтерському обліку здійснюються наступні записи:

Авансові виплати податку на прибуток протягом звітного періоду

Дт «Розрахунки з бюджетом / Розрахунки з бюджетом щодо податку на прибуток»

Кт «Грошові кошти».

Наприкінці року річну суму податку на прибуток відносять на витрати

Дт «Витрати по податку на прибуток»

Кт «Розрахунки з бюджетом / Розрахунки з бюджетом щодо податку на прибуток»

[45].

Сума прибутку після сплати податку становить чистий прибуток корпорації, що залишається в її розпорядженні. Чистий прибуток може бути використано на:

- виплату дивідендів та на інші цілі, передбачені статутом корпорації;
- створення спеціальних резервів: фінансового (легального) резерву, статутного резерву, деяких факультативних резервів тощо.

Розмір фінансового (легального) резерву регулюється державою. Інші резерви створюються згідно зі статутом та за рішенням загальних зборів акціонерів. Невикористаний прибуток перераховується на рахунок «Нерозподілений прибуток» і складає частину власного капіталу підприємства.

До того ж, упровадженню стандартів в усьому світі також перешкоджають такі фактори, як національні різниці в рівні розвитку та традиціях, і небажання національних інститутів поступитися своїм пріоритетом в області регулювання та методології обліку.

Важливим також є те, що зарубіжний досвід ведення бухгалтерського обліку є засобом реалізації, контролю господарської діяльності та активізації людського фактора, а в Україні відсутні тісні зв'язки між державними органами, керівниками підприємств та науковцями [41].

Очевидно, що необхідним є формування такої системи обліку, призначенням якої стане збір та обробка інформації, аналіз економічних показників, оцінка результатів діяльності організацій, що забезпечить поточне планування та прогнозування тенденцій цих показників і напрямів розвитку бізнесу. Максимальне використання здобутків зарубіжної практики ведення обліку на підприємствах можливе за умови наявності вже сформованої цілісної системи збору, аналізу та

подання різних видів інформації, на основі якої приймаються оперативні та стратегічні рішення в межах конкретного суб'єкта господарювання.

Процес переходу подання фінансової звітності за міжнародними стандартами розпочався із 01.01.2018 року. При цьому, 2018 рік вважається як зрівняльний період, коли облік здійснювався ще відповідно національних стандартів, але обов'язково потрібно було провести трансформацію на дату проміжної звітності. І тоді 31.12.2019 року є датою закінчення першого звітного періоду, де облік здійснювався за міжнародними стандартами.

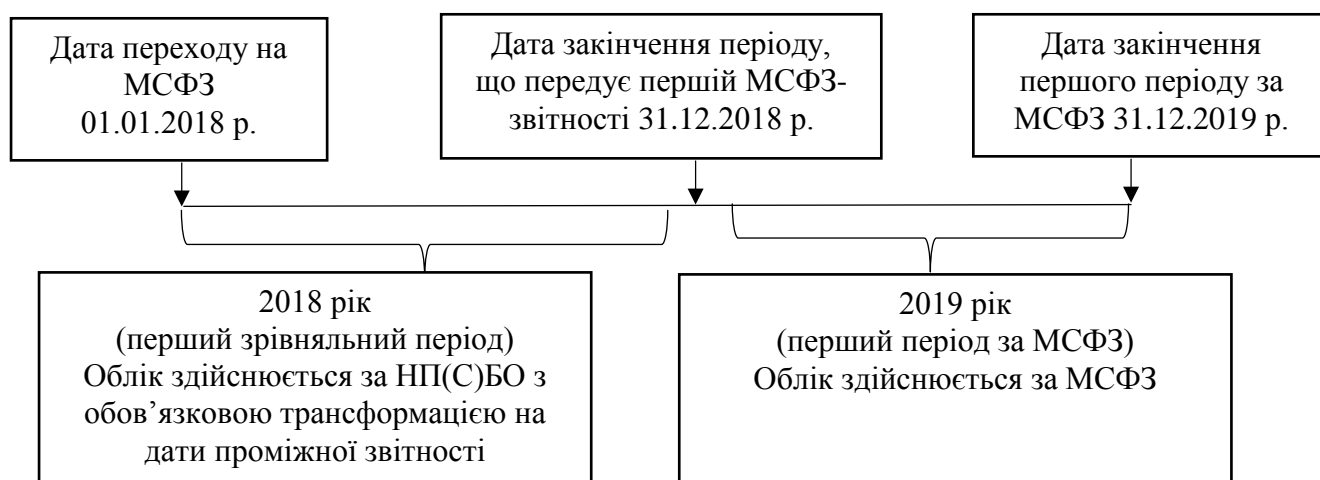

Рис. 3.3. Процес переходу на МСФЗ

*Джерело: розроблено автором на основі [46]

Складати фінансову звітність за міжнародними стандартами можна різними способами. Основні способи складання фінансової звітності вітчизняних підприємств за МСФЗ подано на рис. 3.4. Тобто фінансову звітність можна складати методом конверсії, тобто паралельно вести бухгалтерський облік і за національними стандартами і за міжнародними. А ще шляхом трансформації фінансової звітності, складеної за П(С)БО, у звітність, що відповідає вимогам МСФЗ.

Також у 2017 році відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» № 2164-VIII від 05.10.2017, введено поняття таксономії фінансової звітності [48].

Таксономія – це специфічні ієрархічні словники для фінансової звітності, які використовуються для інтерпретації і представлення звітності у XBRL-форматі. Сама

таксономія це набір правил подання окремих елементів даних (наприклад, «чистого прибутку»), які використовуються у процесі побудови фінансової звітності, їх атрибути та взаємозв'язки [46].

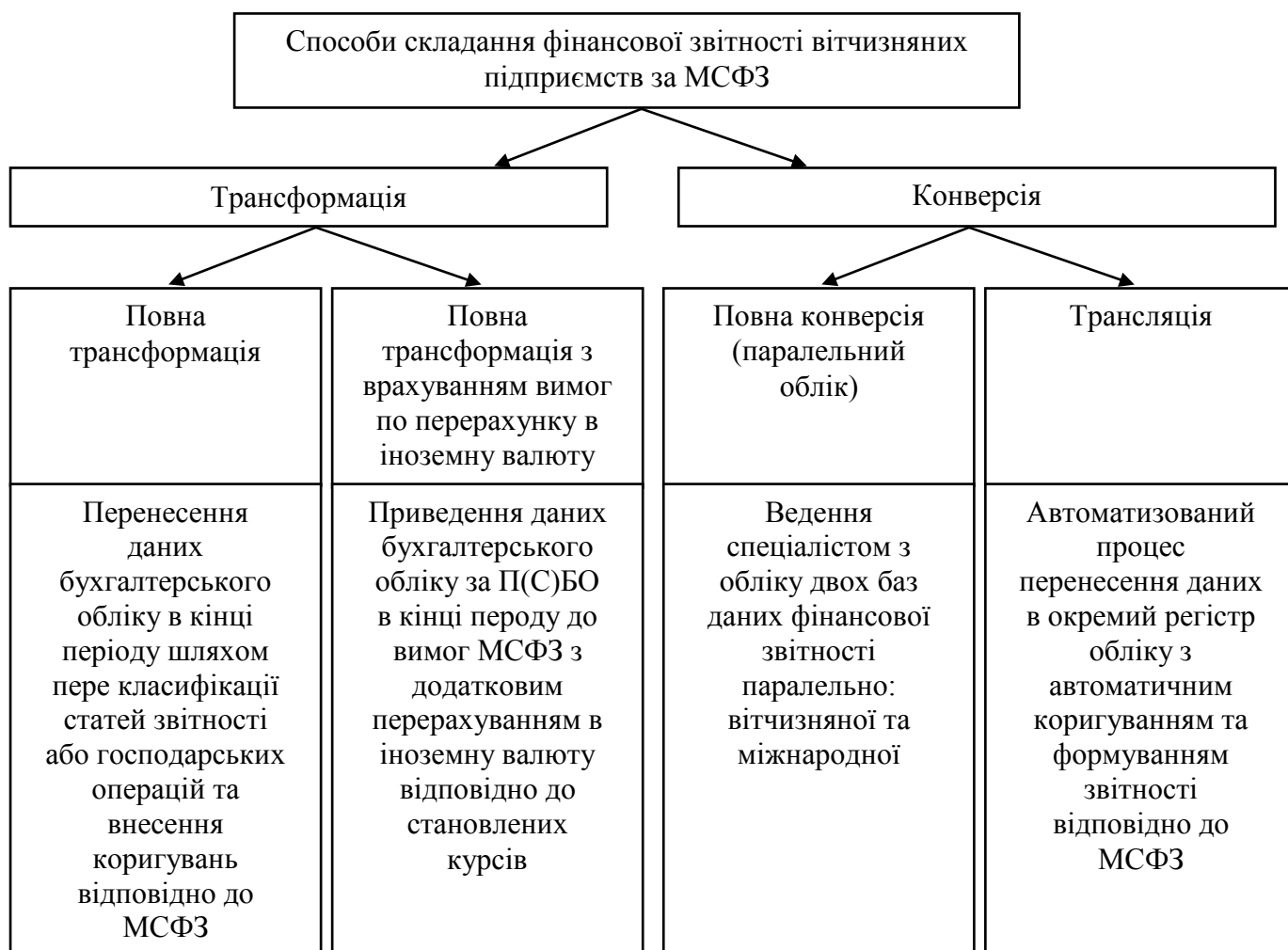

Рис. 3.4. Способи складання фінансової звітності вітчизняних підприємств за МСФЗ

*Джерело: розроблено автором на основі [47]

У різних системах звітності потрібні різний набір правил тому різним державам можуть знадобитися власні таксономії звітності для відображення місцевих норм бухгалтерського обліку та звітності. Розповсюдженість використання таксономії фінансової звітності за XBRL-стандартом у світі подано у додатку У.

Український аналог таксономії фінансової звітності UA XBRL МСФЗ затверджено та опубліковано Міністерством фінансів України. Однак, поки що тільки триває процес адаптації та доопрацювання Системи фінансової звітності (СФЗ), яка передбачає подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі iXBRL, що

буде готуватися за правилами таксономії UA XBRL МСФЗ, за принципом «єдиного вікна». Формат XBRL є загально визнаним міжнародним стандартом, що надає можливість обробляти великі масиви якісних та кількісних показників [46].

XBRL (eXtensible Business Reporting Language) – міжнародний стандарт відкритого обміну економічною інформацією. У багатьох країнах XBRL є єдиним загально визнаним стандартом для подання фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності в електронному вигляді. На цей час XBRL офіційно рекомендований до використання і підтримується Радою з МСФЗ для складання звітності за стандартами МСФЗ в електронному вигляді.

XBRL тільки стандартизує інформацію та показники, які використовується при формуванні звітності різних компаній, також надає можливості подальшого порівняння та аналізу. Перехід вітчизняних підприємств на новий формат XBRL відкриє низку переваг як для користувачів, так і для тих, хто готує фінансову інформацію [46].

Перевагами використання системи фінансової звітності для суб'єктів звітування є: додаткове підтвердження коректного складання фінансової звітності; виключення дублювання при поданні фінансової звітності до різних органів; підвищення інвестиційної привабливості компанії.

Переваги використання СФЗ для користувачів (регуляторів):

- підвищення швидкості та автоматичної обробки і аналізу фінансової звітності;
- своєчасне виявлення ризиків та оперативне реагування на них;
- сам регуляторний процес стає ефективніший і не вимагає значних витрат у процесі експлуатації такої системи [46].

Попри всі переваги такої системи, підготовка до переходу за таксономією UA XBRL МСФЗ, все ще триває, на підприємствах вона вимагає наступних кроків:

1. Перевірити власні ІТ-системи на предмет формування звітності в форматі XBRL.
2. Зіставлення даних ІТ-систем компанії/підприємства (параметрів Головної книги) з Таксономією звітності UA XBRL МСФЗ.

3. Проектування сховища даних або розширення аналітики (параметрів) Головної книги для заповнення показників Таксономії.

4. Забезпечення зіставлення Excel форм і XBRL даних, підготовка і подача пілотної звітності.

5. Валідація даних XBRL в файлі Таксономії звітності UA XBRL МСФЗ [46].

Отже, ТОВ «Склоресурс» здійснює облік з дотриманням національних стандартів та подає фінансову звітність за національними стандартами. Проте, для можливості виходу на міжнародний ринок та для заохочення закордонних інвесторів для вкладу інвестицій у таке підприємство необхідним є перехід на міжнародні стандарти.

Складати фінансову звітність за міжнародними стандартами можна методом конверсії, тобто паралельно вести бухгалтерський облік і за національними стандартами і за міжнародним. А ще шляхом шляхом трансформації фінансової звітності, складеної за П(С)БО, у звітність, що відповідає вимогам МСФЗ.

Також у 2017 році введено поняття таксономії фінансової звітності. Таксономія – це специфічні ієрархічні словники для фінансової звітності, які використовуються для інтерпретації і представлення звітності у XBRL-форматі. Загалом, XBRL є стандартом, який використовують багато країн, запровадження системи фінансової звітності зробить систему прозорою та зручною для усіх.

3.2. Вдосконалення контролю та аудиту формування прибутку ТОВ «Склоресурс», його оподаткування

Для ефективної діяльності підприємства важливим є здійснення внутрішнього контролю, що служить першою лінією захисту при шахрайстві та порушеннях законів, положень, контрактів та угод. Внутрішній контроль включає планування, методи і процедури, прийняті керівництвом для виконання його цілей і завдань.

Зокрема, можна виділити такі переваги системи внутрішнього контролю:

- допомагає захистити активи та зменшити ймовірність шахрайства;
- підвищує ефективність операцій;

- підвищує рівень фінансової надійності та доброчесності;
- забезпечує дотримання законів та нормативних актів.

Усач Б. Ф. викладає одну з ефективних методик проведення перевірки фінансових результатів діяльності, яка застосовується і на ТОВ «Склоресурс». Така методика передбачає наступну послідовність робіт:

- перевірка тотожності показників бухгалтерської звітності і реєстрів бухгалтерського обліку фінансових результатів діяльності;
- встановлення правильності оформлення первинних документів;
- перевірка правильності визнання доходів, витрат і фінансових результатів за видами діяльності;
- вивчення організації обліку фінансових результатів діяльності;
- визначення правильності обліку результатів основної діяльності, результатів фінансових операцій;
- перевірка правильності використання чистого прибутку підприємства;
- виявлення відхилень фактичного використання прибутку від планових значень, їх причин та наслідків;
- перевірка правильності визначення належних до сплати в бюджет платежів та податків тощо [49].

Загалом, внутрішній контроль було запроваджено з метою забезпечення збереження активів підприємства, перевірки дотримання законності господарської діяльності, підвищення рентабельності та платоспроможності підприємства і для запобігання виникнення та впливу негативних факторів. Система внутрішнього контролю забезпечує контроль за тим, щоб весь персонал підприємства чесно і сумлінно працював для досягнення основної мети без зайвих витрат і врахування інтересів інших сторін. Внутрішній контроль забезпечує надання достовірної звітності та іншої інформації, як для внутрішнього, так і для зовнішнього використання. Інформація має бути якісною та цілісною.

Основні засади організації внутрішнього контролю на ТОВ «Склоресурс» подано у додатку Н.

Для перевірки ефективності здійснення внутрішнього контролю на ТОВ «Склоресурс» також проводиться зовнішній незалежний аудит. Тобто зовнішні аудити не тільки забезпечують об'єктивну сторонню перевірку стану безпеки чи ризиковості підприємства, а й надають корисну інформацію про слабкі місця у середовищі внутрішнього контролю такого підприємства. Загалом, результати офіційного аудиту можуть слугувати для зниження ризиків.

Хоча зовнішні аудити і важливі, але не слід покладатися на них як на єдиний спосіб дізнатися про прогалини в безпеці свого підприємства. У сучасному середовищі ризику, що швидко змінюється, підприємствам потрібна комбінація методів, щоб належним чином захистити себе. Окрім запланованих офіційних аудитів, підприємства повинні постійно проводити внутрішні аудити, щоб виявити вразливі місця та зрозуміти свою відповідність вимогам і безпеку.

Проведення внутрішніх аудитів дозволяє знайти прогалини у внутрішньому контролі та усунути ці прогалини до того, як зовнішні аудиторі будуть проводити аудит, і мати впевненість, що цей зовнішній аудит вдалим [50].

Співробітники підприємства проводять внутрішній аудит, щоб оцінити загальні ризики для відповідності і безпеки та визначити, чи дотримується підприємство внутрішніх інструкцій. Внутрішні аудити мають відбуватися протягом року. Керівництво може використовувати звіти, створені в результаті внутрішнього аудиту, щоб визначити сфери, які потребують покращення. А ще внутрішні аудити перевіряють цілі підприємства на відповідність продуктивності та стратегічним ризикам.

Внутрішні та зовнішні аудити мають різні цілі, але в кінцевому підсумку обидва вони служать одній меті: переконатися, що на підприємстві дотримано нормативно-правових актів, а також внутрішніх та зовнішніх нормативних документів, щоб можна було уникнути перебоїв у бізнесі та штрафів, пені чи шкоди репутації, які можуть бути завдані результатом порушення відповідності [50].

Загалом, внутрішній аудит і зовнішній аудит дуже відрізняються як за цілями, так і за процедурами. Основна відмінність полягає у тому, що внутрішні аудити не регулюються, тому їх можна застосовувати більш гнучко. Внутрішні аудити можуть

бути використані для виділення інформації, яка є корисною для компанії, яка шукає шляхи підвищення інформаційної безпеки, більш ефективного управління іншими ризиками та гарантування відповідності.

Деякі з відмінностей, які демонструють, наскільки внутрішній аудит може бути ефективнішим за зовнішній подано у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Порівняння внутрішнього та зовнішнього аудиту

	Внутрішній аудит	Зовнішній аудит
Мета	Навчання керівництва та працівників щодо того, як вони можуть покращити бізнес-операції та підвищити ефективність діяльності підприємства	Надання достовірності та правдивості фінансових звітів, що надсилаються акціонерам
Відповідальність	Аудитор – це довірений консультант, якому доручено консультувати вище керівництво щодо того, як найкраще керувати ризиками та цілями підприємства	Зовнішні аудитор не несуть жодної відповідальності перед підприємством, крім визначення точності річної фінансової звітності
Звітність	Аудитор звітує перед керівниками та працівниками підприємства	Аудитор звітує перед акціонерами, які не є керівниками організації

*Джерело: розроблено автором на основі [51]

Регулярні послуги внутрішнього аудиту важливі для організацій у багатьох галузях, включаючи фінансові установи та постачальників медичних послуг. Це позитивний досвід для бізнесу, спрямований на оцінку ефективності та визначення дієвих шляхів покращення в майбутньому, оскільки підприємства, які періодично залучають стороннього аудитора, демонструють кращі показники ефективності, управління ризиками, дотримання нормативних вимог та управлінського контролю [51].

Внутрішні аудитори повинні бути повністю об'єктивними щодо процесів та операцій, які вони оцінюють, і вони не можуть бути безпосередньо пов'язані з відділами, які вони перевіряють. Внутрішні аудитори зазвичай підпорядковуються безпосередньо вищому керівництву або членам правління. Їх робота полягає в об'єктивній оцінці відділів або бізнес-функцій і того, наскільки вони відповідають встановленим стандартам. Оскільки робота аудитора в кінцевому підсумку полягає в

тому, щоб допомогти бізнесу, а їхні відгуки інформують про те, як побудувати сильніший бізнес [50].

Внутрішні аудитори не повинні розробляти або впроваджувати засоби контролю – політику, процедури, процеси та технічні компоненти, запроваджені на підприємстві. Їх робота полягає в об'єктивній оцінці засобів контролю, які запровадили операційні групи (наприклад, інженерні, продажі, HR, фінанси тощо), щоб визначити, чи відповідають проекти засобів контролю запланованій меті засобів контролю та чи було запроваджено засоби контролю ефективно та чи система контролю працювала послідовно [50].

Враховуючи наведену вище інформацію на ТОВ «Склоресурс» рекомендовано запровадити внутрішній аудит, що відповідає за моніторинг ефективності процесів внутрішнього контролю, які були встановлені керівництвом.

Загалом, внутрішній аудит:

- виявляє недоліки контролю;
- визначає нормативні вимоги та відповідність з ними;
- надає рекомендації щодо внутрішнього вдосконалення контролю та управління;
- визначає дотримання політики підприємства;
- допомагає з спрямуванням ефективних рішень для покращення елементів керування [52].

Власне основні завдання аудиту фінансових результатів подано на рис. 3.5.

Переваги внутрішнього аудиту:

- обсяг внутрішнього аудиту визначається керівництвом або правлінням (а не стороннім органом або організацією, яка є конкурентною);
- внутрішній аудит «підпорядковується» безпосередньо керівництву або правлінню (а не сторонньому агентству чи органу);
- покращує «контрольне середовище» підприємства;
- визначає надмірності в операційних і контрольних процедурах і надає рекомендації щодо підвищення ефективності та результативності процедур;
- служить як система раннього попередження, що дозволяє своєчасно виявляти та усунути недоліки (тобто до зовнішнього або відповідного аудиту);

– зрештою, підвищує підзвітність всередині підприємства.

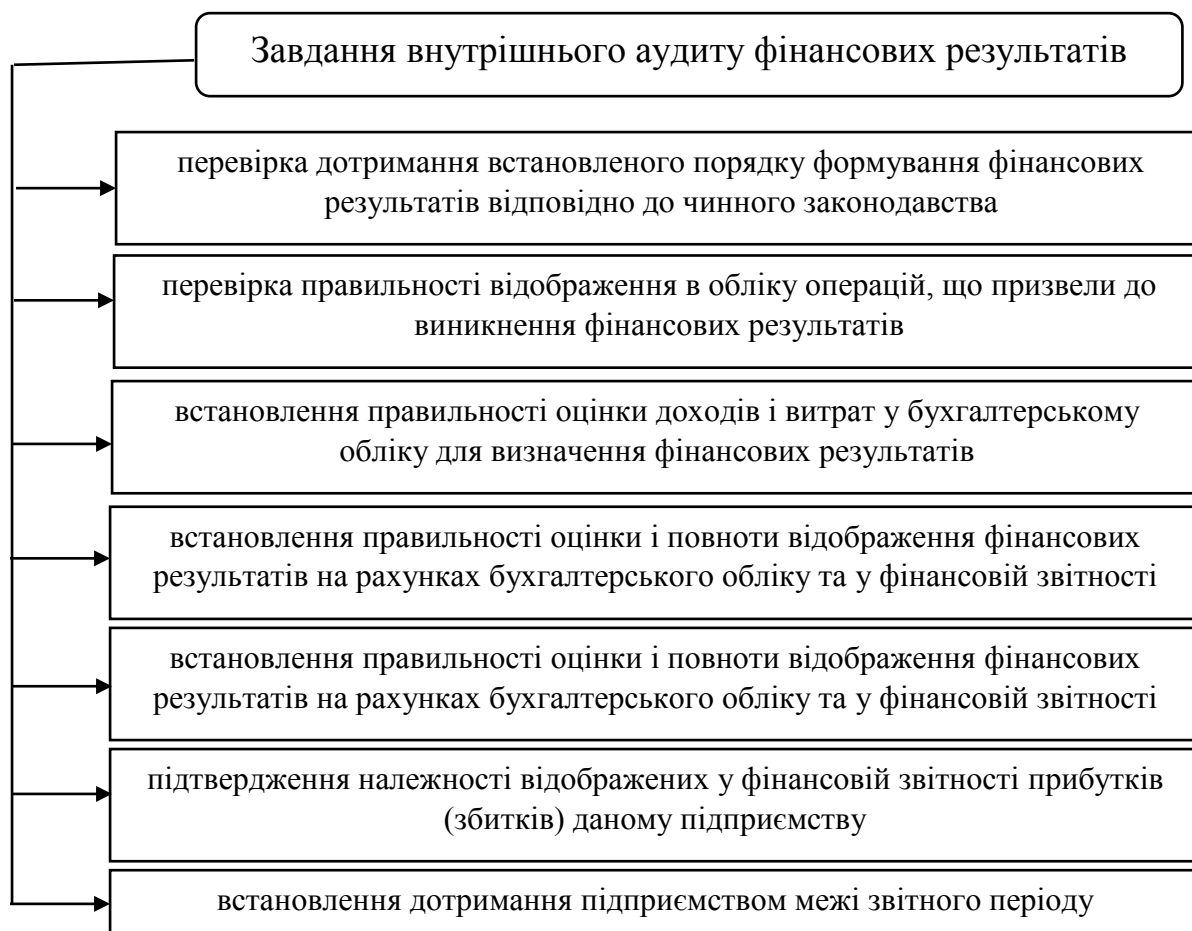

Рис. 3.5. Завдання внутрішнього аудиту фінансових результатів

*Джерело: розроблено автором на основі [53]

Для досягнення завдань внутрішнього аудиту внутрішні аудитори зазвичай виконують безліч завдань, включаючи перевірку фінансових звітів, первинних документів по доходах та витратах, інвентаризації, фінансових даних, методів бюджетування та бухгалтерського обліку, а також створення оцінок ризиків для кожного відділу. Ведуться детальні нотатки, проводяться співбесіди з працівниками, контролюються графіки роботи, перевіряються матеріальні активи, а фінансова звітність ретельно перевіряється, щоб усунути потенційні помилки чи неправдиві дані та знайти шляхи підвищення продуктивності [54].

Багато підприємств вирішують наймати внутрішнього аудитора, незважаючи на те, що вони за законом не зобов'язані це робити. Надійний внутрішній аудит розглядається як ключовий спосіб швидкого виправлення проблем, підтримки гарної репутації та запобігання витрачання грошей. Звіти, подані внутрішніми аудиторами,

можуть допомогти підприємствам процвітати та працювати з максимальною ефективністю. Внутрішні аудитори також налаштовують підприємство на успіх, коли відбувається щорічний зовнішній аудит. Завдання внутрішнього аудитора по суті полягає в тому, щоб допомогти виявити та виправити проблеми до того, як зовнішній аудитор матиме можливість це зробити.

Після того, як внутрішній аудитор завершив перевірку, висновки подаються у офіційному звіті. У звіті про аудит описується, як проводився аудит, що було виявлено та, якщо необхідно, пропозиції щодо покращень. Зазвичай його вручають керівникам підприємства. Якщо рекомендовані зміни, то зазвичай внутрішнього аудитора просять дочекатися впровадження цих змін, щоб визначити, наскільки добре були виконані рекомендовані зміни [54].

Основними стадіями проведення внутрішнього аудиту є [51]:

Збір інформації – аудитор буде спостерігати, робити нотатки, переглядати документи та опитувати працівників, щоб краще зрозуміти, як працює організація.

Оцінка безпеки – аудитори здійснюватимуть моніторинг, аналізуватимуть і оцінюватимуть ризики та заходи безпеки на підприємстві. На цьому етапі вони часто перевірятимуть знання співробітників щодо цілей підприємства, стандартів безпеки та правил відповідності.

Оцінка відповідності – аудитор перевірить дотримання здійснення діяльності та обліку відповідно до нормативно-правових документів.

Перевірка – аудитор перевіряє надану інформацію та визначає моменти, які можна покращити.

Консультація – далі аудитор консультиється з підприємством, щоб надати рекомендації щодо виправлення помилок та кроки для впровадження.

Огляд – аудит не закінчується лише аудиторським звітом; аудитор також буде стежити за підприємством, щоб перевірити її прогрес і забезпечити постійне вдосконалення.

Внутрішній аудит може зайняти до кількох тижнів, залежно від обсягу аудиту та розміру компанії чи відділу, що оцінюється. Перш ніж завершити аудит, він

включає консультації з директором або радою, яка їх найняла, щоб обговорити, як найкраще реалізувати їхні пропозиції щодо покращення [51].

Власне, для того, щоб перевірити підприємство аудитор повинен ознайомитись з конкретними нормативними документами та первинними документами підприємства, які воно використовує для введення обліку певних операцій.

До нормативних документів належать: Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 16 «Витрати», НП(С)БО 11 «Зобов'язання», Міжнародні стандарти аудиту, Рішення Аудиторської палати України та інші.

До первинних документів, які потрібно перевірити аудитору на підприємстві належать: Наказ про облікову політику, Баланс, Звіт про фінансові результати, Примітки до фінансової звітності, Головна книга, рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, касові ордери, книга реєстрацій, акти виконаних робіт, прибуткові та видаткові касові ордери, виписки банку, накладні вимоги на відпуск матеріалів, інвентаризаційні описи товарно-матеріальних цінностей, книга обліку розрахунків з депонентами та інші первинні документи, які впливають на формування прибутку.

Загалом, послідовність аудиту фінансових результатів залежить від порядку формування документації в окремому об'єкті перевірки. Однак спочатку необхідно перевірити первинну документацію, а потім реєстри документів і відомості аналітичного обліку. Далі перевіряють книги аналітичного обліку, оборотні відомості і Журнал-ордер. Дані Журналу-ордеру звіряють з даними Головної книги з даними балансу. При механічній обробці облікових даних спочатку перевіряють первинні документи, потім машинограми – відомості аналітичного і синтетичного обліку, які звіряють з даними оборотних відомостей, Головною книгою і фінансовою звітністю.

Загалом, проведення аудиту на підприємстві дає змогу виявити всі недоліки в обліку і аналізі прибутку і відображені його у фінансовій звітності, що забезпечує не тільки перевірку достовірності інформації, а й розробку пропозицій з оптимізації

господарської діяльності підприємства. Рекомендовано наймати працівника для проведення внутрішнього аудиту, оскільки дана людина не буде зацікавлена у приховуванні помилок та є більш досвідченою у даній галузі, при цьому на ТОВ «Склоресурс» немає спеціаліста, який міг би виконувати такі обов'язки.

Отже, для здійснення ефективної діяльності ТОВ «Склоресурс» було запроваджено внутрішній контроль формування прибутку, що служить першою лінією захисту при шахрайстві та порушеннях законів, положень, контрактів та угод. Проте, доцільним також є запровадження внутрішнього аудиту, що відповідає за моніторинг ефективності процесів внутрішнього контролю, які були встановлені керівництвом.

Послуги внутрішнього аудиту важливі не лише для забезпечення інформаційної безпеки та відповідності нормативним вимогам, але також є цінним способом оцінки діяльності підприємства та управління ризиками. Це корисний інструмент для будь-якого бізнесу. Внутрішній аудит допомагає визначити сфери, які варто і можна покращити, а також надає інформацію, необхідну для досягнення своїх цілей.

Загалом, за допомогою внутрішнього аудиту можна визначитися з проблемами та зменшити управління ризиками щотижня, щомісяця, щокварталу чи щороку. А під час проведення зовнішнього аудиту можливо оцінити вдосконалення, які були впроваджені у відповідь на попередній внутрішній аудит.

3.3. Застосування факторного аналізу прибутку ТОВ «Склоресурс» та запровадження методів збільшення прибутку

На формування прибутку впливають, як зовнішні, так і внутрішні фактори. Одним із зовнішніх факторів є рівень інфляції. Для здійснення аналізу впливу рівня інфляції рекомендовано для ТОВ «Склоресурс» здійснити факторний аналіз формування чистого прибутку. Факторний аналіз являє собою методику комплексного системного вивчення та виміру впливу факторів на величину результативного показника, а саме прибутку підприємства. Ця методика дасть змогу

визначити приріст складових елементів величини прибутку та оцінити їх вплив на приріст результативної величини. Факторний аналіз формування чистого прибутку ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки подано у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Динаміка зміни формування чистого прибутку ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Вплив факторів	
	тис. грн.			2020-2019	2021-2020
Чистий дохід від реалізації продукції (ЧД)	266074	352859	634646	86785	281787
Собівартість реалізованої продукції (С)	-208268	-279279	-525673	-71011	-246394
Інші операційні доходи (Д _{опер.})	5418	5580	13977	162	8397
Адміністративні витрати (В _{адм.})	-7682	-7320	-10084	362	-2764
Витрати на збут (В _{збут})	-21121	-22683	-39740	-1562	-17057
Інші операційні витрати (В _{опер.})	-2293	-17625	-3137	-15332	14488
Інші фінансові доходи (Д _{ін.фін.})	2	4	17	2	13
Інші доходи (Д _{ін.})	39	411	683	372	272
Фінансові витрати (В _{фін.})					
Інші витрати (В _{ін.})	-2876	-4014	-5183	-1138	-1169
Витрати (дохід) з податку на прибуток (П _р)	-5273	-5028	-11792	245	-6764
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	24020	22905	53714	-1115	30809

*Джерело: розраховано автором на основі додатків 3, Й

За допомогою середньорічного індексу цін, тобто рівня інфляції можна визначити вплив зміни ціни та обсягу реалізованої продукції на розмір чистого прибутку. За даними Міністерства фінансів України на кінець 2019 року індекс цін становив 104,1 %, за 2020 рік – 105,0 % та за 2021 рік – 110,0 % [55].

Протягом аналізованого періоду чистий прибуток підприємства спочатку зменшився, а потім зростає, при цьому щорічна зміна суми доходу є наслідком впливу двох факторів: ціни та обсягу реалізованої продукції. Розрахунок величини впливу кожного з цих факторів подано нижче.

2020 рік:

$$\Delta \text{ЧД}_{\text{ціни}} = \text{ЧД}_{2020} - \text{ЧД}_{2019} : I_{\text{ц}} = 352859 - 266074 : 1,05 = 16802,81 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ЧД}_{\text{обсягу}} = \text{ЧД}_{2020} : I_{\text{ц}} - \text{ЧД}_{2019} = 352859 : 1,05 - 266074 = 69982,19 \text{ тис. грн.}$$

Отже, у 2020 році на 16802,81 тис. грн. доходу було отримано більше за рахунок зростання цін, а зміна обсягу виробництва збільшила дохід на 69982,19 тис. грн. Сума впливу цих факторів дорівнює абсолютному приросту чистого доходу за рік.

Аналогічним способом обчислимо вплив факторів за наступний рік.

2021 рік:

$$\Delta \text{ЧД}_{\text{ціни}} = \text{ЧД}_{2021} - \text{ЧД}_{2021} : I_{\text{ц}} = 634646 - 634646 : 1,1 = 57695,09 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{ЧД}_{\text{обсягу}} = \text{ЧД}_{2021} : I_{\text{ц}} - \text{ЧД}_{2020} = 634646 : 1,1 - 352859 = 224091,91 \text{ тис. грн.}$$

Отже, у 2021 році зростання цін сприяло збільшенню доходу від реалізації на 57695,09 тис. грн., а зміна обсягу виробництва збільшила дохід на 224091,91 тис. грн. Сума $\Delta \text{ЧД}_{\text{ціни}}$ та $\Delta \text{ЧД}_{\text{обсягу}}$ дорівнює абсолютному приросту доходу за рік як показано у таблиці 3.3, що підтверджує правильність розрахунків.

Ще одним фактором, який істотно впливає на величину чистого прибутку, є собівартість реалізованої продукції. Собівартість як і виручка змінюється від ціни та обсягу випуску, тому величина впливу цих факторів розраховується так:

2020 рік:

$$\Delta \text{С}_{\text{ціни}} = \text{С}_{2020} - \text{С}_{2020} : I_{\text{ц}} = 279279 - 279279 : 1,05 = 13299 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{С}_{\text{обсягу}} = \text{С}_{2020} - \text{С}_{2019} - \Delta \text{С}_{\text{ціни}} = 279279 - 208268 - 13299 = 57712 \text{ тис. грн.}$$

На приріст собівартості реалізованої продукції найбільше вплинуло зростання обсягів реалізованої продукції. У 2020 році за рахунок збільшення обсягів виробництва собівартість реалізованої продукції зросла на 57712 тис. грн., а за рахунок збільшення ціни приріст собівартості склав 13299 тис. грн.

Аналогічно розрахуємо вплив факторів у 2021 році:

$$\Delta \text{С}_{\text{ціни}} = \text{С}_{2021} - \text{С}_{2021} : I_{\text{ц}} = 525673 - 525673 : 1,1 = 47788,45 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta \text{С}_{\text{обсягу}} = \text{С}_{2021} - \text{С}_{2020} - \Delta \text{С}_{\text{ціни}} = 525673 - 279279 - 47788,45 = 198605,55 \text{ тис.}$$

грн.

Отже, зростання собівартості реалізованої продукції за 2021 рік відбулося за рахунок підвищення ціни на 47788,45 тис. грн., а зміни обсягу виробництва призвели до зростання собівартості реалізованої продукції на 198605,55 тис. грн.

Доцільно визначити загальний вплив фактору зміни ціни на кінцевий фінансовий результат, що розраховується за формулою для кожного року: $\Delta\text{ЧП}_{\text{ціни}} = \Delta\text{ЧД}_{\text{ціни}} - \Delta\text{С}_{\text{ціни}}$.

$$2020: \Delta\text{ЧП}_{\text{ціни}} = 16802,81 - 13299 = 3503,81 \text{ тис. грн.}$$

$$2021: \Delta\text{ЧП}_{\text{ціни}} = 57695,09 - 47788,45 = 9906,64 \text{ тис. грн.}$$

Отже, спостерігаємо тенденцію зростання чистого прибутку за рахунок впливу фактору ціни, що є позитивним явищем для підприємства. Тобто за рахунок збільшення цін прибуток ТОВ «Склоресурс» збільшився на 3503,81 тис. грн. у 2020 році, а у 2021 році – на 9906,64 тис. грн.

Важливо визначити і вплив витрат на величину чистого фінансового результату. Для цього використаємо наступну формулу: $\Delta\text{ЧП}_в = \Delta\text{В}_{\text{адм.}} + \Delta\text{В}_{\text{збут}} + \Delta\text{В}_{\text{опер.}} + \Delta\text{В}_{\text{ін.}}$.

$$2020: \Delta\text{ЧП}_в = 362 - 1562 - 15332 - 1138 = -17670 \text{ тис. грн.}$$

$$2021: \Delta\text{ЧП}_в = -2764 - 17057 + 14488 - 1169 = -6502 \text{ тис. грн.}$$

Отже, протягом аналізованого періоду сумарні витрати підприємства зросли протягом аналізованого періоду, що вплинуло на кінцевий фінансовий результат. При цьому, у 2020 році зафіксовано зростання витрат на 17670 тис. грн., а у 2021 році – на 6502 тис. грн.

Аналогічним способом обчислимо вплив доходів на зміну чистого прибутку:

$$2020: \Delta\text{ЧП}_д = \Delta\text{Д}_{\text{опер.}} + \Delta\text{Д}_{\text{ін.фін.}} + \Delta\text{Д}_{\text{ін.}} = 162 + 2 + 372 = 536 \text{ тис. грн.}$$

$$2021: \Delta\text{ЧП}_д = \Delta\text{Д}_{\text{опер.}} + \Delta\text{Д}_{\text{ін.фін.}} + \Delta\text{Д}_{\text{ін.}} = 8397 + 13 + 272 = 8682 \text{ тис. грн.}$$

Отже, у 2020 році спостерігаємо зростання фінансового результату за рахунок збільшення суми доходів на 536 тис. грн., а за 2021 рік доходи сприяли збільшенню чистого прибутку на 8682 тис. грн.

Останнім фактором, за даними таблиці 3.3, який також змінює кінцевий фінансовий результат підприємства, є витрати з податку на прибуток.

$$2020: \Delta\text{ПPr} = -(\text{PPr}_{2020} - \text{PPr}_{2019}) = -((-5028) - (-5273)) = 245 \text{ тис. грн.}$$

$$2021: \Delta\text{ПPr} = -(\text{PPr}_{2021} - \text{PPr}_{2019}) = -((-11792) - (-5028)) = -6764 \text{ тис. грн.}$$

Це означає, що у 2020 році зменшення величини податку на прибуток сприяло зростанню прибутку на суму 245 тис. грн. та зростання податку на прибуток у 2021 році сприяло зниженню чистого прибутку на 6764 тис. грн.

Підсумки факторного аналізу формування чистого прибутку ТОВ «Склоресурс» подано у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Узагальнена таблиця впливу факторів на величину прибутку ТОВ «Склоресурс» за 2019-2021 роки

Показник	2020 рік	2021 рік
	тис. грн.	
$\Delta\text{ЧП}_{\text{ціни}}$	3503,81	9906,64
$\Delta\text{ЧД}_{\text{обсягу}}$	69982,19	224091,91
$\Delta\text{С}_{\text{обсягу}}$	(57712)	(198605,55)
$\Delta\text{ЧП}_{\text{в}}$	(17670)	(6502)
$\Delta\text{ЧП}_{\text{д}}$	536	8682
$\Delta\text{ПPr}$	245	(6764)
$\Delta\text{ЧП}$	-1115	30809

*Джерело: розроблено автором на основі розрахунків факторного аналізу

Отже, протягом аналізованого періоду підприємство отримало позитивний фінансовий результат, при цьому у 2020 році зафіксовано зниження суми отриманого прибутку у порівнянні із аналогічним періодом на 1115 тис. грн., а у 2021 році – зростання на 30809 тис. грн. На зниження суми отриманого прибутку вплинуло зростання витрат підприємства та зростання собівартості реалізованої продукції. На зростання прибутку у 2021 році вплинуло зростання ціни та обсягу реалізованої продукції та збільшення суми отриманих доходів.

Після проведення факторного аналізу формування прибутку важливим є пошук методів щодо збільшення чистого прибутку підприємства. Загалом, збільшення прибутковості є важливим для багатьох підприємств, оскільки отримання прибутку дозволяє підприємствам продовжувати розвиватися та конкурувати у своїх галузях. Підвищення прибутковості також може допомогти підприємствам отримати фінансування від фінансових установ, інвесторів та акціонерів. Якщо бізнес на даний

момент не приносить прибутку, підвищення прибутковості може дозволити зрештою отримати прибуток, що в кінцевому підсумку дозволить бізнесу продовжувати функціонувати. Методів є багато, але розглянемо деякі з них.

Однією з перших стратегій, які допоможуть підвищити прибутковість, є контакт та зустрічі із працівниками підприємства, щоб визначити спільні цілі, пов'язані зі збільшенням прибутку. Якщо всі працівники знають цілі, то це може допомогти їм приймати рішення, які сприятимуть досягненню цих цілей і мотивуватимуть їх підвищувати свою продуктивність. Наприклад, можна провести нараду для всього підприємства, на якій обговорити мету збільшення прибутку на 10% протягом наступного року.

Постійно потрібно проводити дослідження ринку, оскільки проведення маркетингових досліджень може допомогти визначити цільову аудиторію та зрозуміти їх мотивацію придбати саме даний продукт або послуги на такому підприємстві. Проводячи це дослідження, можна визначити суму, яку клієнти можуть витратити на такі продукти чи послуги, і допомогти краще продавати їх споживачам. Наприклад, якщо клієнти витратять на продукти на 10 доларів США більше, то можна збільшити ціну до цієї суми.

Аналіз фінансової звітності також є важливим, адже фінансові звіти надають кількісні дані про доходи та витрати, які можна проаналізувати, щоб визначити, які процеси налаштувати для підвищення прибутковості. Баланси, звіти про фінансові результати та звіти про рух грошових коштів корисно проаналізувати, коли потрібно збільшити прибутковість. Наприклад, можна визначити, що витрати в одній сфері зростають у міру зростання бізнесу, що дозволяє працівникам зосередитися на цій сфері під час внесення коригувань для підвищення прибутковості [56].

Звичайно ж до працівників потрібно ставитися як до цінних кадрів. Обов'язково необхідно інвестувати у своїх співробітників, пропонуючи професійний розвиток. Інвестувати варто в якісну навчальну програму для всієї управлінської команди. І в першу чергу, необхідно, вдосконалювати свої знання та вміння для менеджерів, оскільки коли менеджери неефективні, продуктивність команди страждає, а кращі кадри можуть звільнитися та піти до конкурентів [57].

Розвивати потрібно і відносини з постачальниками, оскільки постачальники забезпечують підприємства сировиною, яка допомагає створювати продукти чи надавати послуги. Зменшення витрат на ці елементи через встановлені відносини може допомогти зменшити загальні витрати на підприємстві та підвищити прибутковість. Наприклад, можна встановити лояльні стосунки з постачальником, погодившись купувати їхні товари принаймні протягом наступних 10 років в обмін на нижчу ціну на ці товари.

Ще одним із способів збільшення прибутку є здійснення маркетингу і брендингу. Сильний бренд може дозволити підприємству продаж за більш високі ціни на свої продукти чи послуги. Споживачі можуть асоціювати бренд із певним рівнем якості, який може спонукати їх купувати продукти чи послуги на підприємстві, навіть якщо вони коштують дорожче. Наприклад, підприємства можуть продавати свої товари предметів розкоші, щоб виправдати вищу ціну.

Для збільшення продажів необхідно завжди інформувати існуючих клієнтів про всі послуги, а також новинки та знижки особливо. А ще бажано питати рекомендації у поточних або колишніх клієнтів, адже задоволені клієнти прагнуть допомогти у розвитку підприємств, а незадоволені – вкажуть на наявні недоліки [57].

Корисним є і використання бізнес-кредитних карток з кешбеком. Деякі компанії, що видають кредитні картки, пропонують картки, які повертають підприємствам певний відсоток від їхніх покупок у вигляді кешбеку. Це додаткові гроші, які підприємства можуть отримати від звичайних бізнес-покупок. Наприклад, якщо кредитна картка дає 1% кешбеку від усіх покупок, а підприємство купує нову техніку за 50 000 доларів США, воно може отримати 500 доларів США, підвищуючи свою прибутковість [56].

Завжди необхідно прагнути до розширення бізнесу. Це може бути підкорення нового регіону, що може допомогти представити товари та послуги новим клієнтам, які можуть принести дохід. Зазвичай досліджують регіони, де продукти та послуги, ймовірно, будуть успішними, перш ніж намагатися здійснити таке розширення. Наприклад, компанія, що займається виробництвом іграшок, може розширити свій бізнес у Японії, якщо виявить, що їхні іграшки популярні серед дітей у цій країні [56].

Також, якщо можливо, то на підприємстві краще використовувати аутсорсинг, а не збільшувати відразу штат. Оскільки майже будь-коли можна найняти добре перевіреного, ліцензованого та застрахованого підрядника замість того, щоб наймати працівника на повний робочий день, що заощадить кошти. Працівники коштують набагато більше, ніж їх зарплата: наймання, навчання, оплачувана відпустка, страхування, податки тощо. Тому варто подумати про передачу неосновних функцій підприємства, таких як маркетинг, дослідження, ведення бухгалтерського обліку, експертам у цих галузях [58].

Важливим також є щорічне підвищення цін у всьому світі. Рекомендовано щороку збільшувати ціни на 1-2% поступово, а не відразу на велику суму. Невеликі збільшення майже не помічаються, на відміну від того, наскільки помітним було б відразу значне зростання [57].

Загалом, методів та способів по збільшенню прибутку є доволі багато. Кожне підприємство індивідуально підбирає методи для покращення своєї діяльності. Враховуючи факторний аналіз формування прибутку та аналіз діяльності підприємства на ТОВ «Склоресурс» можна запропонувати застосувати кілька підходів для збільшення прибутку:

1. Збільшити дохід [59]

Можна збільшити дохід для збільшення чистого прибутку трьома способами:

Підвищення цін: підвищення цін на продукти чи послуги збільшить загальний обсяг продажів і, зрештою, чистий прибуток. При цьому, підвищення цін збільшить дохід, якщо є достатній попит. Клієнти повинні хотіти продукт настільки, щоб платити вищі ціни. Одним із варіантів підняття цін є збільшення цін на супутні товари чи послуги, а саме збільшення цін на обробку скла, а ціни на саме скло збільшувати лише при зростанні цін на закупівлю такого скла.

За рахунок продажів більшої кількості продукції: спонукання клієнтів купувати більшу кількість товарів або послуг призведе до більшого чистого прибутку.

Шляхом залучення нових клієнтів: нові клієнти збільшать прибуток завдяки збільшенню загального обсягу продажів, що на сьогоднішній день дуже реалістично.

2. Скоротити витрати [59]

Ще один спосіб збільшення прибутку – скорочення витрат. Потрібно оцінити та мінімізувати прямі та непрямі витрати, щоб зменшити витрати:

Прямі витрати: це витрати, пов'язані саме з розробкою продукту чи послуги. Приклади прямих витрат включають роботу та матеріали.

Непрямі витрати: витрати, що включають витрати, пов'язані з веденням бізнесу, але не конкретно з проданим продуктом або послугою. Непрямі витрати включають оренду приміщення та комунальні послуги, такі як вода, електроенергія, опалення та інші.

3. Видалити із продажів нерентабельну продукцію [59]

На ТОВ «Склоресурс» наявний широкий асортимент товарів та послуг. Проте не всі товари є рентабельними і чудовим способом збільшення прибутку є видалення продуктів або послуг, які погано продаються. Припинення продаж таких товарів зменшить витрати на виробництво, що зрештою покращить кінцевий результат.

4. Зменшення наявних запасів на складі [59]

У зв'язку зі значним збільшення суми запасів на складах рекомендовано все ж зменшити кількість запасів, оскільки для зберігання запасів відведена окрема будівля та додаткові працівники. Зменшення кількості запасів, які підприємство зберігає на складах, може зменшити витрати та збільшити чистий прибуток.

Отже, протягом аналізованого періоду ТОВ «Склоресурс» отримало позитивний фінансовий результат, при цьому у 2020 році зафіксовано зниження суми отриманого прибутку у порівнянні із аналогічним періодом. На зниження суми отриманого прибутку вплинуло зростання витрат підприємства та зростання собівартості реалізованої продукції. На зростання прибутку у 2021 році вплинуло зростання ціни та обсягу реалізованої продукції та збільшення суми отриманих доходів.

Для збільшення чистого прибутку на ТОВ «Склоресурс» рекомендовано збільшити дохід шляхом підняття цін на супутні товари, збільшення кількості реалізованої продукції шляхом залучення нових потенційних клієнтів. Також методом проведення аналізу та скороченням можливих витрат, видаленням нерентабельної продукції та зменшення наявних запасів на складах.

ВИСНОВКИ

Прибуток – складна, заплутана і до кінця не вивчена економічна категорія, що характеризується великою кількістю класифікаційних ознак. Дослідники минулого і сучасні вчені по-різному трактують сутність прибутку, але все зводиться до одного: прибуток характеризує фінансовий результат діяльності підприємства. Також прибуток є основою економічного розвитку підприємства та основним джерелом розширеного відтворення. При цьому, прибуток підприємств оподатковується податком на прибутком за основною ставкою 18%.

Щодо нормативно-правового регулювання, то умовно можна виділити макрорівень та мікрорівень. Мікрорівень – це основні внутрішні документи, що регулюють порядок формування прибутку, його оподаткування та в цілому бухгалтерський облік на підприємстві. Це може бути Наказ про облікову політику, при цьому у додатках потрібно також подати Робочий план рахунків, яким користується, Положення про документування та документообіг, де в додатках розміщено Графік документообороту, Положення про підрозділ (у додатках – Посадові інструкції) та Положення про інвентаризацію (у додатках – Графік проведення інвентаризації). Щодо макрорівня – це документи, що розробляються на законодавчому рівні. Це можуть бути Закони України, Укази Президента та постанови КМУ в сфері бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти, що є прерогативою Міністерства фінансів, Інструкції, положення, вказівки та методичні рекомендації, що ґрунтуються на П(С)БО, Накази, розпорядження суб'єктів господарювання щодо форм організації бухгалтерського обліку і облікової політики.

При написанні кваліфікаційної роботи було досліджено порядок формування прибутку та його оподаткування на ТОВ «Склоресурс». ТОВ «Склоресурс» – це сучасне підприємство, основним напрямком діяльності якого переробка скла для фасадів та інтер'єрів. Свою діяльність товариство здійснює на території України та за її межами на підставі чинного законодавства.

За організацію та здійснення фінансової та бухгалтерської роботи ТОВ «Склоресурс» відповідає фінансовий відділ. Фінансовий відділ очолює директор фінансовий, якому підпорядковуються інші працівники відділу. Головному бухгалтеру підпорядковується заступник головного бухгалтера та бухгалтер. Основним документом, що регулює облікову політику на підприємстві є Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Склоресурс». При цьому, бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером.

Для обліку доходів підприємство використовує рахунки 7 класу «Доходи», для обліку витрат – рахунки 9 класу «Витрати діяльності». При цьому фінансові результати відображають на рахунку 79 «Фінансові результати» з подальшим списанням на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Для обліку податку на прибуток призначено рахунок 98 «Податок на прибуток», а первинними документами для нарахування податків є розрахунки бухгалтерії, а для нарахування митних платежів – вантажна митна декларація. Основними документами для обліку доходів та витрат є рахунки, рахунки-фактури, накладні, товарно-транспортні накладні, акти прийому-передачі, видаткові та прибуткові касові ордери, квитанції, чеки, виписки банку, платіжні доручення, розрахунково-платіжні відомості, розрахунки і довідки бухгалтерії та інші.

Власне, ТОВ «Склоресурс» здійснює облік з дотриманням національних стандартів та подає фінансову звітність за національними стандартами. Проте, для можливості виходу на міжнародний ринок та для заохочення закордонних інвесторів для вкладу інвестицій у таке підприємство необхідним є перехід на міжнародні стандарти.

Складати фінансову звітність за міжнародними стандартами можна методом конверсії, тобто паралельно вести бухгалтерський облік і за національними стандартами і за міжнародним. А ще шляхом шляхом трансформації фінансової звітності, складеної за НП(С)БО, у звітність, що відповідає вимогам МСФЗ.

Також у 2017 році введено поняття таксономії фінансової звітності. Таксономія – це специфічні ієрархічні словники для фінансової звітності, які

використовуються для інтерпретації і представленні звітності у XBRL-форматі. Загалом, XBRL є стандартом, який використовують багато країн, запровадження системи фінансової звітності зробить систему прозорою та зручною для усіх.

Аналіз фінансових результатів підприємства засвідчив, що протягом аналізованого періоду ТОВ «Склоресурс» отримало позитивний фінансовий результат, при цьому у 2020 році зафіксовано зниження суми отриманого прибутку у порівнянні із аналогічним періодом. На зниження суми отриманого прибутку вплинуло зростання витрат підприємства та зростання собівартості реалізованої продукції. На зростання прибутку у 2021 році вплинуло зростання ціни та обсягу реалізованої продукції та збільшення суми отриманих доходів.

При цьому, для збільшення чистого прибутку на ТОВ «Склоресурс» рекомендовано збільшити дохід шляхом підняття цін на супутні товари, збільшення кількості реалізованої продукції шляхом залучення нових потенційних клієнтів. Також методом проведення аналізу та скороченням можливих витрат, видаленням нерентабельної продукції та зменшення наявних запасів на складах.

Важливим є те, що щороку на ТОВ «Склоресурс» проводиться аудит. Аудит – це незалежна оцінка фінансової звітності підприємства, щоб переконатися, що звітність є справедливим і точним відображенням фінансового стану підприємства. Перевірка фінансової звітності зовнішнім аудитором може сприяти підвищенню довіри на діловому ринку. Оскільки зовнішні користувачі можуть бути впевнені в прозорій діяльності такої фірми.

Також при проведенні аудиту аудитори зосереджуються не лише на цифрах, але й отримують розуміння загальних систем і засобів контролю бізнесу. Це дасть їм змогу виявити недоліки в системах бухгалтерського обліку чи засобах контролю, щодо яких можна надати рекомендації, що зробить бізнес ефективнішим і менш схильним до шахрайства чи помилок.

Протягом досліджуваного періоду аудиторами зафіксовано, що фінансова звітність складається з дотриманням вимог законодавства України та є достовірною.

А ще для здійснення ефективної діяльності ТОВ «Склоресурс» було запроваджено внутрішній контроль формування прибутку, що служить першою

лінією захисту при шахрайстві та порушеннях законів, положень, контрактів та угод. Проте, доцільним також є запровадження внутрішнього аудиту, що відповідає за моніторинг ефективності процесів внутрішнього контролю, які були встановлені керівництвом.

Послуги внутрішнього аудиту важливі не лише для забезпечення інформаційної безпеки та відповідності нормативним вимогам, але також є цінним способом оцінки діяльності підприємства та управління ризиками. Це корисний інструмент для будь-якого бізнесу. Внутрішній аудит допомагає визначити сфери, які варто і можна покращити, а також надає інформацію, необхідну для досягнення своїх цілей.

Загалом, за допомогою внутрішнього аудиту можна визначитися з проблемами та зменшити управління ризиками щотижня, щомісяця, щокварталу чи щороку. А під час проведення зовнішнього аудиту можливо оцінити вдосконалення, які були впроваджені у відповідь на попередній внутрішній аудит.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Будякова О. Ю., Міркевич Ю. С. Теоретичні аспекти прибутку підприємства та джерела його формування. *Formation of innovative potential of world science. Ser. Economic theory, macro- and regional economy*. 2021. С. 7-9.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
4. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 7 лют. 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
5. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія) : навч. посібник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : КНЕУ, 2002. 240 с.
6. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Партин Г. О. Облік і аудит : Термінологічний словник. Львів : Центр Європи, 2002. 671 с.
7. Мочерний С. В. Економічний словник-довідник : довідник. Київ : Femina, 1995. 67 с.
8. Азаренкова Г. М., Журавель Т. М., Михайленко Р. М. Фінанси підприємств : навч. посібник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : Знання- Прес, 2006. 287 с.
9. Буряковський В. В., Кармазин В. Я., Каламбет С. В. Фінанси підприємств : навч. посібник. Дніпропетровськ : Пороги, 2006. 246 с.
10. Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., Буряк Л. Д. Фінанси підприємств : підруч. Київ : КНЕУ, 2006. 552 с.
11. Біла О. Г. Фінанси підприємств : навч. посібник. Львів : Магнолія, 2009. 383 с.
12. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Іванчик Т. В. Фактори впливу на формування прибутку підприємств. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2019. Вип. 14. С. 81-86. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6122/1/dzhedzhula.pdf>.

13. Замула І. В., Примак Т. С. Класифікація прибутку для його облікового відображення. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/23-2.pdf>.

14. Вороніна В. Л. Ідентифікація видів прибутку як об'єкту бухгалтерського обліку, аналізу та контролю. *Інфраструктура ринку*. 2017. Вип. 5. С. 190-196. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Voronina-V.-L..pdf>.

15. Оразов Г. Б. Зміст та класифікація прибутку. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/25927/1/Orazov_Zmist_ta_klasyfikatsiia_2016.pdf.

16. Шорохова Ю.С. Історія виникнення податку на прибуток підприємств на теренах України. *Проблеми законності*. 2015. Вип. 128. С. 112-118. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/8493/1/17.pdf>.

17. Ляхович Г. І., Зарудна Н. Я., Кундеус О. М., Яковець Т. А. Облік і правове забезпечення господарських процесів підприємства : навч. посібник. Тернопіль : КРОК, 2017. 343 с.

18. Мардус Н. Ю., Чернишова Е. О. Нормативно-правова база з обліку й аудиту доходів, витрат та фінансових результатів. *Томенко Ю. І.* 2021. С. 48-51. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/56190/1/Mardus_Normatyvno_pravova_2021.pdf.

19. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 (МСБО 12). Податки на прибуток : Стандарт Ради з Міжнар. стандартів бух. обліку від 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_012#Text.

20. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv#Text>.

21. Аналіз господарської діяльності. *Moodle*. URL: <https://moodle.oa.edu.ua/course/view.php?id=396>.

22. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Київ : КНЕУ. 2005. 592 с.

23. Склоресурс. *Склоресурс*. URL: <https://skloresurs.com/>.

24. Звіт незалежного аудитора щодо річної фінансової звітності ТОВ «Склоресурс» код ЄДРПОУ 34629505 станом на 31.12.2021 р. *Склоресурс*. URL: https://www.skloresurs.com/ckeditor_assets/attachments/7/111.pdf.

25. Рух запасів: оформляємо первинні документи. Група компаній «Баланс». URL: <https://balance.ua/news/post/dvizhenie-zapasov-oformlyаем-pervichnie-dokumenti>.

26. Онищенко В. Малоцінні швидкозношувані предмети (МШП). *Головбук*. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7581-malotsnn-shvidkoznoshuvan-predmeti-mshp>.

27. Садовська І. Б., Божидарнік Т. В., Нагірська К. Є. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2013. 688 с.

28. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення. *Pidru4niki*. URL: https://pidruchniki.com/1371042563665/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/tipovi_formi_pervinnoho_obliku_rozrahunkah_robitnikami_sluzhbovtsyami_zarobitnyi_plati.

29. Фінансовий облік : навч. посіб. / Я. Д. Крупка та ін. 4-те вид. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 451 с.

30. Орлова В. К., Орлів М. С., Хома С. В. Фінансовий облік : навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ : Центр учб. літ., 2010. 510 с.

31. Рахунок 98 «Податок на прибуток». *Бухоблік*. URL: <https://www.buhoblik.org.ua/uchet/sebestoimost/3791-rakhunok-98.html>.

32. The Pros & Cons on Requiring Reports on Internal Control. *Small Business - Chron.com*. URL: <https://smallbusiness.chron.com/pros-cons-requiring-reports-internal-control-45533.html>.

33. What is the importance of an audit? *Menzies LLP*. URL: <https://www.menzies.co.uk/helping-you/audit-compliance/what-is-an-audit/what-is-the-importance-of-audit/>.

34. Зіміна А.В. особливості аудиту фінансових результатів підприємства. *Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти*. 2017. С. 1007-1011. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/17724/1/%D0%97%D1%96%D0%BC>

%D1%96%D0%BD%D0%B0%20%D0%94%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D1%8C.pdf.

35. Будько О. В., Корнієнко О. В. Аудит фінансових результатів: організаційні та методичні засади проведення. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. Сер. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2022. Вип. 1 (4). С. 79-87.

36. Радіонова Н. Й., Гайдей І. С. Організаційні засади проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. *Економічний простір*. 2019. Вип. 142. С. 136-148. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/12714/1/20190626_304.pdf.

37. Каткова Н. В., Бурлан С. А., Ліснічук О. І. Методичні підходи до аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. Вип. 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5988>.

38. Гуцалюк В. Сутність та особливості організації аудиту фінансових результатів. 2021. URL: <http://vtei.com.ua/doc/24032021/5/4.pdf>.

39. Терещенко М. К. Організація і методика аудиту для студентів заочної форми навчання напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» : Матеріали методичного забезпечення дисципліни. 47 с. URL: <https://www.nmu.org.ua/upload/iblock/38b/38b95600d2a44fab71670a2402213cb7.Pdf>.

40. Акімова Н. С., Грінько А. П., Топоркова О. В., Наумова Т. А., Ковалевська Н. С., Кирильєва Л. О., Янчев В. В. Облік в зарубіжних країнах : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2016. 288 с.

41. Бондаренко О. С. Особливості організації бухгалтерського обліку у зарубіжній та вітчизняній практиці. *Ефективна економіка*. 2013. Вип. 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2377>.

42. Максимова В. Ф., Черкашина Т. В. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2014. 238 с.

43. Васильєва В. Г., Семенюк Д. Ю. Облік доходів і витрат: напрями гармонізації міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку та

фінансової звітності. *Економічний простір*. 2019. Вип. 147. С. 136-148. URL: <http://economicspace.pgasa.dp.ua/article/view/196522>.

44. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності : Стандарт Ради з Міжнар. стандартів бух. обліку від 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text.

45. Скоробогатова Н. Є., Коміренко В. І., Плаксієнко В. Я., Гавриш О. А. Облік у зарубіжних країнах : конспект лекцій. Київ: НТУУ «КПІ», 2011. 134 с.

46. Балазюк О. Ю., Сисоєва І. М. Звіт про фінансові результати: особливості формування та аудиту. *Ефективна економіка*. 2020. Вип. 2. URL: https://www.researchgate.net/profile/Oksana-Balaziuk/publication/339542050_FINANCIAL_RESULTS_REPORT_FEATURES_OF_COMPILING_AND_AUDITING/links/5ef5d7fb4585155050729b55/FINANCIAL-RESULTS-REPORT-FEATURES-OF-COMPILING-AND-AUDITING.pdf.

47. Орлова В. Трансформація фінансової звітності за міжнародними стандартами. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2013. Вип. 5. С. 3-7.

48. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV : станом на 10 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

49. Мних Є. В., Бардаш С. В., Шевчук О. А. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства : монографія / Є. В. Мних, С. В. Бардаш, О. А. Шевчук та ін. Київ : нац. торг.-екон. ун-т, 2011. 452 с.

50. The Value of Internal Audits (and How to Conduct One). *Hyperproof*. URL: <https://hyperproof.io/resource/internal-audits-how-to-conduct-one/>

51. How Do Internal Audits Work & What Do They Cover?. *I.S. Partners*. URL: <https://www.ispartnersllc.com/blog/how-do-internal-audits-work/>.

52. Internal Audit. Make it your strongest link. *Deloitte Deutschland*. URL: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/na/Documents/risk/na_Internal_Audit_%20Make_it_your_strongest%20link.pdf.

53. Шинкаренко Д. В., Беренда Н. І. Особливості аудиту та аналізу фінансових результатів. *Причорноморські економічні студії. Сер. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2017. Вип. 16. С. 181-185.

54. Liberto D. Internal Auditor (IA): Definition, Process, and Example. *Investopedia*. URL: <https://www.investopedia.com/terms/i/internalauditor.asp/>

55. Індекс інфляції (2000-2022). *Ставки, індекси, тарифи*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/>.

56. 17 Strategies for Increasing the Profitability of a Business. *Indeed*. URL: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/increase-profitability>.

57. Panel® E. Council Post: 14 Commonly Overlooked Methods For Increasing Business Profits. *Forbes*. URL: <https://www.forbes.com/sites/forbescoachescouncil/2021/09/17/14-commonly-overlooked-methods-for-increasing-business-profits/?sh=1fc520973883>.

58. Increase Profits with 14 Key Strategies So Your Business Can Grow. *Accounting, Bookkeeping and Controllers for Nonprofits and Businesses*. URL: <https://www.growthforce.com/blog/increase-profits-with-14-expert-strategies-for-your-business>.

59. Корінець І. В., Мамонтова Н. А. Удосконалення обліку та управління формування прибутку підприємства. *Збірник наукових тез: Фінансова система країни: тенденції та перспективи розвитку матеріали їх міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Сер. Теорія і практика обліково-аналітичного забезпечення суб'єктів господарювання*. 2022. С. 323-328.

ДОДАТКИ

Додаток А

Становлення податку на прибуток підприємств в Україні

Роки	Документи	Об'єкт оподаткування	Ставка
I Етап 1992-1996 рр.	Закон України «Про оподаткування доходів підприємств і організацій»	Об'єктом оподаткування є валовий дохід і розраховується, як сума доходів від реалізації продукції, інших матеріальних цінностей і майна нематеріальних активів, брокерських місць і доходів від поза реалізованих операцій, зменшених на суму витрат по цих операціях	18%
	Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» 1993р.	Об'єктом оподаткування визначено валовий прибуток скоригований на суми валового доходу	30%
II Етап 1997-2010 рр.	Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» (редакція 1997 р.)	Об'єктом оподаткування є прибуток, розрахований різницею між валовим доходом, валовими витратами і амортизацією	Від 25-35%
III Етап 2010-2015 рр.	Ухвалення Податкового кодексу України (ПКУ)	Об'єктом оподаткування є прибуток визначається різницею між доходами, собівартістю реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та інших витрат.	Від 16%-25%
IV Етап з 2015 рр. по сьогодні	Запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності та гармонізація з ними вітчизняних регуляторних актів	Об'єктом є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату (ФР) до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності згідно з П(С)БО або МСФЗ	(відповідно до МСФЗ і ПСБО)

*Джерело: сформовано автором на основі [15]

Додаток Б

Оцінювання абсолютних та відносних показників фінансової стійкості

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
1. Абсолютні показники:		
<i>1.1. Показники наявності джерел формування запасів:</i>		
Власні джерела формування запасів	Власний капітал - Необоротні активи	-
Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання і забезпечення) - Необоротні активи	-
Основні джерела формування запасів	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання і забезпечення + Короткострокові кредити банків і позики, котрі залучаються для формування запасів) - Необоротні активи	-
<i>1.2. Показники забезпеченості запасів джерелами їх формування:</i>		
Надлишок (+) або нестача (-) власних джерел формування запасів <i>E₁</i>	Власні джерела формування запасів – Запаси	-
Надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових позикових джерел формування запасів <i>E₂</i>	Власні та довгострокові позикові джерела формування запасів – Запаси	-
Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів <i>E₃</i>	Основні джерела формування запасів – Запаси	-
2. Відносні показники:		
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / Активи	$\geq 0,5$
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Зобов'язання / Активи	$< 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / Власний капітал	< 2
Коефіцієнт фінансової стійкості	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Активи	0,75 – 0,9
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	Власний капітал / (Власний капітал + Довгострокові зобов'язання)	$\geq 0,6$
Коефіцієнт фінансового ризику	Зобов'язання / Власний капітал	< 1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання - Необоротні активи) / Власний капітал	0,3 – 0,5
Коефіцієнт забезпечення запасів власними оборотними коштами	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання - Необоротні активи) / Запаси	0,5 – 0,8
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними оборотними коштами	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання - Необоротні активи) / Оборотні активи	$> 0,1$
Індекс постійного активу	Необоротні активи / Власний капітал	Зменшення

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Додаток В

Оцінювання показників ефективності використання ресурсів

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
Показники ефективності використання ресурсів:		
Коефіцієнт оборотності капіталу	Чистий дохід / Середньорічна вартість активів	Збільшення
Тривалість обороту капіталу	(Середньорічна вартість активів * 360) / Чистий дохід	Зменшення
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Чистий дохід / Середньорічна вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Збільшення
Тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	(Середньорічна вартість дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги * 360) / Чистий дохід	Зменшення
Коефіцієнт оборотності запасів	Чистий дохід / Середньорічна вартість запасів	Збільшення
Тривалість обороту запасів	(Середньорічна вартість запасів * 360) / Чистий дохід	Зменшення
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Чистий дохід / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Збільшення
Тривалість обороту кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	(Середньорічна вартість кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги * 360) / Чистий дохід	Зменшення
Операційний цикл	Тривалість обороту дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги + Тривалість обороту запасів	Зменшення
Фінансовий цикл	Операційний цикл - Тривалість обороту кредиторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Зменшення
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	(Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу) * 100%	Збільшення

*Джерело: розроблено автором на основі [21]

Додаток Д

Додаток 1
до Інформації про компанію (розкриття)
Принципальних акцій 1 "Інформація до фінансової звітності"

Підприємство: Товариство з обмеженою відповідальністю "Склеростре"	Держ (рек, місто, область)	ЄСМД
Територія: РІВНЕНСЬКА	за ЄДРРНОУ	2020 01 01
Організаційно-правова форма господарювання: Приватне підприємство	за ЄОАТУУ	38020903
Вид економічної діяльності: Фармування в обробленні листового чаю	за ЄОПНУ	501030600
Середня кількість працівників: 1 228	за ЄВІД	128
Адреса, телефон: 35080, РІВНЕНСЬКА, ДУБІВ, вулиця Солов'ячий 9/3	за ЄВІД	2311
Сайт компанії: т.ч. ч.к. Веб-сайтовий ресурс (сайти розливу TV Інтер про фінансові результати (Інтер про сукупний дохід) (форма №2), грошові потоки якого складатимуться з грошових з коштів)		
Сайтково (робота поштою "v" у відомій електронній пошті) та електронна (електронна) бухгалтерська звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності		

Баланс (Інтер про фінансові результати)
на 31 грудня 2019 р. Форма №1 Каз.з.ДКУД 100000

А К Т И В	Код радян	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені активи	1000	72	29
земельні ділянки	1001	231	255
інвестиційні нерухомі активи	1002	139	302
Незавершені інвестиційні активи	1005	355	12 688
Споживні активи	1010	74 342	112 204
нарізані активи	1011	188 947	167 914
інші	1012	35 485	35 548
Інформаційна нерухомість	1015	-	-
Правова нерухомість (інтелектуальна нерухомість)	1016	-	-
Інші інформаційні активи	1017	-	-
Демонстраційні фінансові активи	1020	-	-
Періодична нерухомість довгострокових фінансових активів	1021	-	-
Неповністю амортизовані довгострокові фінансові активи	1022	-	-
Демонстраційні фінансові активи			
акції обліговані за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові активи	1035	-	-
Демонстраційна дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відірвані позитивні активи	1045	-	-
Угоди	1050	-	-
Відірвані негативні активи	1055	-	-
Залишки коштів у централізованих стратегічних резервних фондах	1060	-	-
Інші необоротні активи	1080	-	-
Усього за розділом I	1085	18 568	124 965
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	34 504	35 128
Варіабельні активи	1105	19 808	30 080
Незавершені виробництва	1102	-	-
Готові продукти	1103	347	324
Товари	1104	3 049	5 120
Поточні фінансові активи	1110	-	-
Депозити перебірності	1115	-	-
Високоліквідні активи	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	5 113	31 189
Дебіторська заборгованість за розрахунками			
за податковими зобов'язаннями	1130	-	-
у бюджетних установ	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з зарплатних доходів	1145	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1150	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	40	64
Поточні фінансові зобов'язання	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 096	2 170
Готівка	1170	5	6
Резерви в банках	1175	6 091	2 164
Відрахування на податки	1180	-	-
Залишки перебірності у стратегічних резервах	1185	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових фінансових активів	1186	-	-
резервах облігів або резервах пенсійних зобов'язань	1187	-	-
резервах надходжень грошей	1188	-	-

Продовження Додатку Д

інших страхових резервів	1184	-	-
Інші оборотні активи	1180	7 335	8 352
Усього за рядком II	1185	72 257	88 421
III. Набіркові активи, утримувані для продажу, та групи майбуття	1200	-	-
Всього	1200	147 826	159 384

Назва	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Інший капітал			
Зарегістрований (звичайний) капітал	1400	16 903	23 357
Витрати до зареєстрованого статутного капіталу	1401	-	16 424
Капітал у дооплату	1405	-	-
Бюджетний капітал	1410	-	-
Умовний капітал	1413	-	-
Накопичені суми резервів	1415	-	-
Резервний капітал	1420	31 582	55 960
Пропорційний прибуток (асоційовані об'єкти)	1425	-	4 335
Накопичений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за рядком I	1499	48 515	84 184
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Повільнені зобов'язання	1503	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	16 564	14 811
Інші довгострокові зобов'язання	1515	19 704	8 025
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Обов'язки фінансування	1525	-	-
Класифікація довгострокових зобов'язань	1528	-	-
Справочні резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв оціночних впадов	1533	-	-
резерв оціночної вартості	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
запасні частини	1540	-	-
Цільовий фонд	1545	-	-
Резерв на випадок дисконтів	1548	-	-
Усього за рядком II	1599	27 668	47 436
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	3 600	-
Висхідні вимоги	1605	-	-
Поточні кредиторські зобов'язання, як:	1610	-	-
дебіторська зобов'язаність за:	1615	22 616	31 796
товари, роботи, послуги	1620	1 017	1 901
розрахунками з бюджетом	1621	50	782
у тому числі з податку на прибуток	1622	150	282
розрахунками зі страховиками	1625	361	1 053
розрахунками з емісией грошей	1630	40 384	21 081
Поточні кредиторські зобов'язаності за операціями з цінними паперами	1640	-	-
Поточні кредиторські зобов'язаності за операціями з участками	1645	-	-
Поточні кредиторські зобов'язаності з іншими видами розрахунків	1650	-	-
Поточні кредиторські зобов'язаності за операціями з довгостроковими зобов'язаннями	1655	-	-
Поточні зобов'язання	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1670	-	-
Відстрочені кошти/доходи від операцій з цінними паперами	1680	4 313	1 291
Інші поточні зобов'язання	1690	71 245	66 564
Усього за рядком III	1790	-	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з набірними активами, утримуваними для продажу, та групами майбуття			
Усього	1800	-	-
Всього	1999	147 826	181 184

Керівник

Головний бухгалтер

Підтверджується інформація про стан фінансової діяльності підприємства, що надана в звітності, якій надано відривок з офіційного статистичного сайту.

[Handwritten signature]

Кірюк Олександр Михайлович

Комісарчук Тетяна Михайлівна

Додаток Е

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Склоресурс"	Дата (рік, місяць, число)	2021	01	01
Територія	РІВНЕНСЬКА	за ЄДРПОУ	34629505		
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОАТУУ	5610300000		
Вид економічної діяльності	Формування й оброблення листового скла	за КОПФГ	120		
Середня кількість працівників	226	за КВЕД	23.12		
Адреса, телефон	35600, РІВНЕНСЬКА, ДУБНО, вулиця Семидубська, 105		036528283		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "✓" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	29	-
первісна вартість	1001	231	231
накопичена амортизація	1002	202	231
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12 668	18 915
Основні засоби	1010	112 266	199 171
первісна вартість	1011	167 914	275 676
знос	1012	55 648	76 505
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	124 963	218 086
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	36 124	71 141
Виробничі запаси	1101	30 680	60 394
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	324	927
Товари	1104	5 120	9 820
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11 109	10 508
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданнями авансами	1130	12 893	13 972
з бюджетом	1135	-	3 073
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	64	392
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 179	8 592
Готівка	1166	6	2
Рахунки в банках	1167	2 173	8 590
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження Додатку Е

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	6 052	18 529
Усього за розділом II	1195	68 421	126 207
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	193 384	344 293

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	33 337	31 426
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	16 404	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	55 602	78 507
Неоплачений капітал	1425	(4 555)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	84 384	109 933
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	34 011	94 806
Інші довгострокові зобов'язання	1515	8 425	11 686
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	42 436	106 492
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	31 796	17 649
розрахунками з бюджетом	1620	1 061	2 707
у тому числі з податку на прибуток	1621	782	2 278
розрахунками зі страхування	1625	282	488
розрахунками з оплати праці	1630	1 053	1 811
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	31 081	103 418
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 291	1 795
Усього за розділом III	1695	66 564	127 868
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	193 384	344 293

Керівник

Головний бухгалтер

Кірічук Олександр Михайлович

Ковальчук Наталія Василівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Ж

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Склоресурс"	Дата (рік, місяць, число)	КОДН	
Територія	РІВНЕНСЬКА	за ЄДРПОУ	2022	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КАТОТТГ ¹	34629505	
Вид економічної діяльності	Формування й оброблення листового скла	за КОПФГ ²	UA5604010010080334	
Середня кількість працівників	2 278	за КВЕД	120	
Адреса, телефон	35600, РІВНЕНСЬКА, ДУБНО, вулиця Семидубська, 105		23.12	

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	V
за міжнародними стандартами фінансової звітності	

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
І	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	231	231
накопичена амортизація	1002	231	231
Незавершені капітальні інвестиції	1005	18 915	47 882
Основи засоби	1010	199 171	231 789
первісна вартість	1011	275 676	359 490
знос	1012	76 505	127 701
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	218 086	279 671
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	71 141	109 802
виробничі запаси	1101	60 394	106 046
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	927	1 176
товари	1104	9 820	2 580
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	10 508	9 344
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	13 972	175 255
з бюджетом	1135	3 073	54
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з страхових доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	392	596
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	8 592	12 969
готівка	1166	2	3
рахунки в банках	1167	8 590	12 966
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестраховки у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження Додатку Ж

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	18 529	59 711
Усього за розділом II	1195	126 207	367 731
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	344 293	647 402

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (найовніший) капітал	1400	31 426	33 337
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	78 507	132 221
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	109 933	165 558
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	94 806	73 530
Інші довгострокові зобов'язання	1515	11 686	9 516
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Презонний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	106 492	83 046
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі віддані	1605	-	-
Поточна кредиторська зборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	17 649	19 311
розрахунками з бюджетом	1620	2 707	8 884
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 278	4 684
розрахунками зі страховиків	1625	488	648
розрахунками з оплати праці	1630	1 811	2 457
Поточна кредиторська зборгованість за одержаними авансами	1635	103 418	340 869
Поточна кредиторська зборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська зборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська зборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховки	1670	-	-
інші поточні зобов'язання	1690	1 795	26 629
Усього за розділом III	1695	127 868	398 798
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість довіри (страхового депозитаріального фонду)	1800	-	-
Баланс	1900	344 293	647 402

Керівник

Кірічук Олександр Михайлович

Головний бухгалтер

Ковальчук Наталія Василівна

¹ Кодифікатор за місцевістю територіальної одиниці та територій територіальних громад.

² Визначається в податку - істотною державним центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 3

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Склоресурс"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			2021	01	01
	(найменування)	за ЄДРПОУ	34629505		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	352 859	266 074
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(279 279)	(208 268)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	73 580	57 806
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 580	5 418
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(7 320)	(7 682)
Витрати на збут	2150	(22 683)	(21 121)
Інші операційні витрати	2180	(17 625)	(2 293)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	31 532	32 128
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	4	2
Інші доходи	2240	411	39
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(4 014)	(2 876)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	-	-

Продовження Додатку 3

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	27 933	29 293
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(5 028)	(5 273)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	22 905	24 020
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	22 905	24 020

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	221 775	161 554
Витрати на оплату праці	2505	23 436	20 396
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 135	4 430
Амортизація	2515	32 619	21 653
Інші операційні витрати	2520	27 764	21 263
Разом	2550	310 729	229 296

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Кірічук Олександр Михайлович

Ковальчук Наталія Василівна

Додаток Й

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Склоресурс"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			2022	01	01
	(найменування)	за ЄДРПОУ	34629505		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	634 646	352 859
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(525 673)	(279 279)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	108 973	73 580
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	13 977	5 580
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(10 084)	(7 320)
Витрати на збут	2150	(39 740)	(22 683)
Інші операційні витрати	2180	(3 137)	(17 625)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	69 989	31 532
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	17	4
Інші доходи	2240	683	411
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(5 183)	(4 014)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження Додатку Й

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	65 506	27 933
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(11 792)	(5 028)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	53 714	22 905
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	53 714	22 905

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	406 929	221 775
Витрати на оплату праці	2505	45 972	23 436
Відрахування на соціальні заходи	2510	9 986	5 135
Амортизація	2515	53 036	32 619
Інші операційні витрати	2520	48 187	27 764
Разом	2550	564 110	310 729

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

(Handwritten signature)

Кірічук Олександр Михайлович

Ковальчук Наталія Василівна

Додаток К
Штатний розпис ТОВ «Склоресурс»

№п/п	Назва посади (професії)	Код за класифікатором професій	Категорія посади за класифікатором професій
Адміністрація			
1	Генеральний директор	1210.1	Кер.
2	Заступник генерального директора з операційної діяльності	1210.1	Кер.
3	Директор виконавчий	1210.1	Кер.
4	Директор з капітального будівництва	1223.1	Кер.
5	Завідувач господарства підсобного	1221.1	Кер.
6	Менеджер систем якості	1493	Упр.
7	Юрисконсульт	2429	Проф.
8	Менеджер з маркетингу	1475.4	Упр.
9	Адміністратор	4222	Тех.служб.
10	Сестра медична	3231	Фах.
Фінансовий відділ			
11	Директор фінансовий	1231	Кер.
12	Головний бухгалтер	1231	Кер.
13	Заступник головного бухгалтера	1231	Кер.
14	Бухгалтер	3433	Фах.
15	Провідний економіст	2441.2	Проф.
16	Економіст	2441.2	Проф.
17	Економіст з матеріально-технічного забезпечення	2441.2	Проф.
Відділ персоналу			
18	Директор з управління персоналом	1232	Кер.
19	Менеджер з персоналу	1477.1	Упр.
20	Офіс-адміністратор	4222	Тех.служб.
21	Прибиральник службових приміщень	9132	Роб.
Відділ охорони праці			
22	Начальник відділу охорони праці	1232	Кер.
23	Інженер з охорони праці	2149.2	Проф.
Відділ інформаційних технологій			
24	Начальник відділу інформаційних технологій	1229.7	Кер.
25	Інженер з комп'ютерних систем	2131.2	Проф.
26	Адміністратор системи	2131.2	Проф.
Відділ збуту			
27	Директор комерційний	1233	Кер.
28	Менеджер із збуту	1475.4	Упр.
29	Менеджер з питань регіонального розвитку	1474	Упр.
30	Старший інженер-конструктор	2149.2	Проф.
31	Інженер-конструктор	2149.2	Проф.
Відділ матеріально-технічного постачання			
32	Начальник відділу матеріально-технічного постачання	1235	Кер.

Продовження Додатку К

33	Менеджер з постачання	1475.4	Упр.
Транспортно-логістичний відділ			
34	Начальник транспортно-логістичного відділу	1229.7	Кер.
35	Диспетчер	3119	Фах.
36	Водій автотранспортних засобів	8322	Роб.
37	Механік	3115	Фах.
38	Сестра медична	3231	Фах.
Відділ контролю якості			
39	Начальник відділу контролю якості	1229.7	Кер.
40	Інженер з якості	2149.2	Проф.
Відділ планування			
41	Начальник відділу планування	1229.7	Кер.
42	Технік-технолог	3111	Фах.
43	Економіст з планування	2441.2	Проф.
Відділ автоматизованої системи керування виробництвом			
44	Начальник відділу автоматизованої системи керування виробництвом	1236	Кер.
Виробництво			
45	Директор з виробництва	1222.1	Кер.
46	Начальник виробництва	1222.2	Кер.
47	Начальник дільниці гартування скла	1222.2	Кер.
48	Начальник дільниці обробки і триплексації скла	1222.2	Кер.
49	Начальник дільниці зборки склопакетів	1222.2	Кер.
50	Начальник дільниці порізки скла	1222.2	Кер.
51	Начальник дільниці спецпроектів	1222.2	Кер.
Дільниця обробки і триплексації скла			
52	Бригадир на дільницях виробництва	8990	Роб.
53	Інженер-конструктор	2149.2	Проф.
54	Складальник склопакетів	8290	Роб.
Дільниця гартування скла			
55	Майстер дільниці	1222.2	Кер.
56	Бригадир на дільницях виробництва	8990	Роб.
57	Складальник склопакетів	8290	Роб.
Дільниця зборки склопакетів			
58	Бригадир на дільницях виробництва	8990	Роб.
59	Складальник склопакетів	8290	Роб.
Дільниця порізки скла			
60	Складальник склопакетів	8290	Роб.
Технічний відділ			
61	Директор технічний	1229.7	Кер.
62	Головний механік	1222.1	Кер.
63	Менеджер з постачання	1475.4	Упр.
64	Інженер-технолог	2149.2	Проф.
Склад готової продукції			

Продовження Додатку К

65	Завідувач складу	1226.2	Кер.
66	Підсобний робітник	9322	Роб.
67	Водій навантажувача	8334	Роб.
Склад сировини та матеріалів			
68	Завідувач складу	1226.2	Кер.
69	Комірник	9411	Роб.
Енергетична дільниця			
70	Енергетик	3113	Фах.
71	Інженер-електронік	2144.2	Проф.
72	Слюсар з контрольно-вимірювальних приладів та автоматики	7241	Квал. роб.
73	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустановок	7241	Квал. роб.
74	Електрослюсар черговий та з ремонту устаткування	7241	Квал. роб.
Механічна дільниця			
75	Провідний інженер з ремонту	2149.2	Проф.
76	Інженер з ремонту	2149.2	Проф.
77	Слюсар-ремонтник механічної дільниці	7233	Квал. роб.
Слюсарна дільниця			
78	Майстер дільниці	1222.2	Кер.
79	Токар	8211	Роб.
80	Слюсар-ремонтник слюсарної дільниці	7233	Квал. роб.
Оперативно-ремонтна дільниця			
81	Інженер-механік груповий	2145.2	Проф.
82	Слюсар-ремонтник оперативно-ремонтної дільниці	7233	Квал. роб.
Служба безпеки			
83	Начальник служби	1232	Кер.
84	Інженер з керування та обслуговування систем	2149.2	Проф.
85	Фахівець із організації інформаційної безпеки	3439	Фах.
86	Охоронник	5169	Прац.
Загально-господарська дільниця			
87	Прибиральник службових приміщень	9132	Роб.
88	Кур'єр	9151	Роб.

Додаток Л
ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ
БУХГАЛТЕРА
ФІНАНСОВОГО ВІДДІЛУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Дана посадова інструкція визначає функціональні обов'язки, права і відповідальність бухгалтера.
- 1.2. Призначення на посаду бухгалтера та звільнення з неї здійснюється наказом генерального директора товариства.
- 1.3. Бухгалтер підпорядковується головному бухгалтеру.
- 1.4. Посадова інструкція розроблена відповідно до Кодексу законів про працю України та відповідає вимогам чинного законодавства про працю.

2. ПОВИНЕН ЗНАТИ

Бухгалтер повинен знати:

- 2.1. Нормативні, методичні та інші керівні матеріали з організації та ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.
- 2.2. Облікову політику, систему реєстрів обліку, правила документообігу й технологію оброблення облікової інформації на підприємстві.
- 2.3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій.
- 2.4. Систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності й контролю.
- 2.5. Основи трудового законодавства.
- 2.6. Правила та норми охорони праці.

3. ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ

Бухгалтер:

- 3.1. Самостійно і в повному обсязі веде облік необоротних активів, запасів, коштів, розрахунків та інших активів, власного капіталу та зобов'язань, доходів та витрат за прийнятою на підприємстві формою бухгалтерського обліку з додержанням єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку та з урахуванням особливостей діяльності підприємства й технології оброблення даних.
- 3.2. Забезпечує повне та достовірне відображення інформації, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, на рахунках бухгалтерського обліку.
- 3.3. За погодженням з власником (керівником) підприємства та керівником підрозділу бухгалтерського обліку, подає в банківські установи документи для перерахування коштів згідно з визначеними податками й платежами, а також для розрахунків з іншими кредиторами відповідно до договірних зобов'язань.
- 3.4. Бере участь у проведенні інвентаризації активів і зобов'язань, оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат під нестачі, крадіжки й псування активів підприємства, у перевірках стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства.

Продовження Додатку Л

3.5. Готує дані для включення їх до фінансової звітності, здійснює складання окремих її форм, а також форм іншої періодичної звітності, яка ґрунтується на даних бухгалтерського обліку.

3.6. Забезпечує підготовку оброблених документів, реєстрів і звітності для зберігання їх протягом установленого терміну.

3.7. Бере участь у підготовці пропозицій щодо:

— внесення змін до обраної облікової політики, удосконалення внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та правил документообігу;

— розроблення додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку, звітності й контролю господарських операцій;

— забезпечення збереження майна, раціонального та ефективного використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, залучення кредитів та їх погашення, регулювання діяльності підприємства та інших питань, пов'язаних з інформацією про фінансове становище підприємства та результати його діяльності.

3.8. Постійно знайомиться та вивчає нові нормативно-методичні та довідкові документи з питань організації та ведення бухгалтерського обліку та вносить пропозиції щодо їх впровадження на підприємстві.

4. ПРАВА

Бухгалтер має право:

4.1. Отримувати всі передбачені законодавством соціальні гарантії.

4.2. Вимагати сприяння у виконанні своїх посадових обов'язків і здійсненні прав.

4.3. Вимагати створення організаційно-технічних умов, необхідних для виконання посадових обов'язків та надання необхідного обладнання та інвентарю.

4.4. Знайомитися з проектами документів, що стосуються його діяльності.

4.5. Запитувати і отримувати документи, матеріали та інформацію, необхідні для виконання своїх посадових обов'язків і розпоряджень керівництва.

4.6. Підвищувати свою професійну кваліфікацію.

4.7. Повідомляти про виявлені в процесі своєї діяльності порушення і невідповідності і вносити пропозиції щодо їх усунення.

4.8. Ознайомлюватися з документами, що визначають права та обов'язки за займаною посадою, критерії оцінки якості виконання посадових обов'язків.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Бухгалтер несе відповідальність за:

5.1. Невиконання або несвоєчасне виконання покладених цією посадовою інструкцією обов'язків та (або) невикористання наданих прав.

5.2. Недотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

5.3. Розголошення інформації про організацію (підприємство/установу), що відноситься до комерційної таємниці.

5.4. Невиконання або неналежне виконання вимог внутрішніх нормативних документів організації (підприємства/установи) та законних розпоряджень керівництва.

Продовження Додатку Л

5.5. Правопорушення, скоєні в процесі своєї діяльності, в межах, встановлених чинним адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством.

5.6. Завдання матеріального збитку організації (підприємству/установі) в межах, встановлених чинним адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством.

5.7. Неправомірне використання наданих службових повноважень, а також використання їх в особистих цілях.

УЗГОДЖЕНО

Юрисконсульт:

Начальник відділу охорони праці:

Директор фінансовий:

З інструкцією ознайомлений:

Додаток М**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СКЛОРЕСУРС"****НАКАЗ № 1**

м. Дубно

04 січня 2021 р.

« Про облікову політику ТОВ «СКЛОРЕСУРС»

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV, затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом ТОВ «СКЛОРЕСУРС», та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності, -

НАКАЗУЮ :

1. Затвердити Положення про облікову політику ТОВ «СКЛОРЕСУРС» (додається) та ввести його в дію з 04 січня 2021 року.
2. Загальний контроль за виконанням цього Наказу залишаю за собою.
3. Безпосередній контроль за виконанням вимог Положення про облікову політику покладається на головного бухгалтера підприємства.

Генеральний директор:
З наказом ознайомлені:

О.М.Кірічук
П.О. Чайка
Н.В. Ковальчук
Т.М. Ковальчук
Н.В. Солтис
О.П. Ткачук
Т.М. Новіцька

Затверджено
наказом № 1 від 04 січня 2022 р.

**Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку
ТОВ "СКЛОРЕСУРС"**

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV (далі - Закон про бухоблік), затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом, та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності на ТОВ „СКЛОРЕСУРС" (далі за текстом - „Підприємство") застосовуються наступні положення.

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. На забезпечення виконання пункту 4 статті 8 Закону про бухоблік встановити з 4 січня 2021 року на Підприємстві таку форму організації бухгалтерського обліку:

Продовження Додатку М

- Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером. Посада головного бухгалтера входить до штатного розкладу підприємства.

1.2. Головний бухгалтер забезпечує дотримання вимог, передбачених Законом про бухоблік, зокрема п.7 ст.8, та іншими законодавчими та нормативними документами з питань організації і ведення бухгалтерського та податкового обліку.

1.3. Відповідальність інших працівників, які ведуть облік, регулюється посадовими інструкціями, що затверджуються керівником Підприємства.

2. Повноваження на підпис документів

2.1. Право першого підпису на банківських розрахунково-платіжних документах надається директору.

2.2. На право підпису окремих документів можуть надаватися повноваження іншим посадовим особам, що оформлюється окремим Наказом по Підприємству.

2.3. На Підприємстві дозволяється використовувати факсимільний підпис генерального директора тільки на наступних документах:

- рахунках, виписаних Підприємством на оплату;
- актах-приймання передачі, актах виконаних робіт, додатках і доповненнях, що підписуються Підприємством з клієнтами на виконання зобов'язань по укладених договорах;
- актах списання ТМЦ та актах приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, за виключенням основних засобів першої групи;
- посвідченнях на відрядження;
- внутрішніх наказах, інструкціях по товариству.

Перед проставлянням факсиміле на вказаних документах розпорядник факсимільного підпису повинен впевнитися, що відтиснення факсимільного підпису відображає підпис генерального директора, крім того, в лівому або правому нижньому кутку вказує свою посаду, прізвище і ставить підпис. На рахунках та посвідченнях на відрядження зазначати посаду, прізвище та ставити підпис розпоряднику факсимільного підпису не потрібно.

Порядок використання факсиміле регулюється „Інструкцією про порядок використання на Підприємстві факсимільного підпису генерального директора при оформленні первинних та інших документів”.

3. Документообіг

3.1. Документообіг Підприємства регулюється відповідними організаційно-розпорядчими документами, виданими посадовими особами у межах наданих їм повноважень. До таких документів відносяться, зокрема (але не виключно):

- про делегування повноважень на право підпису документів;
- про бухгалтерську службу;
- про закріплення водіїв за транспортними засобами та порядок контролю за їх ротацією;
- про перелік посад, які мають право користуватися корпоративним мобільним зв'язком та встановлення лімітів користування послугами мобільного зв'язку;
- про розмір встановленого ліміту каси на підприємстві, його структурних підрозділах, філіях та представництвах;
- про порядок архівування документів.

3.2. Перелік посадових осіб, яким доручено отримувати і видавати матеріальні цінності встановлюється виключно Наказом генерального директора.

4. Первинний облік

4.1. Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо - безпосередньо після її закінчення.

Продовження Додатку М

Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

4.2. Первинні та зведені облікові документи можуть бути складені на паперових або машинних носіях і повинні мати такі обов'язкові реквізити:

- назву документа (форми);
- дату і місце складання;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції (в т.ч. факсимільний підпис).

4.3. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Операції в іноземній валюті відображаються також у валюті розрахунків та платежів по кожній іноземній валюті окремо.

4.4. Дані аналітичних рахунків повинні бути тотожні відповідним рахункам синтетичного обліку на перше число кожного місяця.

4.5. Регістри бухгалтерського обліку повинні мати назву, період реєстрації господарських операцій.

4.6. Господарські операції повинні бути відображені в облікових реєстрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

4.7. У разі складання та зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку на машинних носіях інформації підприємство на вимогу контролюючих або судових органів та своїх контрагентів зобов'язане за свій рахунок зробити копії таких документів на паперовому носії.

4.8. Підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого строку.

4.9. Відповідальність за несвочасне складання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

5. Інвентаризація

5.1. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до ст. 10 Закону про бухоблік та інших нормативних документів, зокрема Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11 серпня 1994 р. N 69.

5.2. Склад постійно діючої інвентаризаційної комісії встановлюється Наказом керівника.

5.3. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань щороку перед складанням річної фінансової звітності станом на 31 грудня року, за який складається фінансова звітність.

5.4. Інвентаризацію основних засобів здійснювати 1 раз на 3 роки.

5.5. Проводити раптову інвентаризацію каси не рідше одного разу на рік.

5.6. У всіх інших випадках об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником чи власниками підприємства на підставі чинного законодавства.

6. Оцінка

6.1. Створити оціночну комісію для проведення приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань.

6.2. Залучати у разі необхідності для проведення оцінки окремих об'єктів активів спеціалізовані оціночні фірми.

7. Податковий облік

7.1. Вести податковий облік та подавати податкову звітність згідно вимог чинного законодавства України.

9. Бухгалтерський облік

9.1. Вести бухгалтерський облік на Підприємстві згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV (далі - Закон про бухоблік), та затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БО).

9.2. Облікова політика підприємства будується з використанням наступних принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності:

- автономність;
- обачність (обережність);
- повне висвітлення (відображення);
- послідовність;
- безперервність;
- нарахування і відповідність доходів і витрат;
- превалювання (перевага) сутності над формою;
- історична (фактична) собівартість;
- єдиний грошовий вимірник;
- періодичність.

9.3. Облікову політику застосовувати таким чином, щоб фінансові звіти повністю узгоджувались з вимогами Закону про бухоблік та кожного конкретного П(С)БО. Застосовувати перед усім ті підходи та методи для ведення бухобліку і надання інформації в фінансових звітах, які передбачені П(С)БО і найбільш адаптовані до діяльності підприємства.

9.4. Згідно з П(С)БО 1 ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів (крім Звіту про рух грошових коштів) проводити згідно принципу нарахування так, щоб результати операцій та інших подій відображались в облікових регістрах і фінансових звітах тоді, коли вони мали місце, а не тоді, коли підприємство отримує чи сплачує кошти.

9.5. Доходи в Звіті про прибутки та збитки відображати в тому періоді, коли вони були зароблені, а витрати - на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів.

9.6. При складанні фінансових звітів визначити величину суттєвості статті в розмірі 1 тис. грн.

9.7. Використовувати на Підприємстві автоматизовану форму ведення обліку із застосуванням бухгалтерської програми „1С:Бухгалтерія”.

10. Основні засоби

10.1. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікувати за такими групами:

1. Основні засоби

- 1.1. Земельні ділянки.
- 1.2. Капітальні витрати на поліпшення земель.
- 1.3. Будинки, споруди та передавальні пристрої.
- 1.4. Машини та обладнання.
- 1.5. Транспортні засоби.
- 1.6. Інструменти, прилади, інвентар (меблі).
- 1.7. Тварини.
- 1.8. Багаторічні насадження.
- 1.9. Інші основні засоби.

2. Інші необоротні матеріальні активи

- 2.1. Бібліотечні фонди.

- 2.2. Малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА).
 2.3. Тимчасові (нетитульні) споруди.
 2.4. Природні ресурси.
 2.5. Інвентарна тара.
 2.6. Предмети прокату.
 2.7. Інші необоротні матеріальні активи.

3. Незавершені капітальні інвестиції

10.2. До основних засобів відносити матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання у господарській діяльності (виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій), вартість яких дорівнює або перевищує 15 000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);

10.3. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) відносити матеріальні цінності, що призначаються для використання у господарській діяльності протягом періоду, який більше одного року з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких не перевищує 15 000 гривень.

10.4. Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.

10.5. Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.

10.6. Амортизація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів здійснюється прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів, зокрема:

група 3 - будівлі,	20
споруди,	15
передавальні пристрої	10
група 4 - машини та обладнання	5
з них:	
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень	2
група 5 – вантажні транспортні засоби	5
група 5 – легкові транспортні засоби	5
група 6 - інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
група 9 - інші основні засоби	12
група 12 - тимчасові (нетитульні) споруди	5

10.7. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів не розраховувати і з метою амортизації прийняти рівною нулю.

10.8. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) нараховується в першому місяці використання об'єкта у розмірі 100 відсотків його вартості.

Продовження Додатку М

10.9. Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

10.10. Переоцінка основних засобів тієї групи, об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості.

10.11. Якщо у первинних документах, якими оформлюється придбання (виготовлення) основних засобів чи введення їх в експлуатацію безпосередньо не зазначається мета використання основного засобу (виробниче чи невиробниче використання), вважати, що основний засіб призначається для виробничого використання.

10.12. У протилежному разі, якщо основний засіб призначається для невиробничого використання, про це обов'язково повинно бути зазначено у первинних документах, якими оформлюється придбання, виготовлення чи введення в експлуатацію таких невиробничих основних засобів.

11. Нематеріальні активи

11.1 Облік нематеріальних активів вести по кожному об'єкту нематеріальних активів.

11.2 Нематеріальні активи класифікувати за такими групами:

1. Права користування майном
2. Права на знаки для товарів і послуг
3. Права на об'єкти промислової власності
4. Авторські та суміжні з ними права
5. Інші нематеріальні активи

11.3 Придбаний або отриманий нематеріальний актив відображати в балансі, якщо існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, та його вартість може бути достовірно визначена.

11.4 Нематеріальний актив, отриманий в результаті розробки, слід відображати в балансі за умов, якщо підприємство має:

- намір, технічну можливість та ресурси для доведення нематеріального активу до стану, у якому він придатний для реалізації або використання;
- можливість отримання майбутніх економічних вигод від реалізації або використання нематеріального активу;
- інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою нематеріального активу.

11.5 Якщо нематеріальний актив не відповідає вказаним критеріям визнання, то витрати, пов'язані з його придбанням чи створенням, визнаються витратами того звітного періоду, протягом якого вони були здійснені, без визнання таких витрат у майбутньому нематеріальним активом.

11.6 Не визнаються активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені:

- витрати на дослідження;
- витрати на підготовку і перепідготовку кадрів;
- витрати на рекламу та просування продукції на ринку;
- витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини;
- витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків).

11.7 Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

11.8 Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється протягом строку їх корисного використання, який встановлюється при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс), але не більше 20 років. Строк корисного використання встановлюється окремо для кожного нематеріального активу.

Продовження Додатку М

11.9 При визначенні строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів слід урахувати:

- строки корисного використання подібних активів;
- моральний знос, що передбачається;
- правові або інші подібні обмеження щодо строків його використання та інші фактори.

11.10 Амортизація нематеріального активу нараховується із застосуванням прямолінійного методу.

11.11 Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому нематеріальний актив став придатним для використання. Суму нарахованої амортизації підприємства відображають збільшенням суми витрат підприємства і накопиченої амортизації нематеріальних активів.

11.12 Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття нематеріального активу.

11.13 Термін корисного використання нематеріального активу та метод його амортизації переглядаються в кінці звітного року, якщо в наступному періоді очікуються зміни строку корисного використання активу або зміни умов отримання майбутніх економічних вигод.

11.13 Амортизація нематеріального активу нараховується, виходячи з нового методу нарахування амортизації і строку використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем змін.

12. Запаси

12.1 Одиницею бухгалтерського обліку запасів визнавати їх найменування.

12.2 Запаси визнавати активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

12.3 Первісну вартість запасів, придбаних за плату визначати по собівартості запасів згідно з П(С)БО 9.

12.4 Первісну вартість запасів, виготовлених власними силами підприємства, визначати згідно з П(С)БО 16.

12.5 Запаси відображати в бухгалтерському обліку по первісній вартості.

12.6 При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку здійснювати по методу ФІФО.

12.7 Запаси, які не приносять підприємству економічних вигод в майбутньому, визнавати неліквідними і списувати в бухобліку, а при складанні фінансової звітності не відображати в балансі, а враховувати на окремому субрахунку позабалансового рахунку 07.

12.8 Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключається зі складу активів (списується з балансу із нарахуванням зносу в розмірі 100% при передачі їх в експлуатацію) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними матеріально-відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання (до моменту їх повної ліквідації, списання з балансу). Малоцінні і швидкозношувані предмети вартістю до 100 грн. за одиницю при передачі їх в експлуатацію за балансом не враховуються (окрім приладів обліку та спецодягу).

12.9 Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за первісною вартістю .

13. Дебіторська заборгованість

13.1. Дебіторську заборгованість визнавати активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод і її можливо достовірно визначити. В балансі дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги, визнавати по чистій вартості, що дорівнює сумі дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів.

13.2. Величина сумнівних боргів визначається, виходячи з платоспроможності окремих дебіторів, питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати або на основі класифікації дебіторської заборгованості.

Продовження Додатку М

13.3. Визначена на основі класифікації дебіторської заборгованості величина сумнівних боргів на дату балансу становить залишок резерву сумнівних боргів на ту саму дату.

13.4. Залишок резерву сумнівних боргів на дату балансу не може бути більшим, ніж сума дебіторської заборгованості на ту саму дату.

13.5. Величина резерву сумнівних боргів визначається як сума поточної дебіторської заборгованості відносно якої існує сумнів, щодо її погашення

13.6. Нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період відображається у звіті про фінансові результати у складі інших операційних витрат.

13.7. Виключення безнадійної дебіторської заборгованості з активів здійснюється з одночасним зменшенням величини резерву сумнівних боргів. У разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів безнадійна дебіторська заборгованість списується з активів на інші операційні витрати. Сума відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості включається до складу інших операційних доходів.

13.8. Поточна дебіторська заборгованість, щодо якої створення резерву сумнівних боргів не передбачено, у разі визнання її безнадійною списується з балансу з відображенням у складі інших операційних витрат.

13.9. Частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, відображається на ту саму дату в складі поточної дебіторської заборгованості.

14. Зобов'язання

14.1. Зобов'язання (обов'язок чи відповідальність діяти певним чином) визнавати лише тоді, коли актив отриманий, або коли підприємство має безвідмовну угоду придбати актив.

14.2. Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду.

14.3. Зобов'язання, на яке нараховуються відсотки та яке підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, слід розглядати як довгострокове зобов'язання, якщо первісний термін погашення був більше ніж дванадцять місяців та до затвердження фінансової звітності існує угода про переоформлення цього зобов'язання на довгострокове.

- Довгострокове зобов'язання за кредитною угодою (якщо угода передбачає погашення зобов'язання на вимогу кредитора (позикодавця) у разі порушення певних умов, пов'язаних з фінансовим станом позичальника), умови якої порушені, вважається довгостроковим, якщо:

- позикодавець до затвердження фінансової звітності погодився не вимагати погашення зобов'язання внаслідок порушення;

- не очікується виникнення подальших порушень кредитної угоди протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

14.4. Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язання.

14.5. Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

14.6. Забезпечення (резерви) на оплату майбутніх відпусток працівників, на додаткове пенсійне забезпечення, на виконання гарантійних зобов'язань, на реструктуризацію, на виконання зобов'язань за обтяжливими контрактами не створювати.

15. Інші активи та зобов'язання

15.1. До «Витрат майбутніх періодів» відносити суми за підписку періодичних видань, раніше сплачені рекламні послуги та суми страхових платежів, вартість строкових ліцензій та інших спеціальних дозволів, а також всі інші витрати, що стосуються наступного облікового періоду.

Продовження Додатку М

- 15.2. До складу «Доходів майбутніх періодів» включати суми доходів, нарахованих на протязі поточного чи попередніх звітних періодів, які будуть визначені в наступних звітних періодах.
- 15.3. Оцінку ступеня завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи, при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді підписання акта про надані послуги (виконані роботи).
- 15.4. Товари, передані на комісію, не вважати реалізованими при передачі комісіонеру, тому ці операції не вважати доходами.
- 15.5. Класифікацію затрат на виробництво проводити згідно з П(С)БО 16. Витрати не пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються в собівартість реалізованої продукції, є витратами звітного періоду. Класифікацію адміністративних витрат і витрат на збут здійснювати згідно з П(С)БО 16.
- 15.6. По кожному контрагенту вести облік у розрізі договорів (рахунків).
- 15.7. Оцінку активів або зобов'язань в операціях з пов'язаними сторонами Підприємство проводить по методу балансової вартості.
- 15.8. У проміжній фінансовій звітності відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання не відображати.
- 15.9. Нарахування податку на прибуток у фінансовій звітності відображати у тому періоді, за який складається фінансова звітність.
- 15.10. Подавати фінансову звітність за формами і в терміни, передбачені П(С)БО.
- 15.11. Використовувати на Підприємстві форми і системи оплати праці відповідно до умов, передбачених чинним законодавством України про працю.
- 15.12. Використовувати на Підприємстві передбачені діючими законодавчими актами України граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів,

16. Заключні положення

- 16.1. Загальний контроль за виконанням вимог Положення залишаю за собою.
- 16.2. Безпосередній контроль за виконанням вимог Положення покладається на головного бухгалтера Підприємства.
- 16.3. У випадку зміни норм чинного законодавства щодо питань, які передбачені Положенням, перевагу мають норми законодавства. У такому разі у Положення повинні бути внесені відповідні зміни.
- 16.4. Внесення змін до даного Положення у зв'язку із зміною законодавства чи вступом у дію нових П(С)БО здійснюється шляхом викладення Положення у новій редакції та затвердження Наказом по Підприємству.

Генеральний директор

Кірічук О.М

З ПОЛОЖЕННЯМ ОЗНАЙОМЛЕНИЙ:

П.О. Чайка
 Н.В. Ковальчук
 Т.М. Ковальчук
 Н.В. Солтис
 О.П. Ткачук
 Т.М. Новіцька

Додаток Н

Основні засади організації внутрішнього контролю ТОВ «Склоресурс»

№	Перелік засад
1	Наявність та дотримання етичних цінностей працівниками підприємства
2	Компетентність співробітників підприємства
3	Зацікавленість керівництва у функціонуванні внутрішнього контролю підприємства
4	Стиль управління та політика керівництва підприємства
5	Правила розподілу керівництвом підприємства відповідальності і повноважень
6	Персональна відповідальність суб'єктів внутрішнього контролю підприємства (підрозділів та служб підприємства)
7	Ідентифікація та оцінювання ризиків
8	Аналіз ризиків та управління ризиками
9	Адекватне реагування на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства
10	Контроль поточної діяльності підприємства та проведення перевірок
11	Видача дозволів на здійснення операцій, наявність санкцій та підтверджень
12	Належна регламентація внутрішнього контролю
13	Своєчасне реагування на інформацію отриману зі звітів
14	Гарантія безпеки активів та файлів
15	Формування системи планів, норм, правил та звітів про діяльність персоналу та підрозділів підприємства
16	Виконання встановлених норм, правил, планів
17	Ефективний обмін (циркуляція) інформації про діяльність підприємства
18	Ідентифікація та реєстрація всіх правомірних операцій підприємства
19	Суцільна реєстрація всіх фактів господарського життя підприємства
20	Функціонування прикладних інформаційних систем
21	Управління та нагляд керівництва підприємства за дотриманням своєчасності та повноти контрольних заходів
22	Здійснення відповідних коригуючих заходів через зміни умов діяльності підприємства
23	Підтвердження результатів внутрішнього контролю
24	Стан документування внутрішнього контролю
25	Потенційне заміщення суб'єктів внутрішнього контролю підприємства

Джерело: [23]

Додаток П

Загальний план проведення аудиторської перевірки фінансових результатів

Етапи	
<i>Підготовчий</i>	
Мета і завдання:	Знайомство з бізнесом клієнта, оцінка системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку
Перелік процедур:	Визначення аудиторського ризику, суттєвості, планування аудиту витрат за елементами, обмін листами, укладання договору, ознайомлення з діяльністю підприємства: опитування тестування
Робоча аудиторська група:	Керівник, члени робочої групи
<i>Основний</i>	
Мета і завдання:	Первинний аудит, аудит доходів, аудит витрат, аудит фінансових результатів
Перелік процедур:	Перевірка законності та достовірності та правильності оформлення первинних документів; перевірка умов визнання доходу, визначення суттєвості групи доходів, перевірка достовірності господарських операцій, які призвели до одержання доходів в процесі звичайної діяльності, перевірка відповідності відображених доходів інформації, узагальненій на рахунках бухгалтерського обліку, перевірка наявності відповідних первинних документів на відвантажену продукцію та надані послуги; перевірка правильності та вчасності відображення доходів у фінансовій звітності; перевірка наявності відповідних розпорядчих документів, перевірка правильного віднесення витрат та правильності оформлення первинних документів, перевірка організації ведення аналітичного обліку витрат на підприємстві, перевірка відповідності записів аналітичного та синтетичного обліку у звітності, перевірка правомірності та своєчасності внесення витрат до складу собівартості продукції, перевірка правильності відображення у фінансовій звітності витрат; перевірка правильності визначення фінансових результатів в річній звітності підприємства, перевірка правильності визначення та відображення податку на прибуток; перевірка правильності формування та розподілу прибутку
Робоча аудиторська група:	Члени робочої групи
<i>Заключний</i>	
Мета і завдання:	Підготовка аудиторського висновку та складання аудиторського звіту
Перелік процедур:	Систематизація та обґрунтування отриманої інформації в аудиторському звіті
Робоча аудиторська група:	Керівник, члени робочої групи

*Джерело: розроблено автором на основі [38]

Додаток Р

Програма проведення аудиту доходів, витрат та фінансових результатів

№ п/п	Дата	Перелік аудиторських процедур	Виконавці	Аудиторські докази	Метод перевірки	Примітки
1	2	3	4	5	6	7
Перевірка організації роботи на підприємстві						
1.		Перевірка фінансового планування, організації роботи фінансової служби, стан внутрішнього фінансового контролю	Керівник		Суцільна	
Перевірка доходів діяльності підприємства						
2.		Перевірка відповідності визнання доходів умовам НП(С)БО 15 «Дохід»: 1. Сума виручки може бути достовірн визначена; 2. Витрати можуть бути достовірно визначені; 3. Є впевненість, що відбудеться зростання економічних вигод	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	
3.		Визначення суми оборотів та залишків за кожним синтетичним доходним рахунком, питомої ваги кожної групи в загальному обсязі доходів, встановлення суттєвості кожної групи доходів	Члени робочої групи		Вибіркова	
4.		Перевірка замовлень на продаж за книгою реєстації	Члени робочої групи		Вибіркова	
5.		Перевірка дотримання калькуляційних цін	Члени робочої групи		Вибіркова	
6.		Перевірка повноти касових надходжень та безготівкових розрахунків	Члени робочої групи		Вибіркова	
7.		Перевірка відповідності документів на відвантаження продукції затвердженим замовленням на продаж	Члени робочої групи		Вибіркова	
8.		Перевірка випадків відсутності документів із відвантаження	Члени робочої групи		Вибіркова	
9.		Звірення рахунків фактур із затвердженими замовленнями і документами на відвантаження продукції	Члени робочої групи		Вибіркова	

Продовження Додатку Р

10.		Звірення кількості відвантаженої продукції за даними складського обліку й документів на відвантаження продукції	Члени робочої групи		Вибіркова	
11.		Перевірка ціноутворення, відвантаження продукції пов'язаним особам	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
12.		Перевірка правильності бухгалтерського обліку продаж, а саме облікові регістри, кореспонденція рахунків	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
13.		Перевірка відповідності та повноти періоду відображення доходів за звітний період	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
14.		Узагальнення інформації з аудиту доходів	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
Перевірка витрат діяльності підприємства						
15.		Перевірка складу витрат за статтями згідно із застосованою підприємством класифікацією	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
16.		Перевірка правомірності внесення до складу витрат на виробництво витрат, що здійснюються підприємством	Члени робочої групи		Вибіркова	
17.		Перевірка правильності групування витрат за місцями їх виникнення та перевірка своєчасності віднесення витрат на виробництво до собівартості виробництва	Члени робочої групи		Вибіркова	
18.		Перевірка правильності обліку витрат майбутніх періодів і своєчасності їх на списання на витрати на виробництва	Члени робочої групи		Вибіркова	
19.		Перевірка правильності та документального оформлення браку у виробництві, правомірності списання витрат від браку	Члени робочої групи		Вибіркова	
20.		Перевірка правильності оцінки і списання зворотних відходів, супутньої продукції	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	

Продовження Додатку Р

21.	Перевірка правомірності віднесення витрат до загальновиробничих та їх розподілу	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	
22.	Перевірка правильності списання нерозподілених загальновиробничих витрат	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	
23.	Перевірка правильності розподілу і списання частини загальновиробничих витрат, які входять до виробничої собівартості	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	
24.	Перевірка списання витрат від браку, документальне оформлення браку	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	
25.	Перевірка результатів проведення інвентаризації незавершеного виробництва та її відображення в бухгалтерському обліку	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	
26.	Перевірка оприбутування готової продукції в натуральних показниках	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	
27.	Перевірка правильності розподілу витрат між готовою продукцією та незавершеним виробництвом	Керівник, члени робочої групи		Вибіркова	
28.	Перевірка відповідності нормативним документам: 1. розподілу непрямих витрат між окремими об'єктами обліку витрат; 2. розподілу виробничої собівартості між окремими видами продукції; 3. розподілу витрат, які становлять виробничу собівартість (крім вартості сировини) між витратами на переробку власної та авальницької сировини	Члени робочої групи		Вибіркова	
29.	Перевірка показника «нормальна потужність» та обґрунтування вибору одиниці «нормальної потужності»	Члени робочої групи		Вибіркова	
30.	Перевірка порядку розрахунку понаднормативних виробничих витрат	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	

Продовження Додатку Р

31.	Проведення арифметичного контролю показників собівартості за даними зведеного обліку	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
32.	Перевірка відповідності та повноти періоду відображення витрат за звітний період	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
33.	Узагальнення інформації з аудиту витрат	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
Перевірка фінансових результатів діяльності підприємства					
34.	Перевірка тотожності показників Балансу та Звіту про фінансові результати	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
35.	Перевірка правильності визначення та відображення прибутку або збитку за звітний період	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
36.	Перевірка правильності визначення валового прибутку (збитку)	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
37.	Перевірка відповідності інших операційних доходів (витрат)	Керівник, члени робочої групи		Суцільна	
38.	Перевірка правильності визначення розміру податку на прибуток, відповідність його відображення на рахунках синтетичного обліку та облікових реєстрів	Члени робочої групи		Суцільна	
39.	Перевірка дотримання розподілу прибутку розпорядчим документам за даними бухгалтерського обліку	Члени робочої групи		Суцільна	
40.	Перевірка резервів резервів збільшення прибутку та підвищення рентабельності	Члени робочої групи		Суцільна	
41.	Аналіз результатів аудиту доходів і витрат з метою визначення ефективності діяльності клієнта	Члени робочої групи		Суцільна	
42.	Узагальнення матеріалів аудиту, складання звіту	Члени робочої групи		Суцільна	

Продовження Додатку Р

43.		Доведення до керівника результатів аудиту	Члени робочої групи		Суцільна	
-----	--	---	---------------------	--	----------	--

*Джерело: розроблено автором на основі [36]

Додаток С

Аудиторські процедури, що застосовують у програмі аудиту податку на прибуток

№	Аудиторські процедури
1.	Перевірка заборгованості або переплати податку на прибуток та штрафних санкцій за попередній період. Аудиторські докази: Головна книга, оборотна відомість, журнал-ордер 3, банківська виписка. Якщо на початок звітного періоду є переплата або заборгованість, її треба врахувати при розрахунку податку на прибуток за звітний період.
2.	Перевірка повноти відображення доходів (за податковим обліком) на підприємстві (Аудиторські докази: ТТН, акт виконаних робіт, рахунки, ПКО, накладна, преїскурант, договір, накладна, специфікація):
2.1.	Перевірка відповідності документів на відвантаження продукції, товарів, послуг замовленням на продаж. Якщо відсутнє підтвердження відвантаження продукції (виконання робіт, послуг), тобто ТТН або рахунок-фактура, або акт виконаних робіт (послуг), а є тільки замовлення на продукцію, то ця сума не може бути включена у дохід.
2.2.	Перевірка випадків відсутності документів на відвантажену продукцію, товарів, послуг. Доходи визначаються на підставі первинних документів, що підтверджують отримання платником податку доходів (ст. 135, розд. 2 «Податок на прибуток» ПКУ). Дохід від реалізації товарів визнається за датою переходу покупцеві права власності на такий товар, дохід від виконання робіт – за датою складання акта, а не на підставі укладених договорів.
2.3.	Перевірка цін в специфікації до договору. Необхідно перевірити, щоб ціна реалізації не відрізнялася від ціни, зазначеної в специфікації до договору. Звернути особливу увагу на те, якщо ціна реалізації нижча за ціну в специфікації.
2.4.	Перевірка правильності формування інших доходів. Дохід від надання послуг та виконання робіт визнається за датою складання акта або іншого документа, оформленого відповідно до вимог чинного законодавства, який підтверджує виконання робіт або надання послуг.
3.	Перевірка повноти відображення витрат (за податковим обліком) (Аудиторські докази: наказ про облікову політику, ТТН, акт виконаних робіт, рахунки-фактури, відомості №12, 15, журнали-ордери №10, 10/1, Головна книга):
3.1.	Вивчення наказу про облікову політику в частині питань, що відносяться до обліку витрат діяльності. Слід звернути увагу на п. 145.1.9 ст. 144 «Об'єкти амортизації» ПКУ нарахування амортизації в цілях оподаткування здійснюється підприємством за методом, визначеним наказом про облікову політику.
3.2.	Перевірка правильності формування собівартості виготовлених та реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг, відповідно ПКУ. Слід звернути на, що вартість матеріальних витрат не може бути безпосередньо включена до конкретного об'єкту витрат, то вона не формує собівартість виготовлених та реалізованих товарів (робіт, послуг); облік вартості, яка амортизується, ведеться не за кожним об'єктом, а за окремою групою – це порушення податкового законодавства; строк дії права користування по групам 4 та 5 встановлено менше 5 років та менше 2 років відповідно, то це призведе до неправильного розрахунку амортизації.
3.3.	Перевірка правильності віднесення витрат до складу адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат. Адміністративні витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством. Тому слід у цю статтю включати тільки ті витрати, які відносяться до обслуговування та управління підприємством. Перевіряємо правильність віднесення витрат до складу загальновиробничих витрат, витрат на збут, інших операційних витрат, фінансових витрат, витрат, як були не віднесені до складу витрат минулих звітних податкових періодів у зв'язку з втратою, знищенням або зіпсуванням документів, що підтверджують здійснення витрат та підтверджених такими документами у звітному податковому періоді, інших витрат.

Продовження Додатку С

4.	Перевірка розрахунку, нарахування податку на прибуток (Аудиторські докази: Декларація, Головна книга, журнал операцій, Баланс, видаткові накладні, акт виконаних робіт). Аудиторські докази: Декларація, Головна книга, журнал операцій, Баланс, видаткові накладні, акт виконаних робіт:
4.1.	Перевірити правильність розрахунку податку на прибуток. Сума податку визначається, як різниця між сумою доходів звітного періоду та собівартості реалізованих товарів (робіт, послуг) і інших витрат звітного періоду, помноженої на ставку відсотка.
4.2.	Перевірити правильність нарахування податку на прибуток. Неправильно відображені господарські операції на рахунках можуть суттєво вплинути на кінцевий фінансовий результат.
4.3.	Перевірка розрахунку податкових різниць. Правильно розрахована податкові різниця може суттєво вплинути на розмір податку на прибуток в наступному періоді.
5.	Аналіз податкового навантаження. Аудиторські докази: Декларація. Якщо показник податкового навантаження менше 1 %, у податкових органів є всі підстави включити підприємство до переліку № 5 і скласти інформаційно-аналітичну довідку. А потім провести податкову перевірку.

*Джерело: розроблено автором на основі [39]

Додаток Т

Основні відмінності у розкритті інформації про фінансові результати у фінансовій звітності за національними та міжнародними стандартами

Критерії	Національні стандарти	Міжнародні стандарти
Вимога суворого дотримання стандартів	П(С)БО – це затверджені Міністерством фінансів України нормативні документи, які є обов'язковими до виконання	МСФЗ носять рекомендаційний характер і дають можливість керівництву підприємства відступати від їх вимог, якщо застосування окремих позицій МСФЗ є недоречним
Концептуальна основа	Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначені базові принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності у складі: повного висвітлення, автономності, послідовності, безперервності, нарахування, превалювання сутності над формою, єдиного грошового вимірника	У Концептуальній основі МСФЗ наведено два основоположні припущення – безперервності та нарахування і відповідності доходів і витрат
Склад фінансової звітності	Застосовуються типові форми фінансової звітності, затверджені Міністерством фінансів України	Форми фінансової звітності не регламентовані, розкрито лише мінімальний перелік статей, що підлягають розкриттю
Формат	Форма регламентована. Визначає єдину форму та порядок заповнення статей Звіту про фінансові результати. Операційні витрати подаються за функціями у розділі I та за елементами у розділі III	Форма не регламентована. Визначено, що Звіт про прибутки та збитки має містити певні рядки. Чіткі вказівки щодо заповнення Звіту відсутні. Можливий вибір класифікації операційних витрат: за функціями або за характером (елементами)
Деталізація інформації	Наведення додаткових рядків, заголовків або підсумків не передбачено (крім інших податків з обороту та частки меншості у консолідованому звіті)	Додаткові рядки, заголовки та проміжні підсумки слід подавати у звіті, якщо цього вимагають інші стандарти або якщо це необхідно для правдивого відображення фінансових результатів діяльності підприємства
Розкриття інформації про види діяльності	Операційна, фінансова, інвестиційна	Звичайна (основна, операційна, фінансова, іша)

Продовження Додатку Т

<p>Поняття суттєвості фінансовій звітності у</p>	<p>У П(С)БО поняття суттєвості не розкривається. Проте відповідно до Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства для кожної із форм фінансової звітності обирається окрема база визначення кількісних критеріїв і якісних ознак суттєвості статей фінансової звітності і діапазон кількісних критеріїв, зокрема: для статей балансу – базою може бути обрана сума підсумку балансу, у такому разі кількісний критерій суттєвості може бути визначений у діапазоні до 5 % бази, або підсумок активів, власного капіталу, зобов'язань у діапазоні до 15 % обраної бази;</p> <p>для статей звіту про фінансові результати – базою може бути обрано суму чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) із визначенням кількісного критерію суттєвості у діапазоні до 5 % бази або фінансового результату від операційної діяльності у діапазоні до 25 %;</p> <p>для статей звіту про рух грошових коштів – базою може бути обрано суму чистого руху грошових коштів від операційної діяльності із визначенням кількісного критерію суттєвості у діапазоні до 5 % такої бази; для статей звіту про власний капітал – базою доцільно обрати розмір власного капіталу підприємства із визначенням кількісного критерію суттєвості у діапазоні до 5 %.</p> <p>Стаття, яка може бути визнана не суттєвою для окремого подання її у фінансовому звіті, може бути достатньо суттєвою для окремого розкриття її в примітках до фінансової звітності</p>	<p>МСФЗ не поширюються на несуттєві статті</p>
<p>Звітна дата</p>	<p>Є фіксованою</p>	<p>Не є фіксованою</p>
<p>Грошовий вимірник</p>	<p>У грошовій одиниці України</p>	<p>У будь-якій грошовій одиниці</p>
<p>Ступінь деталізації статей</p>	<p>Значна</p>	<p>Незначна</p>
<p>Розкриття інформації про витрати</p>	<p>У Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) інформація про витрати наводиться і за функціональним призначенням (I розділ) і за економічними елементами (III розділ)</p>	<p>МСФЗ дозволяють розкриття інформації про витрати або за функціями або за елементами (на вибір)</p>

Продовження Додатку Т

Розкриття інформації про сукупний дохід	Розкриття інформації про сукупний дохід передбачається у II розділі Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)	Розкриття інформації про сукупний дохід передбачається в окремому звіті
---	---	---

*Джерело: розроблено автором на основі [43, 44]

Додаток У

Розповсюдженість використання таксономії фінансової звітності за XBRL-стандартом у світі

№ з/п	Країни	Кількість компаній, що використовують XBRL-стандарт при складанні звітності	Назва стандарту
1.	Сполучені штати Америки	близько 7000 компаній	US GAAP Taxonomy
2.	Об'єднані Арабські Емірати	біля 250 компаній	IFRS Taxonomy
3.	Велика Британія	-	UK Taxonomy
4.	Японія	4500 компаній та 3500 інвестиційних фонди	Japan Taxonomy
5.	Перу	175 компаній	IFRS Taxonomy
6.	Колумбія	фінансові інститути/1000 компаній	IFRS Taxonomy
7.	Мексика	143 компанії	IFRS Taxonomy
8.	Панама	78 банків	IFRS Taxonomy
9.	Бразилія	усі державні органи	XBRL GL, SICONFI
10.	Бельгія	400 тис. компаній	Belgian Taxonomy
11.	Данії	210 тис. компаній	Danish Taxonomy
12.	Чилі	270 компаній	IFRS Taxonomy
13.	Іспанія	-	Spanish Taxonomy
14.	Німеччина	-	German Taxonomy
15.	Європейська банківська організація (European Banking Authority, ЕВА)	понад 30країн	EBA Taxonomy

*Джерело: розроблено автором на основі [46]